

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Szturm de Sztrem Edward: Zasiowy i zbiory w roku 1926/27

Źródło:

Kwartalnik Statystyczny 1928 Tom 5 zeszyt 1, strony 1-53

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Minister
Edukacji i Nauki

Spółeczna
Odpowiedzialność
Nauki

KWARTALNIK STATYSTYCZNY

ROK 1928, TOM V, ZESZYT 1

REVUE TRIMESTRIELLE DE STATISTIQUE

ANNÉE 1928, TOME V, FASCICULE 1

EDWARD SZTUM DE SZTREM

Zasiewy i zbiory w roku 1926/27 — Cultures et récoltes en 1926/27

Warunki atmosferyczne i wpływ ich na rolnictwo

Conditions atmosphériques

Jesień 1926 roku należała do wyjątkowo ciepłych. Wrzesień na początku miał pogodę słoneczną i ciepłą, i niektóre dni miały nawet bardzo wysoką temperaturę. Około połowy miesiąca temperatura obniżyła się, pogoda stała się chmurną, mglistą z przechodzącymi deszczami, które głównie zraszały zachód, północ i północny wschód kraju. Ku końcowi miesiąca deszcze rozszerzyły się na środek i południe Polski. W ciągu całego miesiąca ilość opadów nie była nadmierną, tylko na południu i w rejonie środkowej Wisły. Temperatura była w większej części kraju nieco powyżej normy. Początek października pod względem temperatury był dalszym ciągiem końca września z tą tylko różnicą, że temperatura była wyższa. Po przejściowym wypogodzeniu się w środku miesiąca, połączonym ze spadkiem temperatury, pogoda była zmienna, chmurna, przy niewysokiej temperaturze. Około 25 zjawila się po raz pierwszy szata śnieżna, która jednak natychmiast zniknęła. Miesiąc charakteryzował się przeciętną temperaturą niższą od normalnej i bardzo obfitemi opadami (wszędzie oprócz skrajnie północno-wschodniego i południowo-wschodniego). Listopad do dat dwudziestych miał pogodę ciepłą i suchą. Temperatura była względnie bardzo wysoka, i opady oprócz zachodniej części kraju wszędzie poniżej normy. Wogóle listopad 1926 roku był najcieplejszym w ciągu 150 lat. W końcu miesiąca temperatura spadła i zapanowały przymrozki.

Przebieg temperatur w ciągu trzech miesięcy jesiennych przedstawia poniższa tablica:

Odchylenia temperatury powietrza od średniej wieloletniej w ° C

Écarts des températures par rapport à la moyenne multiannuelle ° C

Stacje Stations météorologiques	Wrzesień Septembre	Październik Octobre	Listopad Novembre
Bydgoszcz	+0,8	—0,6	+4,0
Poznań	+0,5	—0,8	+4,1
Warszawa	0,0	—0,9	+5,8
Białystok	+0,3	—1,1	+6,4
Kalisz	+0,1	—0,9	+4,5
Radom	—0,3	—1,1	+6,4
Kraków	+1,0	—0,2	+7,1
Tarnów	+0,8	—0,2	+7,5
Lwów	—0,5	—0,6	+6,6
Wilno	—0,8	—2,3	+5,0

Październik ze swoją niską temperaturą wyraźnie odcina się od dwóch sąsiadujących z nim miesięcy. Jednakże zniżka temperatury w październiku daleko nie dorównywa ogromnej zwyżce w listopadzie, tak że wogóle jesień 1926 roku należy uznać za ciepłą. Opady w stosunku do normalnych przedstawia następująca tablica:

Opady w odsetkach średniej wieloletniej

Eaux tombées, proportions pour cent de la moyenne multiannuelle

Stacje Stations météorologiques	Wrzesień Septembre	Październik Octobre	Listopad Novembre
Bydgoszcz	85,0	136,4	138,9
Poznań	119,5	203,6	150,0
Ciechocinek	92,5	117,6	100,0
Warszawa	107,1	156,3	51,4
Białystok	145,2	136,4	65,8
Kalisz	120,0	212,5	159,4
Łódź	124,4	176,5	65,6
Radom	129,3	345,5	110,0
Kraków	55,9	247,3	85,0
Tarnów	153,8	248,0	88,1
Lwów	75,9	169,8	35,0
Kołomyja	69,2	82,6	24,3
Wilno	141,3	70,0	88,6

Opady tylko w październiku można uważać za ogólnie nadmierne. We wrześniu i listopadzie rozkład nadmiaru i deficyt opadów był niejednolity dla różnych części kraju.

Ilość słońca otrzymana przez kraj była we wrześniu i listopadzie duża i tylko w październiku poniżej normalnej.

Faktyczne liczby godzin słonecznych w jesieni 1926 roku były, jak wykazuje tabelka, następujące:

Usłonecznienie rzeczywiste godzin
Insolation réelle en heures

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	Wrzesień <i>Septembre</i>	Październik <i>Octobre</i>	Listopad <i>Novembre</i>
Poznań	173,6	92,1	66,4
Warszawa	136,8	107,7	67,4
Puławy	153,6	107,5	68,0
Kraków	126,5	83,0	62,8
Lwów	146,9	114,1	81,1
Wilno	109,8	61,6	26,5

Ponieważ lepszą charakterystyką są liczby względne, przedstawiające stosunek rzeczywistego usłonecznienia do największego możliwego, niżej podajemy odpowiednie zestawienie.

Usłonecznienie rzeczywiste w odsetkach możliwego
Insolation réelle pour cent de l'insolation possible

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	Wrzesień <i>Septembre</i>			Październik <i>Octobre</i>			Listopad <i>Novembre</i>		
	1924	1925	1926	1924	1925	1926	1924	1925	1926
Poznań	.	.	46	.	.	28	.	.	25
Warszawa	38	34	36	45	34	33	26	21	25
Puławy	34	34	41	44	37	33	20	14	26
Kraków	34	29	34	51	37	25	25	9	23
Lwów	39	30	39	41	27	34	18	16	30

Wogóle pod względem usłonecznienia jesień 1926 roku była znacznie lepsza od poprzedniej.

Jak widzimy z powyższego, pogoda naogół była sprzyjająca dla robót w polu i dla zasiewów ozimych. To też wszelkie roboty były dokonane w porę i wszędzie prawie były obsiane obszary większe, niż w latach poprzednich.

Zasiano w jesieni 1926 roku
Superficie ensemencée en automne 1926

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica — <i>Froment</i>		Żyto — <i>Seigle</i>	
	hektarów <i>hectares</i>	% w stosunku do 1925 r. <i>par rapport à 1925</i>	hektarów <i>hectares</i>	% w stosunku do 1925 r. <i>par rapport à 1925</i>
Polska—Pologne	1 067 976	102,5	5 013 975	100,7
Warszawa	115 641	103,3	595 602	100,5
Łódź	61 341	100,6	433 697	100,7
Kielce	88 461	102,5	394 206	100,1
Lublin	147 063	102,3	436 691	100,3

(dok. — fin)

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica — <i>Froment</i>		Żyto — <i>Seigle</i>	
	hektarów <i>hectares</i>	% w stosunku do 1925 r. <i>par rapport à 1925</i>	hektarów <i>hectares</i>	% w stosunku do 1925 r. <i>par rapport à 1925</i>
Białystok	24 823	100,7	384 306	100,6
Wilno	8 069	102,7	373 070	102,0
Nowogródek	6 130	102,0	242 577	102,4
Polesie	5 019	101,5	199 830	102,7
Wolyn	104 076	103,5	372 785	100,7
Poznań	67 016	103,4	597 868	98,9
Pomorze	26 826	101,7	273 220	99,8
Śląsk	7 288	99,0	47 501	99,4
Kraków	89 401	100,8	171 426	102,1
Lwów	145 393	101,7	264 672	100,6
Stanisławów	42 697	103,1	68 358	104,0
Tarnopol	128 732	104,4	158 166	102,3

Szczególnie zwiększyła się powierzchnia obsiana pszenicą. Najznaczniejsze zwiększenie było na wschodzie i południowym wschodzie kraju.

Ponieważ siew odbywał się w warunkach normalnych, z drugiej strony pogoda większej części jesieni, jak już widzieliśmy, była sprzyjająca, oziminy rozwijały się normalnie, nawet w wielu województwach bardzo dobrze, i stan ich był znacznie powyżej średniego.

Stan zasiewów w stopniach
État des cultures en chiffres

Ziemniopłody <i>Céréales</i>	Październik <i>Octobre</i>		Listopad <i>Novembre</i>		Grudzień <i>Décembre</i>	
	1925	1926	1925	1926	1925	1926
Pszenica — <i>Froment</i>	3,2	3,4	3,3	3,6	3,3	3,6
Żyto — <i>Seigle</i>	3,2	3,4	3,4	3,7	3,3	3,7
Jęczmień — <i>Orge</i>	3,3	3,5	3,4	3,7	.	3,6

Dobroczynny wpływ sprzyjającej naogół pogody jest bardzo widoczny: stan zasiewów niezły już w październiku staje się zupełnie dobrym w listopadzie.

Grudzień 1926 roku nie był jeszcze miesiącem całkowicie zimowym, i pierwsze dni odznaczały się pogodą suchą z lekkimi tylko przymrozkami. Dopiero około 5-go powstała szata śnieżna na całym obszarze Polski, dochodząca grubości 25 cm (w Lubelskiem) i malejąca ku zachodowi Polski, gdzie była ona całkiem nietrwała. Wogóle wskutek odwilży śnieg stajał około 10-go. W połowie grudnia przyszły mrozy silniejsze na wschodzie, lecz dopiero około 20-go nastąpiły silne mrozy i opady śnieżne. Odwilż w końcu miesiąca zniszczyła śnieg całkowicie. Temperatura miesiąca, oprócz wschodniej części kraju, była powyżej normalnej.

W ciągu pierwszych dwóch dziesięciodniówek stycznia pogoda z niewielkimi wahaniem była pochmurna i ciepła. Szata śnieżna

naogół nie mogła długo się utrzymać. Dopiero około 20-go temperatura spadła więcej, dochodząc miejscami do -20°C . Lecz wkrótce temperatura znów poszła w górę. Przeciętna miesięczna temperatura była sporo wyższa od normalnej: na zachodzie Polski o 3° mniej więcej, w województwach centralnych o 1° — 2° . Normalna była temperatura na wschodzie Polski. W lutym do połowy miesiąca pogoda była naogół łagodna, wielokrotnie zjawiała się szata śnieżna (prawie jej nie było na zachodzie Polski), lecz dość prędko znikiała. Dopiero po 16-ym spadły opady śnieżne, szczególnie obfite na wschodzie Polski. Następnie przyszły mrozy, najsilniejsze około 24-go. W końcu miesiąca nastąpiła odwilż. Średnia temperatura miesiąca, oprócz wschodu kraju, była naogół powyżej normy.

Opisany wyżej przebieg pogody ilustruje poniższa tabelka:

Odchylenia temperatur od średnich wieloletnich według miesięcy
Écart des températures de la moyenne multiannuelle par mois

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	Grudzień <i>Décembre</i>	Styczeń <i>Janvier</i>	Luty <i>Février</i>
Bydgoszcz	+1,2	+2,1	+1,4
Poznań	+1,2	+3,0	+0,8
Warszawa	+0,6	+1,4	+0,1
Białystok	-0,3	0,0	+0,1
Kalisz	+1,3	+3,1	+1,2
Radom	+0,5	+1,6	-0,2
Kraków	+1,3	+2,2	+0,2
Tarnów	-0,4	+2,6	-0,1
Lwów	-0,1	+0,4	-1,5
Wilno	-0,8	-1,3	-0,5

Pokrywa śnieżna w zimie 1926/27 roku zjawiała się kilka razy, ale była prawie zawsze bardzo nietrwała. Liczba dni z pokrywą śnieżną nie była wielka i w porównaniu z rokiem 1925/26 prawie taka sama. Zato największa grubość tej pokrywy z małymi wyjątkami była w r. 1926/27 mniejsza.

Pokrywa śnieżna w zimie 1926/27
Neige tombée au cours de l'hiver 1926/27

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	Dni z pokrywą śnieżną <i>Nombre de journées ayant une couche de neige</i>		Największa grubość pokrywy <i>Épaisseur maximale de la couche de neige</i>		
	1925/26	1926/27	1925/26 cm	1926/27	
				Miesiące <i>Mois</i>	cm
Bydgoszcz	45	45	17,0	XII	17,6
Poznań	34	10	9,0	XII	5,0
Ciechocinek	28	16	8,0	I	9,0
Warszawa	44	73	13,0	I	11,0
Białystok	109	69	20,0	II	16,0
Łódź	32	53	9,0	XII	15,0
Lublin	45	86	21,0	XII	24,0
Bielsko	30	50	24,0	I	30,0
Kraków	49	66	9,0	I	17,0
Tarnów	20	21	29,5	II	14,0
Lwów	95	84	24,0	XII, II	11,0
Wilno	106	96	24,0	I	18,0

Wogóle zimę 1926/27 roku można zaliczyć do zim ciepłych. Pogoda panująca podczas tej zimy, jak widzimy, była sprzyjająca dla ozimin i w związku z dobrą wegetacją na jesieni (o czym była mowa wyżej), straty w zasiewach wskutek wymarznienia lub wygnicia w okresie zimowym były minimalne.

Z powodu zniszczenia w zimie na każde 100 ha obszaru, zasianego jesienią, zostało przeorane przeciętnie
L'étendue des cultures détruites pendant l'hiver en pour-cents de la superficie ensemencée

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica ozima <i>Froment d'hiver</i>	Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>	Jęczmień ozimy <i>Orge d'hiver</i>	Rzepak ozimy <i>Colza d'hiver</i>	Koniczyna <i>Trèfle</i>
Polska—Pologne . . .	1,2	2,6	0,3	0,6	0,7
Warszawa	1,2	2,1	0,6	1,0	1,0
Łódź	1,4	3,7	0,0	0,6	0,8
Kielce	1,5	4,4	0,0	1,1	0,7
Lublin	1,3	3,7	0,9	0,9	0,7
Białystok	1,0	1,4	0,0	0,2	0,7
Wilno	0,8	1,5	0,0	0,0	1,3
Nowogródek	1,2	1,7	0,0	0,7	0,8
Polesie	0,5	1,2	—	0,0	0,3
Wołyń	1,5	3,3	—	0,4	0,3
Poznań	1,1	2,5	0,4	0,2	0,6
Pomorze	0,5	1,3	0,1	0,0	0,4
Śląsk	0,6	0,8	0,0	—	0,3
Kraków	1,2	3,9	0,2	0,0	1,1
Lwów	1,5	4,2	0,1	0,0	0,6
Stanisławów	0,7	0,6	0,0	—	0,1
Tarnopol	0,5	1,7	0,0	0,0	0,2

Względnie największe straty były w zasiewach żyta: głównie w południowej części województw centralnych oraz w województwach krakowskim, lwowskim i wołyńskim.

Z przytoczonej niżej tabelki, przedstawiającej przeciętne zniszczenie dla całej Polski, widać, że rok 1926/27 należy do lat lepszych.

Zniszczenia zimowe w latach 1922/23, 1923/24, 1924/25, 1925/26, 1926/27 dla całej Polski

Pourcentages des cultures détruites en 1922/23, 1923/24, 1924/25, 1925/26, 1926/27, chiffres moyens pour toute la Pologne

Rok <i>Année</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Rzepak <i>Colza</i>	Koniczyna <i>Trèfle</i>
W odsetkach — En pourcentages					
1922/23	1,5	1,3	0,5	0,2	0,8
1923/24	5,1	10,9	11,4	8,1	3,7
1924/25	1,5	1,1	0,1	0,2	1,9
1925/26	2,0	3,1	0,5	2,1	2,5
1926/27	1,2	2,6	0,3	0,6	0,7

Jak mówiliśmy wyżej, już w końcu lutego nastąpiło ocieplenie. Temperatura wzrastała stale do połowy marca. Szata śnieżna, trwająca jeszcze w pierwszych dniach marca w województwach wschodnich, szybko zniknęła. Opady były w tym okresie nieznaczne. W połowie marca nastąpił lekki spadek temperatury, jednakże przymrozki były tylko nocami, zaś we dnie wskutek słonecznej

pogody temperatura była dosyć wysoka szczególnie na zachodzie kraju. Obfite opady nastąpiły dopiero około 24-go we wschodnich województwach pod postacią śniegu, który stworzył w tych rejonach nawet szatę śnieżną zresztą szybko znikającą. Na zachodzie kraju wobec wysokiej temperatury opady były pod postacią deszczu. Dopiero spadek temperatury w dniach 30 i 31 marca spowodował opady śnieżne, które wytworzyły już na większym obszarze szatę śnieżną grubości od 10—15 *cm*. Ostatnie dni marca w ten sposób po dłuższym okresie wiosennego ciepła miały pogodę chłodną i dżdżystą typu prawdziwej szarugi wczesnej wiosny. Temperatura średnia całego miesiąca była sporo wyższa od normalnej o 3—4° na całym obszarze kraju, marzec więc był miesiącem bardzo ciepłym.

Pierwsze dni kwietnia miały pogodę zbliżoną do końca marca.

W kwietniu opady były znacznie obfite. Szereg dni szczególnie w pierwszej połowie miesiąca w niektórych częściach kraju miał opad dochodzący do 15 i 20 *mm* na dobę. Sumy opadów w ciągu miesiąca w niektórych okolicach zachodniej, środkowej i południowej Polski wynosiły 80 *mm* i więcej, zaś w południowo — zachodniej części Polski 100—120 *mm*. Tylko na południowym wschodzie i częściowo na północnym wschodzie Polski opady były poniżej normy. Wogóle należy uważać kwiecień 1927 jako miesiąc bardzo mokry. Temperatury średnie kwietnia wszędzie były zbliżone do normy. Zato słońca, wobec wybitnie dżdżystego charakteru miesiąca, było wszędzie bardzo mało, mniej, niż w paru latach poprzedzających i mniej, niż przeciętnie w ostatnim pięcioleciu, zupełnie przeciwnie do marca, który miał lepsze usłonecznienie, niż przeciętnie w ostatnim pięcioleciu.

Początek maja był również ciepły jak i koniec kwietnia, lecz około 10-go nastąpiło poważne oziębienie, tak że w północno-wschodniej części Polski padał śnieg, zaś w całej prawie Polsce były przymrozki. Krótkotrwałe ocieplenie było około 17-go, lecz następne dni były znów chłodne, i dopiero ostatnie dwa dni maja były prawdziwie ciepłe. Opady były przez cały miesiąc znaczne, chociaż przeważnie przelotne. W północnej części kraju był wielki nadmiar opadów. Średnia temperatura miesiąca wszędzie była niższa od normy. Usłonecznienie oprócz zachodniej Polski było poniżej norm średnich a na południu Polski poniżej lat poprzedzających.

Pierwsze dni czerwca miały temperaturę taką jak koniec maja — bardzo wysoką (dochodzącą do 30° C). Ochłodzenie nastąpiło 4-go czerwca. W tymże czasie nastąpiły gwałtowne opady, dochodzące do 30 i nawet 60 *mm* (Lublin) na dobę. Dopiero około połowy czerwca nastąpił ponowny okres ciepła, który nie miał wprawdzie tak wysokich temperatur, jak pierwsze dni czerwca, jednakże przyniósł prawdziwie letnią pogodę, przepłatana opadami i lekkimi wahaniami temperatury. Średnia temperatura miesiąca była wyższa od normy w południowo-zachodniej części kraju, niższa od normalnej w reszcie Polski. Usłonecznienie zato w czerwcu było względnie wysokie — można powiedzieć, że podobnie słonecznego czerwca Polska nie miała od szeregu lat. Czerwiec, który właściwie w Polsce wśród letnich miesięcy wyróżnia się normalnie niskim usłonecznieniem (niższym od maja, lipca i sierpnia), w roku 1927 pod względem usłonecznienia przewyższył maj w większości kraju (oprócz zachodu), oraz w zachodniej i południowej Polsce przewyższył lipiec i wszędzie przewyższył przeciętne usłonecznienie za ostatnie pięć lat.

Pierwsze dni lipca były słoneczne i bardzo ciepłe, ale wkrótce nastąpiły opady, i dopiero około połowy lipca ustaliła się piękna pogoda na wschodzie Polski, lecz na zachodzie jeszcze nie ustawały deszcze. Koniec miesiąca był ciepły, przytem opady coraz malały. Średnia temperatura lipca była wszędzie wyższa od normalnej. Przewyżka ta była większa na północy, mniejsza na południu kraju. Opady, oprócz Wielkopolski i zachodniej części województw centralnych, były niższe od normalnych. Usłonecznienie było niższe od przeciętnego w większej części Polski, oprócz południowego wschodu.

Początek sierpnia był upalny. Około połowy sierpnia temperatura nieco spadła, jednakże było zupełnie ciepło, i tylko sam koniec miesiąca był chłodniejszy. Opady przechodziły przez Polskę okresami, szczególnie obfite były około 10-go sierpnia, kiedy głównie ogarnęły dorzecze Wisły, około 15-go przeszły silne deszcze na wschodzie Polski i w końcu sierpnia bardzo obfite opady były w południowo-wschodniej części Polski, powodując powódzie. Słońca było w sierpniu dość. Pod tym względem sierpień 1927 r. przewyższał ilości przeciętne za ostatnie pięciolecie i najbliższe lata poprzedzające.

Rozkład temperatur w różnych rejonach Polski za całą wiosnę i lato szczegółowo przedstawia poniższe zestawienie.

Odchylenia temperatur od średniej wieloletniej w °C
Écarts des températures moyennes mensuelles par rapport à la moyenne multiannuelle (°C)

Stacje Stations météorologiques	Marzec Mars	Kwiecień Avril	Maj Mai	Czerwiec Juin	Lipiec Juillet	Sierpień Août
Bydgoszcz . . .	+4,6	-0,5	-1,4	-1,1	+1,0	+0,5
Poznań	+4,6	-0,4	-2,2	-1,7	+0,4	0,0
Warszawa . . .	+4,3	-0,9	-2,9	-1,2	+1,0	+0,4
Białystok . . .	+4,3	+0,2	-2,4	+0,2	.	+1,8
Kalisz	+5,3	0,0	-2,1	-1,3	+0,1	-0,1
Radom	+4,8	-0,7	-3,1	-1,0	+0,4	-0,3
Kraków	+5,0	+0,3	-1,5	+0,5	+1,0	+1,2
Tarnów	+5,2	+0,4	-2,6	+0,3	+0,5	+0,5
Lwów	+4,3	-0,2	-6,4	-5,5	+0,7	+1,1
Wilno	+2,8	-0,9	-3,4	-1,4	+1,7	+0,8

Co się tyczy opadów, to zachodnia część Polski (województwo poznańskie i zachodnie rejony województw centralnych) miała nadmiar opadów przez cały czas wiosny i lata z wyjątkiem maja, który wogóle był najsuchszym miesiącem, jak już widzieliśmy wyżej w szczegółowym przeglądzie według miesięcy. Maj dał przewyżkę opadów nad normę tylko na północnym-wschodzie Polski i sporadycznie w paru miejscowościach. Bezwzględny brak opadów był w południowo-wschodniej części województw południowych aż do miesiąca sierpnia, kiedy nastąpiły wyżej wzmiankowane ulewę powodujące powódzie.

Opady w odsetkach średniej wieloletniej na wiosnę i latem 1927 roku

Eaux tombées en proportions pour-cent de la moyenne multiannuelle. Printemps et été 1927

Stacje Stations météorologiques	Marzec Mars	Kwiecień Avril	Maj Mai	Czerwiec Juin	Lipiec Juillet	Sierpień Août
Bydgoszcz . . .	84,1	205,7	96,2	151,8	96,9	90,7
Poznań	120,0	205,4	60,3	145,7	129,1	172,9
Ciechocinek . .	88,2	130,8	87,5	103,7	104,5	.
Warszawa . . .	84,8	182,9	74,5	117,2	175,0	100,0
Białystok . . .	196,2	81,4	94,4	44,6	.	35,1
Kalisz	158,3	180,0	68,5	183,6	138,5	95,9
Łódź	137,5	226,2	79,5	239,7	205,8	121,2
Radom	126,7	313,9	185,1	115,9	83,6	100,0
Kraków	138,5	160,5	54,1	50,0	72,1	106,0
Tarnów	151,3	214,3	35,9	126,5	109,2	160,3
Lwów	69,4	160,9	101,5	61,3	84,4	121,6
Kołomyja . . .	36,1	98,0	87,7	69,5	55,7	237,1
Wilno	244,4	94,7	163,8	128,2	84,1	99,0

Jeżeli weźmiemy opady, otrzymane przez różne rejony Polski ogółem w okresach wegetacyjnych, szczególnie ważnych dla wzrostu i dojrzewania głównych ziemiopłodów uprawianych w Polsce, mianowicie: 1) od marca do lipca — dla kłosowych i 2) od maja do sierpnia dla okopowych, otrzymamy następującą tabelę:

Zestawienie opadów w liczbach bezwzględnych i w stosunku do sum średnich wieloletnich w okresach wegetacyjnych

Hauteur des eaux tombées en mm et en pourcentages de la moyenne multiannuelle pendant la période de la végétation

Stacje Stations météo- rologiques	Marzec—lipiec Mars—juillet	Maj—sierpień Mai—août	Marzec—lipiec Mars—juillet	Maj—sierpień Mai—août
	w mm en mm		w odsetkach normalnej ilości pour cent de la quantité normale	
Bydgoszcz . . .	307	247	121,8	108,8
Poznań	325	290	125,0	122,9
Warszawa . . .	356	317	132,3	122,4
Kraków	315	298	78,8	71,3
Tarnów	477	438	116,6	109,8
Lwów	323	314	89,0	88,5
Wilno	348	341	127,9	112,5

Z powyższego wynika, że północ, zachód i centrum Polski otrzymywały ilości opadów przewyższające normę, jak w jednym tak i w drugim okresie wegetacyjnym, zaś południe Polski miało częściowy deficyt. Podana niżej tablica porównawcza dla trzech sąsiednich lat pozwala osądzić, jakim był rok 1927 na tle najbliższych do nas lat.

Opady w stosunku do średnich wieloletnich w okresach wegetacyjnych

Eaux tombées en pourcentages de la moyenne multiannuelle pendant la période de la végétation

Stacje Stations météo- rologiques	Marzec—lipiec Mars—juillet			Maj—sierpień Mai—août		
	1925	1926	1927	1925	1926	1927
Bydgoszcz . . .	82,1	138,1	121,8	89,4	138,8	108,8
Poznań	50,8	118,8	125,0	61,9	128,0	122,9
Warszawa . . .	113,0	117,8	132,3	149,8	128,2	122,4
Kraków	130,3	129,3	78,8	144,3	116,3	71,3
Tarnów	96,3	124,4	116,6	111,3	109,0	109,8
Lwów	80,7	100,6	89,0	100,6	93,8	88,5
Wilno	112,5	109,2	127,9	121,5	92,4	112,5

Okres wegetacji kłosowych w r. 1926 miał wszędzie nadmiar opadów. W roku 1927 południowa Polska miała opadów mniej, niżby wypadało według normy, pozostała Polska miała tak samo jak i w poprzednim roku nadmiar opadów, gdy w roku 1925 tylko środkowa Wisła, południowy zachód i północny wschód Polski miały nadmierne opady. W r. 1927 okres wegetacji okopowych nie różnił się w ogólnych zarysach pod względem opadów z okresem wegetacyjnym dla kłosowych, gdy w roku 1925 zachód Polski, zaś w r. 1926 wschód Polski miały opady niżej normy, zaś reszta Polski miała ich nadmiar.

Pomimo, że w ogólnej sumie opadów 1927 rok nie różni się specjalnie od poprzedniego 1926, jednakże wiosna i lato 1927 roku robią wrażenie bardziej dżdżystych

dzięki znacznej liczbie dni z deszczem, większej niż w roku 1926 dla całej Polski oprócz południowego wschodu.

Liczba dni z deszczem w odsetkach ogólnej liczby dni w okresie wegetacyjnym od marca do lipca

Nombre de journées de pluie pour cent du nombre global des jours à la période de la végétation mars—juillet

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	1925	1926	1927
W odsetkach— <i>En pourcentages</i>			
Bydgoszcz	27,5	48,4	48,4
Poznań	28,1	42,5	54,2
Ciechocinek	23,5	42,5	49,0
Warszawa	35,9	50,3	52,9
Białystok	24,8	45,1	56,2
Kalisz	41,2	51,6	52,9
Lwów	42,5	54,2	51,0
Kołomyja	28,8	44,3	39,9
Wilno	32,0	43,8	56,2

Pod względem znacznej liczby dni z deszczem 1927 rok (również i 1926) różni się bardzo od roku 1925 i zbliża się do roku 1924. W wielu miejscowościach dni dżdżystych było więcej, niż bez deszczu. Tylko sam skraj południowo-wschodniej Małopolski miał mało dni dżdżystych.

Co do ważnej dla rozwoju i dojrzewania roślin sprawy ilości słońca, to w liczbach bezwzględnych przedstawiało się to w sposób następujący:

Usłonecznienie rzeczywiste godzin

Insolation réelle en heures

Stacje <i>Stations météo- rologiques</i>	Marzec <i>Mars</i>	Kwie- cień <i>Avril</i>	Maj <i>Mai</i>	Czer- wiec <i>Juin</i>	Lipiec <i>Juillet</i>	Sier- pień <i>Août</i>
Poznań . . .	129,5	171,6	278,3	273,1	233,7	253,6
Warszawa . .	112,0	122,3	196,4	195,4	227,0	257,9
Puławy . . .	120,8	122,0	205,6	238,9	265,5	246,9
Kraków . . .	124,6	110,0	143,8	178,7	159,3	184,6
Lwów	94,3	122,5	172,7	259,3	250,0	234,2
Wilno	38,0	118,1	174,0	207,0	282,3	209,7

O usłonecznieniu mówiliśmy już przy ogólnym przeglądzie pogody w poszczególnych miesiącach wiosennych i letnich. Tu tylko powiemy, że jak widać z liczb, w zachodniej Polsce maj i czerwiec miały więcej godzin usłonecznienia, niż lipiec i sierpień. W województwach centralnych maj i czerwiec miały zbliżone liczby godzin usłonecznienia, zaś lipiec i sierpień nieco przewyższały poprzednie miesiące. W północno-wschodniej Polsce lipiec znacznie przewyższał inne miesiące i miał największą liczbę godzin słonecznych w tym miesiącu w całej Polsce.

Ścisłą charakterystyką usłonecznienia są liczby względne, wyrażające stosunek rzeczywistej liczby godzin słonecznych do teoretycznie możliwej.

Usłonecznienie rzeczywiste w odsetkach możliwego
Insolation réelle par rapport à l'insolation possible
Relevé rétrospectif

Stacje — lata <i>Stations — années</i>	Ma- rzec <i>Mars</i>	Kwie- cień <i>Avril</i>	Maj <i>Mai</i>	Czer- wiec <i>Juin</i>	Lipiec <i>Juillet</i>	Sier- pień <i>Août</i>
W odsetkach — <i>En pourcentages</i>						
Przeciętna 1923 — 1927	36	45	49	49	52	55
Poznań 1925	22	57	62	54	55	52
1926	45	46	32	37	54	57
1927	36	41	57	54	46	56
Przeciętna 1923 — 1927	28	35	43	37	47	51
Warszawa 1925	23	36	55	34	44	49
1926	33	37	33	29	50	48
1927	31	29	40	39	45	57
Przeciętna 1923 — 1927	28	36	48	43	51	49
Puławy 1925	26	51	66	44	44	45
1926	33	36	40	33	57	51
1927	33	29	43	48	54	55
Przeciętna 1923 — 1927	29	35	37	32	40	40
Kraków 1925	22	44	55	34	41	32
1926	33	42	30	21	37	41
1927	34	27	30	37	32	42
Przeciętna 1923 — 1927	21	34	45	40	48	45
Lwów 1925	24	44	51	36	46	32
1926	18	34	41	29	49	46
1927	25	30	36	53	51	53

Z powyższego zestawienia widzimy, że w zachodniej Polsce i województwach centralnych wyróżniały się względnie wysokim usłonecznieniem maj i czerwiec, szczególnie ostatni, który był wprost wyjątkowo słonecznym miesiącem na obszarze całej Polski. Sierpień, choć także był więcej słonecznym, niż przeciętnie w ostatnim pięcioleciu, jednak nie wyróżnia się tak jaskrawie. Południowo-wschodnia Polska miała wyjątkowo wysokie i jednakowe usłonecznienie we wszystkich trzech miesiącach: marzec, lipiec i sierpień. Marzec też naogół miał usłonecznienie lepsze, niż przeciętnie w ostatnim pięcioleciu, i tylko kwiecień był naprawdę złym pod względem usłonecznienia — gorszym, niż każdy w ostatnich pięciu latach.

Właściwie ważną jest dla wegetacji ilość ciepła i ilość słońca otrzymanego przez rośliny oraz ilość wilgoci znajdującej się w roli. Na początku wiosny wilgoć w roli składa się z wilgoci otrzymanej z opadów oraz wytworzonej wskutek topnienia śniegów. Fakty te są opisywane w sprawozdaniach korespondentów rolnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Na każdych 100 korespondentów stwierdzało, że w m. kwietniu

Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre de rapports constatant (avril)

Województwa Départements	Ilość ciepła była Que la quantité de chaleur a été		Ilość wilgoci w roli była Que l'humidité du sol a été	
	dostateczna suffisante	niedostateczna insuffisante	dostateczna suffisante	niedostateczna insuffisante
Warszawa . .	18	82	100	—
Łódź	18	82	100	—
Kielce	14	86	100	—
Lublin	5	95	100	—
Białystok . .	10	90	100	—
Wilno	6	94	91	9
Nowogródek .	21	79	95	5
Polesie	19	81	100	—
Wołyń	14	86	100	—
Poznań	20	80	100	—
Pomorze . . .	25	75	100	—

(dok. — fin)

Województwa Départements	Ilość ciepła była Que la quantité de chaleur a été		Ilość wilgoci w roli była Que l'humidité du sol a été	
	dostateczna suffisante	niedostateczna insuffisante	dostateczna suffisante	niedostateczna insuffisante
Śląsk	16	84	100	—
Kraków	23	77	100	—
Lwów	16	84	100	—
Stanisławów . .	46	54	99	1
Tarnopol	21	79	100	—

Z powyższej tabelki widzimy, że o ile na początku wiosny ciepła było naogół mało (z wyjątkiem województwa stanisławowskiego), o tyle wilgoci wszędzie było dość. Ciepła szczególnie było mało na południowym wschodzie Polski.

Ilość ciepła i słońca w następnych miesiącach wiosny i lata przedstawia poniższe zestawienie:

Na każdych 100 korespondentów stwierdzało, że w miesiącach wymienionych
Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre de rapports constatant

	Maj — Mai		Czerwiec Juin		Lipiec Juillet		Sierpień Août		Maj — Mai		Czerwiec Juin		Lipiec Juillet		Sierpień Août	
Województwa	Ilość ciepła była — Que la quantité de chaleur a été								Ilość słońca była Que la quantité des heures de soleil a été							
Départements	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante	dosta- teczna suffi- sante	niedo- sta- teczna insuf- fisante
Warszawa .	1	99	24	76	88	12	91	9	5	95	24	76	84	16	85	15
Łódź	1	99	19	81	68	32	89	11	4	96	14	86	51	49	83	17
Kielce	2	98	36	64	87	13	95	5	6	94	38	62	76	24	91	9
Lublin	2	98	27	73	94	6	100	—	5	95	29	71	93	7	100	—
Białystok . .	1	99	30	70	95	5	99	1	—	100	32	68	93	7	97	3
Wilno	—	100	13	87	93	7	98	2	2	98	11	89	94	6	98	2
Nowogródek .	—	100	35	65	94	6	100	—	—	100	36	64	93	7	100	—
Polesie	1	99	58	42	97	3	100	—	5	95	66	34	100	—	100	—
Wołyń	6	94	63	37	96	4	100	—	11	89	73	27	91	9	100	—
Poznań	2	98	29	71	80	20	85	15	8	92	25	75	60	40	75	25
Pomorze . . .	1	99	30	70	90	10	85	15	2	98	33	67	82	18	75	25
Śląsk	5	95	72	28	96	4	100	—	8	92	67	33	87	13	100	—
Kraków	5	95	56	44	95	5	99	1	12	88	59	41	90	10	95	5
Lwów	3	97	59	41	88	12	98	2	9	91	60	40	81	19	98	2
Stanisławów .	11	89	82	18	97	3	100	—	20	80	86	14	91	9	100	—
Tarnopol . . .	6	94	88	12	98	2	99	1	18	82	91	9	99	1	99	1

W maju ilość ciepła i słońca była całkiem niedostateczna, w czerwcu stan się znacznie poprawił, szczególnie na południu Polski, w lipcu i

sierpniu ilość ciepła i słońca była dostateczna.

Zapas wilgoci w roli przedstawia poniższe zestawienie:

Na każdych 100 korespondentów stwierdzało stan wilgoci w roli
Pour cent rapports des correspondants agricoles nombre de rapports constatant que l'humidité du sol a été

Województwa Départements	Maj — Mai			Czerwiec — Juin			Lipiec — Juillet			Sierpień — Août			Wrzesień — Septembre		
	nadmierne excessive	dostateczny suffisante	mały insuffisante	nadmierne excessive	dostateczny suffisante	mały insuffisante	nadmierne excessive	dostateczny suffisante	mały insuffisante	nadmierne excessive	dostateczny suffisante	mały insuffisante	nadmierne excessive	dostateczny suffisante	mały insuffisante
Warszawa . .	3	39	58	59	41	—	39	60	1	15	74	11	2	47	51
Łódź	1	31	68	68	32	—	71	29	—	23	74	3	4	55	41
Kielce	7	29	64	46	54	—	53	46	1	9	79	12	—	69	31
Lublin	2	24	74	62	38	—	18	61	21	2	52	46	—	38	62
Białystok . .	1	17	82	59	41	—	14	55	31	1	54	45	1	36	63
Wilno	4	48	48	85	15	—	13	46	41	—	14	86	16	56	28

(dok. — fin)

Województwa <i>Départements</i>	Maj — Mai			Czerwiec — Juin			Lipiec — Juillet			Sierpień — Août			Wrzesień — Septembre		
	nad- mierny	dosta- teczny	mały	nad- mierny	dosta- teczny	mały	nad- mierny	dosta- teczny	mały	nad- mierny	dosta- teczny	mały	nad- mierny	dosta- teczny	mały
	<i>exces- sive</i>	<i>suf- fisante</i>	<i>insuf- fisante</i>	<i>exces- sive</i>	<i>suf- fisante</i>	<i>insuf- fisante</i>	<i>exces- sive</i>	<i>suf- fisante</i>	<i>insuf- fisante</i>	<i>exces- sive</i>	<i>suf- fisante</i>	<i>insuf- fisante</i>	<i>exces- sive</i>	<i>suf- fisante</i>	<i>insuf- fisante</i>
Nowogródek	—	29	71	67	32	1	15	51	34	—	36	64	2	56	42
Polesie . . .	5	38	57	24	71	5	6	59	35	—	37	63	2	23	75
Wołyń . . .	7	63	30	21	68	11	14	58	28	—	55	45	6	47	47
Poznań . . .	—	47	53	53	46	1	65	35	—	29	70	1	4	60	36
Pomorze . .	3	68	29	40	60	—	35	60	5	25	67	8	15	54	31
Śląsk	6	40	54	14	84	2	39	61	—	—	86	14	—	45	55
Kraków . . .	16	51	33	28	68	4	40	60	—	13	78	9	12	82	6
Lwów	6	46	48	43	57	—	54	46	—	12	76	12	38	58	4
Stanisławów	8	72	20	10	62	28	13	53	34	2	58	40	38	62	—
Tarnopol . .	13	67	20	7	43	50	5	49	46	—	64	36	8	89	3

W miesiącu maju nie widzimy prawie nigdzie nadmiaru wilgoci (za sporadycznymi wyjątkami, tłumaczącymi się właściwościami lokalnymi gleby). Natomiast w województwach lubelskim, białostockim i nowogródzkim widzimy dość znaczny brak wilgoci. W czerwcu brak wilgoci mamy już tylko w niektórych miejscowościach województwa tarnopolskiego, zato północno-wschodnia Polska a także województwa łódzkie i lubelskie mają nadmiar wilgoci w roli—rezultat to majowych i czerwcowych deszczów.

W lipcu nadmiar wilgoci się zmniejsza. Wilgoć pozostaje rzeczywiście nadmierna tylko w województwach łódzkim i poznańskim oraz trochę mniej w kieleckim i lwowskim. Względny brak wilgoci jest w dalszym ciągu w województwie tarnopolskim. W sierpniu nadwyżka wilgoci jest jeszcze mniejsza, i względny brak wilgoci zjawia się na północnym wschodzie Polski oraz trochę mniej w województwach lubelskim i wołyńskim. We wrześniu mamy trochę częstszy nadmiar wilgoci, szczególnie w województwach lwowskim i stanisławowskim. Brak wilgoci pozostaje częstym na Polesiu oraz występuje tak jak na wiosnę w województwach lubelskim i białostockim.

Wogóle należy uznać rok 1926/27 pod względem zaopatrzenia w wilgoć za względnie niezły. W większej części Polski ani brak wilgoci w glebie ani jej nadmiar nie były dotkliwe.

Ogromnie ważnym jest dla rozwoju zbóż okres kwitnienia tychże. Otóż w roku 1927 wypadł on naogół niepomyślnie. W znacznym stopniu była to pora dżdżysta i dosyć chłodna i wietrzna. Pod względem deszczów było ich trochę mniej, niż w takimże okresie 1926 roku, jednak daleko więcej niż w bardzo dobrym pod tym względem 1925 roku. Tylko w województwach południowo-wschodnich (w stanisławowskim i tarnopolskim) opadów w tym czasie było sporo mniej, niż w

reszcie Polski, i pora była bardzo dobra.

Co się tyczy niepożądanych chłódów, to z wyjątkiem województw południowych i Wołyń, gdzie było cieplej, pod tym względem było gorzej, niż w roku 1926. Wiatry w porównaniu z rokiem 1926 dokuczały więcej w województwach centralnych, mniej w południowych. Wogóle wszystkie te trzy czynniki niesprzyjające działały w roku 1927 dość równolegle: dotkliwsze one były w województwach centralnych, zachodnich i wschodnich, pomyślniej układały się warunki w województwach południowych, gdzie odnośnie województw stanisławowskiego i tarnopolskiego można okres kwitnienia zbóż uznać za całkiem sprzyjający.

Szczegółowo kwestje te przedstawia poniższe zestawienie.

Na każdym 100 korespondentów stwierdzano, że w okresie kwitnienia zbóż były niepożądane deszcze, chłody lub wiatry

Pour cent rapports nombre de rapports, constatant l'excès des pluies, des froids et des vents défavorables pour la végétation des blés

Województwa <i>Départements</i>	1926			1927		
	deszcze <i>pluies</i>	chłody <i>froids</i>	wiatry <i>vents</i>	deszcze <i>pluies</i>	chłody <i>froids</i>	wiatry <i>vents</i>
Warszawa . .	97	41	41	86	84	65
Łódź	95	55	33	86	74	58
Kielce	96	55	48	80	64	59
Lublin	89	54	69	71	63	62
Białystok . .	78	52	75	56	56	47
Wilno	11	63	74	75	70	67
Nowogródek .	41	61	81	83	74	88
Polesie . . .	71	61	88	62	68	76
Wołyń	98	65	78	53	55	64
Poznań	94	74	43	81	75	51
Pomorze . . .	93	72	55	57	72	46
Śląsk	100	71	65	43	25	43
Kraków	90	73	62	62	51	53
Lwów	90	77	78	54	52	52
Stanisławów .	81	50	85	28	33	35
Tarnopol . . .	91	76	94	15	34	34

Pozostaje jeszcze po zsumowaniu wszystkich czynników klimatycznych wyjaśnić, jak się one odbiły na stanie zasiewów. Jak już widzieliśmy, na początku zimy stan zasiewów

Ilość ciepła i słońca otrzymanego przez poszczególne rejony
Intensité de la chaleur et de l'insolation dans les régions particulières

Stan wilgoci w poszczególnych rejonach
Etat de l'humidité dans les régions particulières

Stan zasiewów w czerwcu 1927 r.
Pszenica ozima
État des cultures au mois de juin 1927.
Froment d'hiver

Stan zasiewów w czerwcu 1927 r.
Żyto ozime
État des cultures au mois de juin 1927.
Seigle d'hiver

ozimych był dobry. Zima była sprzyjająca i stanu tego prawie że nie pogorszyła. Dopiero deszcze kwietniowe i chłody majowe sprawę popsuli, i kwalifikacja stanu zasiewów obniżyła się znacznie. Lecz koniec maja i czerwca spowodowały dużą poprawę stanu zasiewów.

Przeciętny stan zasiewów ozimych w Polsce w poszczególnych miesiącach 1926/27 r. w stopniach
État des cultures d'hiver en chiffres qualificatifs moyens pour toute la Pologne

Ziemniopłody <i>Céréales</i>	1926	1927				
	Gru- dzień <i>Décem- bre</i>	Ma- rzec <i>Mars</i>	Kwie- cień <i>Avril</i>	Maj <i>Mai</i>	Czer- wiec <i>Juin</i>	Lipiec <i>Juillet</i>
Pszenica— <i>Froment</i>	3,6	3,5	3,5	3,3	3,6	3,6
Żyto— <i>Seigle</i>	3,7	3,5	3,3	3,0	3,3	3,4
Jęczmień— <i>Orge</i>	3,6	3,5	3,3	3,1	3,3	3,4

Najlepszy był przeciętny stan pszenicy ozimej, tak ze względu na gleby, na których pszenica jest uprawiana, jak i rejony, gdzie uprawa pszenicy jest najwięcej rozpowszechniona, i gdzie pogoda była w r. 1927 względnie najbardziej sprzyjająca.

Stan zasiewów jarych był znacznie gorszy, niż ozimych. Jest to zrozumiałe, gdyż ujemne skutki pogody wiosennej musiały odbić się więcej na jarych zbożach. Lecz i tu dobroczynny wpływ czerwca i początku lipca także odbił się dodatnio i stan jarych zasiewów w czerwcu i lipcu polepszał się stale. Stan jęczmienia jarego był w lipcu nawet wcale dobrym. Najgorzej przedstawiało się żyto jare.

Przeciętny stan zasiewów jarych w Polsce w stopniach kwalifikacyjnych
État des cultures d'été en chiffres qualificatifs moyens pour toute la Pologne

Ziemniopłody <i>Céréales</i>	Maj <i>Mai</i>	Czerwiec <i>Juin</i>	Lipiec <i>Juillet</i>
Pszenica — <i>Froment</i>	3,2	3,3	3,3
Żyto — <i>Seigle</i>	3,0	3,0	3,1
Jęczmień — <i>Orge</i>	3,0	3,2	3,6
Owies — <i>Avoine</i>	3,1	3,2	3,4
Gryka — <i>Sarrasin</i>	.	3,3	3,4
Proso — <i>Millet</i>	.	3,0	3,2

Szczegółowy, według województw, stan zasiewów przedstawiony na osobnych tablicach.

Niesprzyjająca pogoda z okresu kwitnienia zbóż odbiła się ujemnie (wśród innych czynników) na ziarnie, które jakościowo było za ledwie średnie (choć lepsze naogół od ziarna zboża zebranego w roku 1926), o czym będzie mowa w dalszym ciągu naszego opisu.

W roku 1927 w większej części Polski żniwa były opóźnione. Bardzo dużego opóźnienia doznały żniwa w rejonie województw poznańskiego, pomorskiego, łódzkiego i warszawskiego; mniejszego opóźnienia doznały żniwa w województwach białostockim, wi-

leńskim i nowogrodzkim. Z małym opóźnieniem a często i bez opóźnienia były żniwa w województwach kieleckim, lubelskim, krakowskim i śląskim i prawie bez opóźnień a często wcześniejsze były żniwa w województwach poleskim, wołyńskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim.

Na każdym 100 korespondentów Głównego Urzędu Statystycznego stwierdzało, że
Pour cent rapports des correspondants de l'Office Central de Statistique nombre de rapports constatant que

Województwa <i>Départements</i>	Żniwa były — <i>Les récoltes ont été effectuées</i>			
	opóźnione znacznie <i>avec grand retard</i>	opóźnione nieznacznie <i>avec retard minime</i>	nieopóźnione <i>sans re- tard</i>	wcześniejsze <i>plus tôt qu'à ordinaire</i>
Warszawa	61	33	6	—
Łódź	39	43	18	—
Kielce	15	41	42	2
Lublin	15	44	39	2
Białystok	31	47	20	2
Wilno	30	23	30	17
Nowogródek	30	33	30	7
Polesie	15	15	50	20
Wołyń	5	14	52	29
Poznań	58	37	5	—
Pomorze	63	35	2	—
Śląsk	5	33	61	1
Kraków	9	38	41	12
Lwów	5	22	55	18
Stanisławów	2	9	47	42
Tarnopol	1	17	44	38

Zarażenie i zachwaszczenie upraw

Maladies des plantes et mauvaises herbes

Na podstawie sprawozdań korespondentów rolnych o zarażeniu i zachwaszczeniu upraw Główny Urząd Statystyczny wyraził komunikowane dane we wskaźnikach liczbowych (metoda została opisana przy zestawieniu danych za rok 1925 ob. *Kwartalnik Statystyczny* r. 1926, str. 1). Obliczenia te jak i za lat poprzednich nie dają ścisłego materiału, dotyczącego zarażenia względnie zachwaszczenia, i jedynie mogą służyć jako dane orientacyjne. Podajemy tylko zestawienie liczb przeciętnych dla całej Polski, gdyż liczby dotyczące poszczególnych województw nie są dość dokładne i zresztą nie dają dość przejrzystego obrazu.

Zarażenie kłosowych w Polsce w odsetkach przeciętnego w latach 1923—1927

Maladies des plantes—Cultures attaquées en pourcentages des chiffres moyens 1923—1927

Rok — <i>Année</i>	Rdza <i>Puccinia</i>	Śnieć <i>Tilletia</i>	Głownia <i>Ustilago</i>	Sporysz <i>Claviceps purpurea</i>
Przeciętna 1923—1927	W odsetkach — <i>En pourcentages</i> 100 100 100 100			
	Pszenica — <i>Froment</i>			
1923	165	187	186	—
1924	107	87	55	—
1925	68	80	66	—
1926	100	70	93	—
1927	62	74	97	—

(dok. — fin)				
Rok — Année	Rdza <i>Puccinia</i>	Śnieć <i>Tilletia</i>	Głownia <i>Ustilago</i>	Sporysz <i>Claviceps purpurea</i>
Żyto — Seigle				
1923	175	—	—	177
1924	84	—	—	83
1925	45	—	—	55
1926	123	—	—	113
1927	70	—	—	74
Jęczmień — Orge				
1923	133	—	244	—
1924	111	—	44	—
1925	83	—	64	—
1926	113	—	77	—
1927	57	—	69	—
Owies — Avoine				
1923	137	—	268	—
1924	105	—	48	—
1925	53	—	68	—
1926	141	—	55	—
1927	62	—	57	—

Z powyższego zestawienia wynika, że zarażenie ziemiopłodów było w r. 1927 mniejsze niż przeciętne w pięcioleciu 1923—1927 i mniejsze od wszystkich poprzednich lat w pięcioleciu z wyjątkiem 1925 roku. Zarażenie rdzą dla pszenicy i jęczmienia było mniejsze, niż w r. 1925. Jare zboża były w r. 1927 mniej zarażone, niż ozime. Z pośród ozimych żyto było więcej zarażone, niż pszenica.

Ziemniaki w r. 1927 mniej podlegały zarażeniu ziemniaczanej, niż we wszystkie lata poprzednie w ostatnim pięcioleciu.

Zarażenie ziemniaków przeciętnie w Polsce
Pommes de terre attaquées en pourcentages

Rok — Année	1923-1927	1923	1924	1925	1926	1927
%	100	163	58	92	145	38

Zarażenie, które z roku na rok, zaczynając od roku 1924, wzrastało i w roku 1926 osiągnęło prawie wielkość z r. 1923, spadło w r. 1927 prawie do $\frac{1}{4}$.

Stan zachwaszczenia w r. 1927 także na ogół przedstawiał się pomyślniej, niż w r. 1926. Poniższe zestawienie wskaźników, obliczonych w stosunku do przeciętnego zachwaszczenia za pięciolecie 1923—1927, ilustruje wyżej powiedziane w przecięciu dla całej Polski.

Stan zachwaszczenia przeciętnie dla całej Polski
Mauvaises herbes — Cultures attaquées, Po'ogne

Rok — Année	Oset <i>Chardon</i>	Perz <i>Chiendent</i>	Ognicha <i>Ravenelle</i>
W odsetkach — En pourcentages			
Przeciętna 1923—1927	100	100	100
Pszenica — Froment			
1923	123	157	204
1924	94	79	67
1925	69	61	63
1926	118	99	95
1927	97	106	72

(dok. — fin)			
Rok — Année	Oset <i>Chardon</i>	Perz <i>Chiendent</i>	Ognicha <i>Ravenelle</i>
Żyto — Seigle			
1923	132	169	—
1924	109	93	—
1925	59	55	—
1926	117	92	—
1927	84	89	—
Jęczmień — Orge			
1923	138	216	186
1924	89	63	70
1925	79	59	95
1926	101	81	79
1927	93	83	71
Owies — Avoine			
1923	141	211	160
1924	90	63	75
1925	82	58	102
1926	97	76	82
1927	92	90	80

Zachwaszczenie ostem w r. 1927 w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się dla wszystkich zbóż. Tak samo zmniejszyło się zachwaszczenie ognicha. Zato perz objął większe przestrzenie, oprócz żyta, które było nieco mniej niż w roku 1926 zachwaszczane perzem. Z poszczególnych ziemiopłodów najwięcej była zachwaszczona pszenica, najmniej—żyto. Oprócz wymienionych chwastów szkodliwą jeszcze była wśród żyta t. zw. mietlica i wśród koniczyny kaniańka (w ilości nie bardzo dużej).

Powierzchnia uprawiona w r. 1926/27
Superficie cultivée en 1926/27

Powierzchnia wszystkich upraw ogółem w Polsce bez upraw ogrodowych i najdrobniejszych, nie mających większego znaczenia, wynosiła w latach:

1922/23	— 15 296	tysięcy hektarów
1923/24	— 15 331	" "
1924/25	— 15 933	" "
1925/26	— 15 954	" "
1926/27	— 16 170	" "

Jak widzimy, powierzchnia uprawiona w okresie po powrocie do normalnych warunków stale wzrasta: w ostatnim roku wzrost ten wynosił przeszło 200 tysięcy hektarów, zaś w ciągu pięciolecia od 1922/23 roku powierzchnia wzrosła prawie o 900 tysięcy hektarów. Ponieważ ziemia orna w Polsce wynosi około 18,3 milionów hektarów, poza wymienionymi 16,2 miliona hektarów pozostaje jeszcze około 2 milionów hektarów, w których zawierają się odłogi, ugory, oraz uprawy ogrodowe i drobne. W każdym bądź razie odsetek ziemi zajętej pod uprawy wśród ogólnego obszaru ziemi ornej stale wzrasta. Odsetki te wynosiły:

w roku	1922/23	— 83,6 %
"	1923/24	— 83,7 %
"	1924/25	— 87,0 %
"	1925/26	— 87,1 %
"	1926/27	— 88,3 %

W poszczególnych województwach stosunek ten wyrażał się w następujący sposób:

Odsetek powierzchni uprawionej w województwach
Superficie cultivée pour cent du total des terres labourables par département

Województwa <i>Départements</i>	Powierzchnia uprawiona w odsetkach ziemi ornej <i>Superficie cultivée pour cent du total des terres labourables</i>
Polska — Pologne . . .	88,3
Warszawa	96,8
Łódź	96,7
Kielce	94,1
Lublin	95,5
Białystok	71,6
Wilno	86,5
Nowogródek	69,5
Polesie	51,9
Wołyń	89,1
Poznań	98,4
Pomorze	88,0
Śląsk	95,4
Kraków	96,9
Lwów	94,2
Stanisławów	89,1
Tarnopol	91,3

Odsetek znacznie niższy od przeciętnego dla Polski mają województwa białostockie, nowogródzkie i poleskie. Ostatnie województwo niewątpliwie ma najprymitywniejszą gospodarkę rolną (aż do trzypolówki włącznie) oraz jeszcze stałe dotąd odłogi.

Poszczególne ważniejsze ziemniopłody w r. 1926/27
zajmowały w Polsce następujący obszar

Superficie des cultures les plus importantes en 1926/27

Ziemniopłody <i>Cultures</i>	Powierzchnia uprawiona <i>Superficie cultivée</i>	
	ha	%
Ogółem — Total	16 170 226	100,00
Pszenica ozima — <i>Froment d'hiver</i>	1 051 591	6,50
Żyto ozime — <i>Seigle d'hiver</i>	4 859 482	30,05
Jęczmień ozimy — <i>Orge d'hiver</i>	25 036	0,16
Pszenica jara — <i>Froment d'été</i>	87 084	0,54
Żyto jare — <i>Seigle d'été</i>	29 594	0,18
Jęczmień jary — <i>Orge d'été</i>	1 214 296	7,51
Owies — <i>Avoine</i>	2 620 164	16,20
Proso — <i>Millet</i>	119 852	0,74
Gryka — <i>Sarrasin</i>	299 205	1,85
Kukurydza — <i>Maïs</i>	79 449	0,49
Mieszanki ze zbóż — <i>Mélail</i>	177 954	1,10
Groch — <i>Pois</i>	160 395	1,55
Soczewica — <i>Lentilles</i>	1 485	
Fasola — <i>Haricots</i>	21 821	
Bób — <i>Fèves</i>	5 376	
Bobik — <i>Féveroles</i>	19 916	
Peluszka — <i>Pois gris</i>	41 742	1,23
Wyka — <i>Vesce</i>	199 195	
Łubin — <i>Lupin</i>	516 497	3,20
Mieszanki ze strączkowych ze zbożem lub bez — <i>Mélanges des légumineuses avec ou sans blé</i>	245 946	1,52

(dok. — fin)

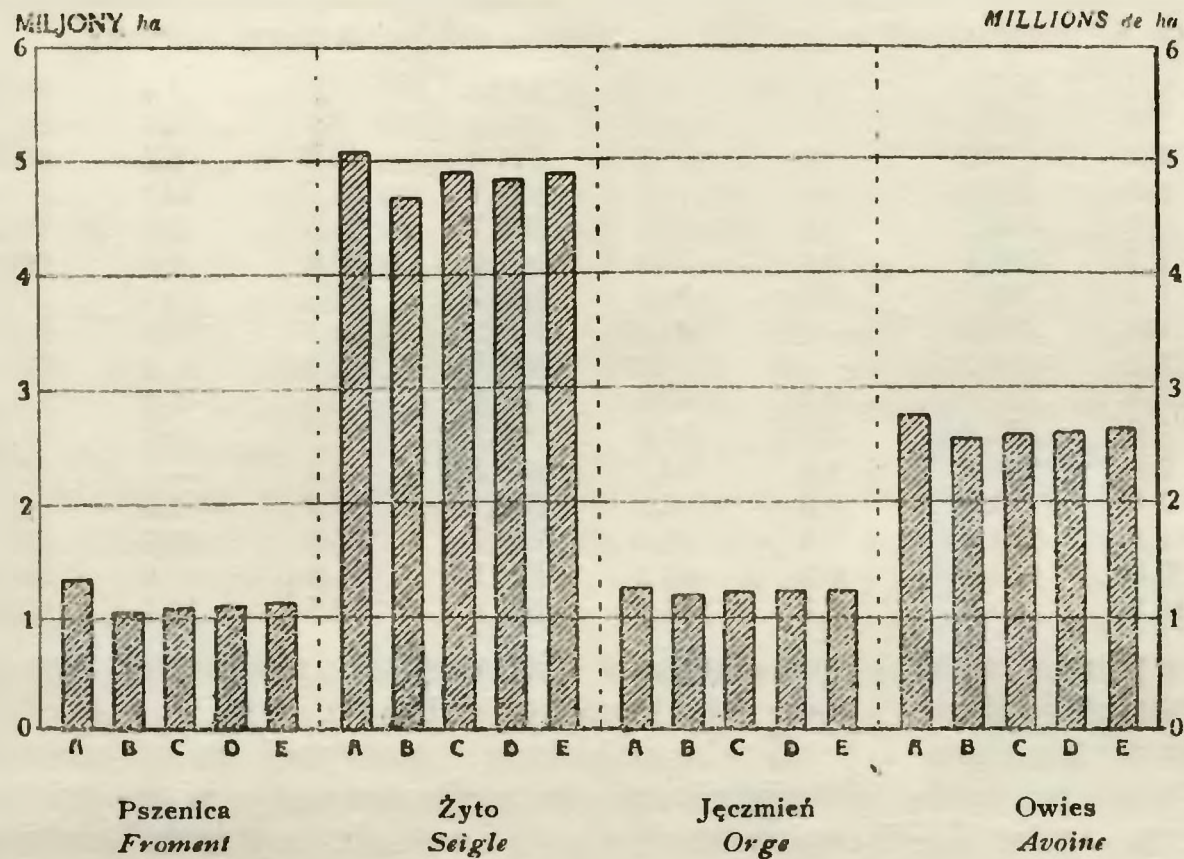
Ziemniopłody <i>Cultures</i>	Powierzchnia uprawiona <i>Superficie cultivée</i>	
	ha	%
Koniczyna — <i>Trèfle</i>	770 137	4,76
Lucerna — <i>Lucerne</i>	16 620	0,10
Esparceta — <i>Esparcette</i>	6 820	0,04
Seradela — <i>Seradelle</i>	285 183	1,76
Inne pastewne oraz mieszanki z pastewnych — <i>Autres four- ragères et mélanges</i>	165 303	1,02
Trawy (tymotka, rajgras) — <i>Herbes</i>	60 398	0,37
Rzepak ozimy — <i>Colza d'hiver</i>	27 625	0,29
Rzepak i rzepik jary — <i>Colza et navette d'été</i>	18 519	
Len — <i>Lin</i>	109 506	0,68
Konopie — <i>Chanvre</i>	43 575	0,27
Mak — <i>Pavots</i>	3 438	0,02
Inne oleiste (gorczyca, słonecz- nik) — <i>Autres oléagineuses (mou- tarde, tournesol)</i>	2 726	0,02
Ziemniaki — <i>Pommes de terre</i>	2 406 214	14,88
Buraki cukrowe — <i>Betteraves à sucre</i>	202 066	1,25
Chmiel — <i>Houblon</i>	2 579	0,02
Tytoń — <i>Tabac</i>	2 868	0,02
Cykorja — <i>Chicorée</i>	2 113	0,01
Buraki pastewne — <i>Betteraves four- ragères</i>	137 744	0,85
Marchew — <i>Carottes</i>	54 681	0,34
Kapusta — <i>Choux</i>	63 986	0,40
Cebula — <i>Oignons</i>	11 985	0,08

Największy obszar ról zajmuje żyto, mianowicie blisko jedną trzecią całej powierzchni (30,2%), na drugim miejscu stoi owies (16,2%), na trzecim ziemniaki (14,9%), dalej następują jęczmień (7,7%) i pszenica (7,0%). Duży obszar zajmuje z pastewnych koniczyna (4,8%), idąc pod względem obszaru bezpośrednio po pszenicy.

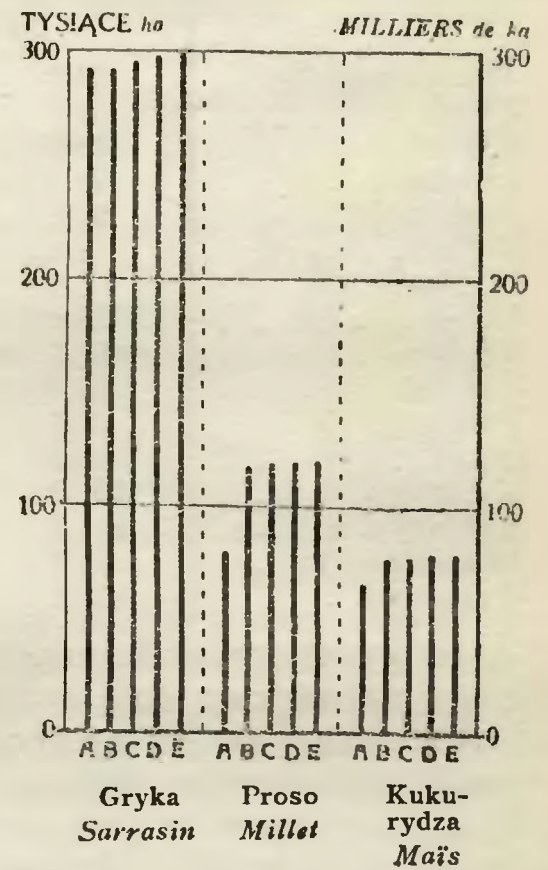
Dalej następuje łubin (3,2%), odgrywający ogromną rolę jako nawóz zielony. Z roślin przemysłowych tylko uprawa buraków cukrowych stanowi duży odsetek (1,3%), dalej idzie len (0,7%). Pozostałe rośliny przemysłowe (rzepak, konopie, mak, drobniejsze oleiste, chmiel, tytoń) nie zajmują nawet 1% ziemi uprawionej.

Jest też bardzo ciekawem zbadać, w jaki sposób podane wyżej obszary ważniejszych ziemniopłodów są rozdzielone między poszczególnymi województwami. Podane niżej tabelki wykazują, ile w każdym województwie przypada poszczególnych upraw na 1000 hektarów ziemi uprawionej wogóle.

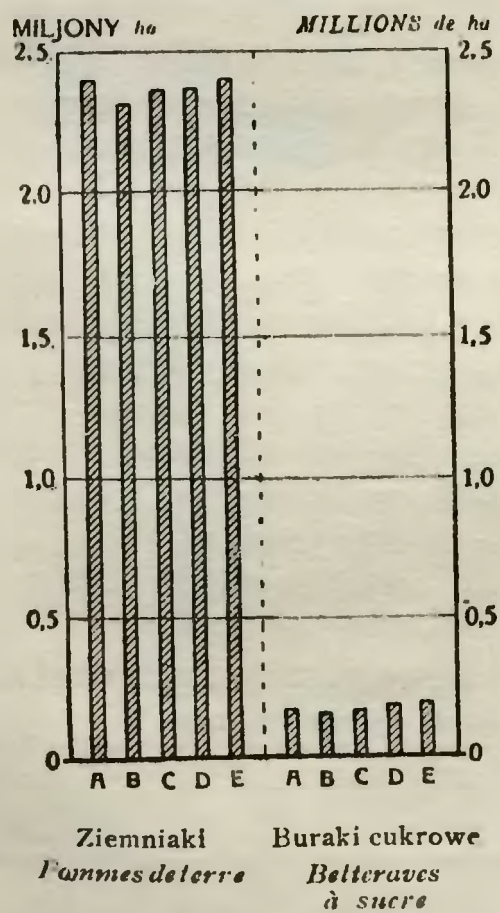
Powierzchnia zasiana. Polska ogółem
Superficie ensemencée. Pologne entière
Kłosowe
Céréales

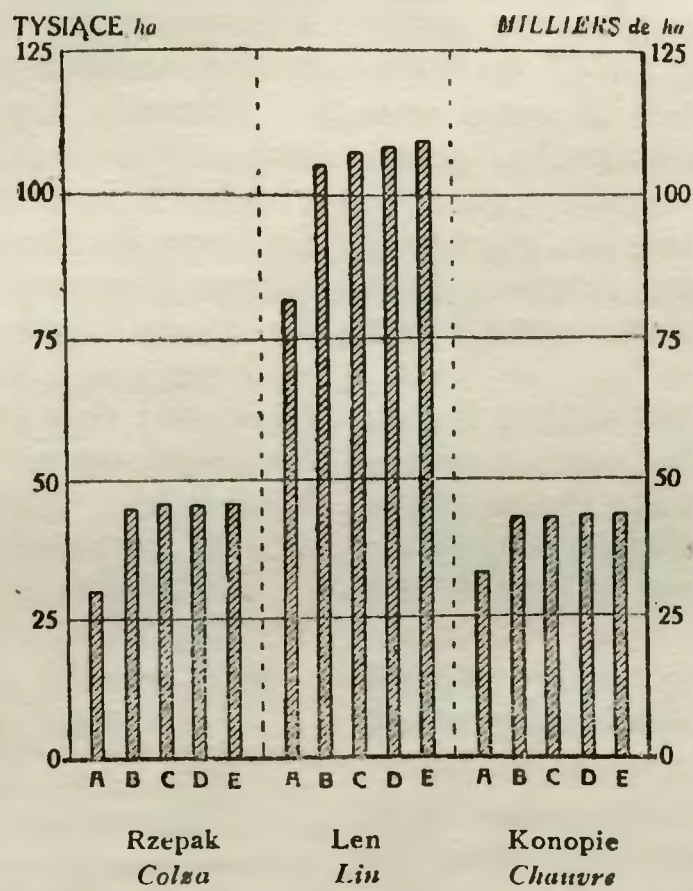
A—1903—13, B—1922—26, C—1925, D—1926, E—1927

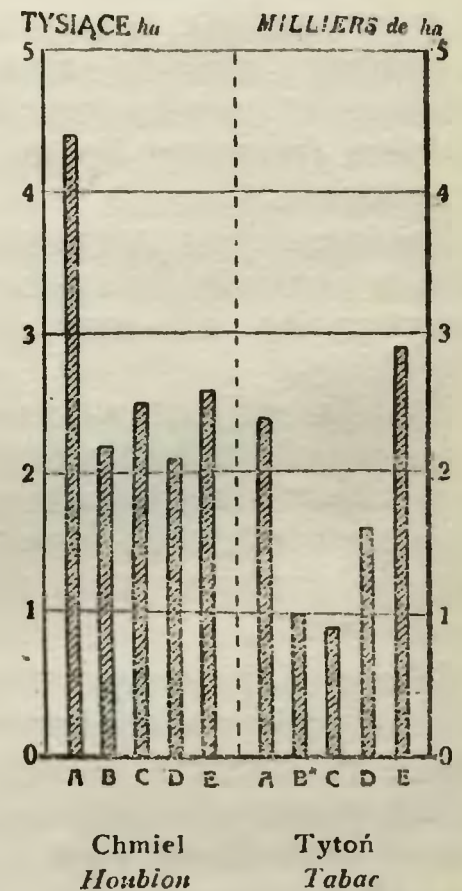
Okopowe
Pommes de terre
et betteraves

Oleiste
Oléagineuses

Przemysłowe
Industrielles

A—1903—13, B—1922—26, C—1925, D—1926, E—1927

* Przeciętna 1923—26 * Moyenne 1923—26.

Przedewszystkiem podajemy kłosowe.

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica ozima <i>Froment d'hiver</i>	Pszenica jara <i>Froment d'été</i>	Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>	Jęczmień ozimy <i>Orge d'hiver</i>	Jęczmień jary <i>Orge d'été</i>	Owies <i>Avoine</i>	Gryka <i>Sarrasin</i>	Proso <i>Millet</i>	Razem kłosowe <i>Graminées total</i>
Na 1 000 <i>ha</i> uprawionej ziemi było — <i>Pour 1 000 ha de terres cultivées</i>									
Warszawa	64,3	0,9	327,9	0,1	59,5	148,1	7,3	1,4	609,5
Łódź	53,5	2,9	369,7	0,5	55,5	153,4	9,7	2,7	647,9
Kielce	68,5	1,2	296,0	0,6	106,9	171,6	13,6	5,4	663,8
Lublin	93,2	3,3	270,0	0,6	74,5	173,1	30,7	12,1	657,5
Białystok	26,0	1,0	400,2	0,0	57,6	188,7	24,0	3,2	700,7
Wilno	8,6	2,7	393,1	0,0	76,2	151,2	27,8	6,3	665,9
Nowogródek	8,8	1,4	336,3	0,0	54,6	152,7	38,3	19,7	611,8
Polesie	8,6	4,0	338,5	—	41,4	133,2	51,1	30,6	607,4
Wołyń	98,5	2,2	346,5	—	68,0	171,6	34,8	15,4	737,0
Poznań	38,2	3,6	337,7	6,9	60,6	84,6	2,4	0,7	534,7
Pomorze	32,9	3,9	332,2	3,2	51,8	93,2	2,5	0,2	519,9
Śląsk	38,3	1,0	249,4	1,4	34,3	238,8	2,4	—	565,6
Kraków	101,0	2,6	186,8	0,8	106,0	252,7	4,3	8,5	662,7
Lwów	116,3	14,6	205,8	5,3	95,8	219,7	25,7	6,3	689,5
Stanisławów	82,3	35,0	131,8	0,2	95,2	220,1	11,8	11,8	588,2
Tarnopol	136,4	19,8	165,6	0,7	134,8	161,2	23,5	10,7	652,7

Z powyższego widzimy, że uprawa żyta ozimego największą rolę gra w województwie białostockiem (400 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej), następnie: w województwach wschodnich, poznańskim i pomorskiem, w województwach centralnych: w warszawskim i łódzkim (we wszystkich tych województwach uprawia się powyżej 300 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej).

Najmniejsze przestrzenie żyta ozime zajmują w województwach południowych, szczególnie stanisławowskiem i tarnopolskiem (poniżej 200 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej).

W wielu województwach wzamian za mniejszą powierzchnię żyta jest zwiększona uprawa pszenicy ozimej, jak na przykład w województwach południowych, lubelskiem i wołyńskim (powyżej 80 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej).

Pszenica jara uprawia się w większej ilości w województwach południowych (powyżej 10 *ha* na 1000 *ha* ziemi ornej) bez lwowskiego.

Żyta jarego uprawiane są minimalne ilości.

Jęczmień ozimy przedstawia pewne znaczenie w województwach zachodnich i lwowskiem. W województwach wschodnich i białostockiem jęczmienia ozimego nie uprawia się prawie wcale.

Jęczmień jary uprawia się mniej więcej równomiernie na większej części terytorjum Polski. W bardziej spotęgowanej ilości uprawia się na terenie województw południowych wraz z kieleckiem (100 i wyżej na 1000 *ha* ziemi uprawionej).

Maksimum uprawy owsa w Polsce przypada na województwa południowe bez tarnopolskiego ale z woj. śląskiem (powyżej 200 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej)—są to rejony podgórskie, minimum na województwa

poznańskie i pomorskie (mniej 100 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej).

Gryki najwięcej (powyżej 20 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej) uprawiają w województwach wschodnich i sąsiadujących: lubelskiem, białostockiem, lwowskiem i tarnopolskiem. Najmniej (poniżej 5 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej), gryka jest uprawiana na zachodzie Polski.

Proso w znaczniejszej ilości (ponad 10 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej) uprawia się w grupie województw na południowym wschodzie i wschodzie: lubelskiem, wołyńskim, tarnopolskiem, stanisławowskiem, poleskiem i nowogródzkim. Całkiem nikła jest uprawa prosa w województwach zachodnich.

Wogóle kłosowe zboża zajmują względnie najmniejsze obszary w województwach zachodnich i stanisławowskiem (poniżej 600 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej). Największe obszary kłosowych powyżej 700 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej jest w województwach wołyńskim i białostockiem. Dużo kłosowych (powyżej 650 *ha* lecz mniej 700 *ha* na 1000 *ha* ziemi uprawionej) jest w województwach kieleckiem, lubelskiem, wileńskim, krakowskiem, lwowskiem i tarnopolskiem.

Rozprzestrzenienie ważniejszych okopowych przedstawia poniższa tablica.

Na 1000 *ha* ziemi uprawionej zajmowały:

Województwa <i>Départements</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Buraki cukrowe <i>Betteraves à sucre</i>	Razem uprawy okopowe <i>Total</i>
Warszawa	155,8	22,4	178,2
Łódź	185,9	10,1	196,0
Kielce	179,2	6,6	185,8
Lublin	142,8	10,4	153,2
Białystok	159,7	0,4	160,1
Wilno	102,8	—	102,8
Nowogródek	84,6	—	84,6

(dok. — fin)

Województwa <i>Départements</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Buraki cukrowe <i>Betteraves à sucre</i>	Razem uprawy okopowe <i>Total</i>
Polesie	108,2	0,1	108,3
Wołyń	73,6	11,0	84,0
Poznań	165,1	46,5	211,6
Pomorze	158,6	25,2	183,8
Śląsk	229,0	2,9	231,9
Kraków	185,3	0,8	186,1
Lwów	145,6	4,9	150,5
Stanisławów	189,1	4,0	193,1
Tarnopol	144,2	5,4	149,6

W największej ilości (ponad 150 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) uprawiane są ziemniaki w województwach centralnych oprócz lubelskiego, zachodnich oraz krakowskim. Minimum uprawy ziemniaków (poniżej 100 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) przypada na województwa nowogródzkie i wołyńskie.

Buraki cukrowe nie są wcale uprawiane w województwach wileńskim i nowogródzkim, w największej ilości (ponad 20 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) są uprawiane w województwach poznańskim, pomorskim i warszawskim, oraz w pośredniej ilości (10—20 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) w województwach łódzkim, lubelskim, wołyńskim.

Wogóle uprawy okopowe najczęściej powierzchni zajmują w województwach śląskim i poznańskim i najmniej w wołyńskim, całkiem odwrotnie do dyslokacji zbóż kłosowych, których najczęściej jest w województwie wołyńskim, zaś poznańskie i śląskie województwa wraz z pomorskim należą do rejonów z najniższą uprawą kłosowych. Również województwo stanisławowskie przy względnie niskim odsetku zbóż kłosowych ma znaczną uprawę roślin okopowych.

Przechodzimy do upraw roślin przemysłowych (oleistych i innych).

Na 1 000 *ha* ziemi uprawionej zajmowały

Pour 1 000 ha de terres cultivées

Województwa <i>Départements</i>	Rzepak <i>Colza</i>	Len <i>Lin</i>	Konopie <i>Chancre</i>	Cykorja <i>Chicorée</i>	Chmiel <i>Houblon</i>	Razem uprawy przemysł. <i>Total</i>
Warszawa	3,9	3,4	0,8	0,8	0,0	9,0
Łódź	6,7	8,0	0,1	0,4	0,1	15,3
Kielce	4,7	3,9	1,4	—	0,1	10,1
Lublin	5,7	8,8	4,4	—	0,3	19,2
Białystok	1,6	19,8	0,5	—	—	21,9
Wilno	0,0	14,8	0,5	—	—	15,3
Nowogródek	4,7	17,8	0,3	—	—	22,8
Polesie	0,2	12,1	0,3	—	0,0	12,6
Wołyń	1,8	4,7	4,8	—	1,5	12,8
Poznań	3,4	2,1	0,1	0,1	0,1	5,8
Pomorze	4,3	1,6	0,1	0,1	—	6,1
Śląsk	—	—	—	—	—	—
Kraków	0,1	4,9	2,7	0,1	0,0	7,8
Lwów	0,5	4,3	10,3	—	0,1	15,2
Stanisławów	0,1	5,4	11,0	—	0,0	16,5
Tarnopol	0,1	2,2	6,4	—	0,9	9,6

Wyżej przytoczone rośliny przemysłowe prawie wyczerpują powierzchnię zajęta pod te uprawy. Tytoń i inne drobniejsze uprawy zajmują małe powierzchnie.

Uprawa rzepaku jest głównie ześrodkowana w województwach centralnych bez białostockiego, poznańskiego, pomorskiego i częściowo nowogródzkiego (we wszystkich tych województwach rzepak zajmuje ponad 3 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej).

Len uprawia się w Polsce wszędzie, lecz w znaczniejszej ilości (ponad 10 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) znajduje się w województwach białostockim, wileńskim, nowogródzkim i poleskim.

Konopi uprawia się najmniej (poniżej 1/2 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) w rejonach z uprawą lnu oraz w województwach łódzkim i zachodnich. Najwięcej konopi (powyżej 10 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) znajdujemy w województwach lwowskim i stanisławowskim.

Uprawą cykorji głównie zajmują się w województwach warszawskim i łódzkim. Mniej uprawia się cykorji w województwach zachodnich i krakowskim. W innych województwach cykorji prawie nie uprawia się.

Uprawa chmielu ma największe znaczenie w województwie wołyńskim (1,5 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej), następnie — tarnopolskim (0,9 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) i lubelskim (0,3 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej). W pozostałych województwach ma ona nikłe znaczenie.

Wogóle największe obszary (ponad 15 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej) rośliny przemysłowe zajmują w województwach łódzkim, lubelskim, białostockim, wileńskim, nowogródzkim, lwowskim i stanisławowskim. Z nich najwyższe odsetki powierzchni zajmują rośliny przemysłowe w województwach białostockim i nowogródzkim (ponad 20 *ha* na 1 000 *ha* ziemi uprawionej). Województwa zachodnie posiadają najmniejsze obszary upraw przemysłowych; szczególnie mało ich posiada województwo poznańskie, które jednocześnie ma największe obszary upraw okopowych.

Z pośród pastewnych duże znaczenie ma koniczyna. Otóż uprawa koniczyny według województw przedstawia się następująco:

Na 1 000 *ha* ziemi uprawionej było koniczyny
Cultures de trèfle pour 1 000 ha de terres cultivées

Województwa— <i>Départements</i>	Województwa— <i>Départements</i>
Warszawa 52,4	Wołyń 48,4
Łódź 33,0	Poznań 38,8
Kielce 40,2	Pomorze 67,2
Lublin 45,5	Śląsk 71,0
Białystok 33,6	Kraków 45,1
Wilno 72,6	Lwów 46,0
Nowogródek 83,1	Stanisławów 32,6
Polesie 44,4	Tarnopol 42,0

Zboża kłosowe na 1000 ha ziemi uprawionej
Céréales par 1000 ha de terres cultivées

Okopowe na 1000 ha ziemi uprawionej
Pommes de terre et betteraves par 1000 ha de terres cultivées

Rośliny przemysłowe na 1000 ha ziemi uprawionej
Plantes industrielles par 1000 ha de terres cultivées

Pszenica na 1000 ha ziemi uprawionej
Froment par 1000 ha de terres cultivées

Żyto na 1000 ha ziemi uprawionej
Seigle par 1000 ha de terres cultivées

Owies na 1000 ha ziemi uprawionej
Avoine par 1000 ha de terres cultivées

Gryka na 1000 ha ziemi uprawionej
Sarrasin par 1000 ha de terres cultivées

Koniczyna na 1000 ha ziemi uprawionej
Trèfle par 1000 ha de terres cultivées

Największe względnie obszary uprawy ko-
niczyny (ponad 60 *ha* na 1 000 *ha* ziemi
uprawionej) przypadają na województwa po-
morskie i śląskie na zachodzie oraz wileńskie
i nowogródzkie na wschodzie (tłumaczy się
to sprzyjającymi warunkami terenowymi)—w
pierwszych dwóch na koszt zbóż kłosowych,
w pozostałych dwóch na koszt okopowych.

W porównaniu z okresem przedwojennym
bardzo duży wzrost powierzchni uprawionej
wykazują rośliny przemysłowe, szczególnie
oleiste (rzepak, len i konopie) i buraki cu-
krowe. Największy wzrost powierzchni daje
proso. Wzrosła także powierzchnia gryki i zie-
mniaków. Zato cztery najważniejsze zboża mają
powierzchnię mniejszą od przedwojennej.
Przytem obecnie powierzchnia żyta, jęczmie-
nia i owsa już niewiele się różni od przed-
wojennej, lecz powierzchnia pszenicy jeszcze
jest prawie o 16% mniejsza od powierzchni
uprawianej przed wojną. Najwięcej upadła
uprawa grochu, którego powierzchnia zaled-
wie przekracza połowę przedwojennej.

Zmianę stosunku obecnie uprawianej po-
wierzchni do powierzchni przedwojennej
przedstawia poniższe zestawienie.

*W odsetkach powierzchni uprawianej przeciętnie przed
wojną*

*Superficie des cultures les plus importantes en 1924/25,
1925/26 et en 1926/27 par rapport à la superficie des
cultures analogues avant la guerre*

Ziemiopłody — Cultures	1924/25	1925/26	1926/27
Pszenica — Froment	80,8	81,4	84,2
Żyto — Seigle	96,4	95,0	96,1
Chlebowe razem — Blés panif.	93,1	92,1	93,6

*Powierzchnia zajęta przez sześć najważniejszych ziemiopłodów (pszenica, żyto, jęczmień, owies, ziemniaki i buraki
cukrowe) w województwach*

*Superficie de six cultures les plus importantes (froment, seigle, orge, avoine, pommes de terre et betteraves à sucre)
par département*

Województwa Départements	1909—1913	1924/25	1925/26	1926/27	1926/27 w odsetkach powierzchni roku 1926/27 par rapport à la superficie des années	
	<i>ha</i>				1909—1913	1925/26
Polska — Pologne	13 026 565	12 330 336	12 315 940	12 495 653	95,9	101,5
Warszawa	1 370 903	1 385 840	1 319 120	1 384 733	101,0	105,0
Łódź	954 700	950 431	941 890	939 478	98,4	99,7
Kielce	1 112 304	1 049 268	1 057 360	1 060 013	95,3	100,3
Lublin	1 296 386	1 195 188	1 187 830	1 192 092	92,0	100,4
Białystok	848 303	776 197	783 440	791 117	93,3	101,0
Wilno	708 936	682 108	673 720	689 875	97,3	102,4
Nowogródek	537 164	434 563	436 610	434 442	80,9	99,5
Polesie	581 768	348 782	362 360	371 735	63,9	102,6
Wolyń	769 169	789 100	785 280	799 965	104,0	101,9
Poznań	1 292 225	1 283 526	1 293 840	1 279 771	99,0	98,9
Pomorze	606 076	564 911	564 460	573 896	94,7	101,7
Śląsk	144 363	151 701	151 130	150 467	104,2	99,6
Kraków	651 851	709 209	711 500	719 182	110,3	101,1
Lwów	967 840	964 311	977 970	996 512	103,0	101,9
Stanisławów	428 317	363 809	376 900	390 815	91,2	103,7
Tarnopol	756 260	681 392	692 530	721 494	95,4	104,2

(dok. — fin)

Ziemiopłody — Cultures	1924/25	1925/26	1926/27
Jęczmień — Orge	96,8	97,5	97,9
Owies — Avoine	93,8	94,8	95,3
Ważniejsze kłosowe razem — Céréales principales-ensemble .	93,7	93,5	93,8
Ziemniaki — Pommes de terre	94,8	98,2	100,1
Buraki cukrowe — Betteraves à sucre	102,5	110,3	120,4
Groch — Pois	56,7	56,8	57,0
Gryka — Sarrasin	101,5	102,2	102,7
Proso — Millet	149,7	150,3	150,8
Rzepak — Colza	152,0	150,7	153,2
Len — Lin	131,5	132,6	133,9
Konopie — Chanvre	131,3	132,2	132,5
Chmiel — Houblon	56,3	48,0	58,1
Tytoń — Tabac	36,1	65,4	120,3

W stosunku do roku poprzedniego w ro-
ku 1926/27 uprawa wszystkich roślin wzrosła.
Szczególniej duży jest ten wzrost dla psze-
nicy, buraków cukrowych i tytoniu. Można
to uważać za objaw bardzo pocieszający,
gdyż pszenica jest artykułem, którego
Polska odczuwa brak, zaś buraki cukrowe
wskazują na wzrost intensywności gospo-
darki rolnej.

Przechodzimy teraz do najważniejszych
sześciu ziemiopłodów, t. j. pszenicy, żyta, jęcz-
mienia, owsa, ziemniaków i buraków cukro-
wych. Powierzchnia tych sześciu ziemiopło-
dów w ciągu ostatnich trzech lat zmieniła się
w sposób następujący.

Dla sześciu ważniejszych ziemiopłodów w całej Polsce brak jeszcze 4% do powierzchni zajętej przed wojną przez te ziemiopłody, w stosunku zaś do roku poprzedniego powyższe uprawy wykazały w 1926/27 roku wzrost powierzchni o 1 1/2%.

Z poszczególnych województw, w niektórych uprawy nie tylko osiągnęły powierzchnię przedwojenną, ale ją przewyższyły (szczególniej w województwie krakowskim). Do województw, gdzie jeszcze dużo brak do przedwojennej powierzchni uprawionej, należy

województwo nowogródzkie i zwłaszcza poleskie. W stosunku do roku 1925/26 poza przypadkowymi wahaniami, w żadnym województwie nie nastąpiło zmniejszenie uprawionej powierzchni, w niektórych zaś, jak w województwie warszawskim, stanisławowskim i tarnopolskim nastąpił duży wzrost.

Przechodzimy do powierzchni poszczególnych ziemiopłodów, które rozpatrzymy w stosunku do przeciętnej przedwojennej (1909—13) i do powierzchni 1925/26 roku.

Powierzchnia uprawiona w roku 1926/27 — Superficie cultivée en 1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica — <i>Froment</i>		Żyto — <i>Seigle</i>		Jęczmień— <i>Orge</i>		Owies — <i>Avoine</i>		Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>		Buraki cukrowe <i>Betteraves à sucre</i>	
	W odsetkach powierzchni roku — <i>Proportions pour cent de la superficie cultivée en</i>											
	1909-13	1925/26	1909-13	1925/26	1909-13	1925/26	1909-13	1925/26	1909-13	1925/26	1909-13	1925/26
Polska—Pologne	84,2	103,5	96,1	101,2	97,9	100,5	95,3	100,6	100,1	101,9	120,4	109,2
Warszawa . .	82,3	107,3	100,6	104,1	111,9	102,9	104,0	102,8	103,4	107,5	113,8	114,5
Łódź	101,2	100,1	96,0	99,4	99,5	99,4	97,1	100,3	100,9	99,8	187,0	101,7
Kielce	87,7	102,6	103,9	98,9	88,6	100,4	89,4	100,6	94,6	100,9	133,4	113,4
Lublin	97,3	101,9	91,1	100,1	89,6	100,3	89,0	99,6	97,7	100,8	69,0	101,1
Białystok . . .	66,4	100,7	94,7	101,1	96,9	101,7	85,6	99,8	106,3	101,8	48,2	170,0
Wilno	40,4	102,1	105,1	103,3	88,3	100,9	90,6	101,1	102,7	101,8	—	—
Nowogródek . .	62,2	99,7	84,8	98,0	67,7	98,8	81,4	101,4	78,2	102,6	—	—
Polesie	27,8	102,8	68,9	103,2	55,9	101,2	61,2	101,0	66,0	103,3	—	70,0
Wołyń	84,7	105,5	122,7	101,5	84,9	99,9	99,2	100,8	92,3	101,1	141,0	121,3
Poznań	89,6	101,9	95,0	96,4	103,9	99,7	97,2	99,3	103,7	100,0	125,1	110,6
Pomorze	67,6	103,8	100,0	101,0	96,9	100,5	87,4	100,4	94,5	100,7	110,1	126,1
Śląsk	115,2	99,3	99,1	101,1	107,0	99,9	109,6	101,4	101,4	100,4	—	67,2
Kraków	100,2	101,7	96,5	102,7	117,7	100,1	105,7	98,9	141,8	102,4	—	35,4
Lwów	89,6	102,8	90,8	104,0	119,5	100,8	113,7	101,1	112,7	101,2	100,5	79,6
Stanisławów . .	78,7	103,4	79,7	113,7	117,4	101,3	98,2	100,6	89,8	102,8	—	88,8
Tarnopol	76,0	106,5	94,1	110,5	108,5	99,6	109,5	100,8	95,2	103,4	—	100,8

Widzimy, że w stosunku do przedwojennej powierzchni w niektórych województwach źle przedstawia się uprawa pszenicy, szczególnie w województwach poleskim (zaledwie uprawiona 1/4 powierzchni przedwojennej), wileńskim, nowogródzkim, białostockim i pomorskim. Duże braki w uprawie żyta, poza województwem poleskim, które pod względem wszystkich upraw przedstawia się najgorzej, są jeszcze w województwach nowogródzkim i stanisławowskim. Większe braki w uprawie ziemniaków spotyka się w województwach wschodnich — nowogródzkim i poleskim. Uprawa buraków cukrowych bardzo upadła w województwie lubelskim (69% powierzchni przedwojennej) i białostockim (48% obszaru przedwojennego). Jednakże w ostatnim województwie w ciągu opisywanego roku przyrost uprawy buraków cukrowych wynosi 70%. W stosunku do roku 1925/26 we wszystkich województwach i dla wszystkich ziemiopłodów jest widoczny wzrost powierzchni uprawionych. Jedynie uprawa buraków cukrowych w województwach południowych i na Polesiu wyka-

zała spadek w stosunku do roku ubiegłego. Znaczny wzrost uprawy pszenicy (powyżej 5%) w ciągu ostatniego roku wykazały województwa: warszawskie, wołyńskie i tarnopolskie (t. j. województwa posiadające glebę odpowiednią dla uprawy pszenicy). Znaczny wzrost uprawy pszenicy (powyżej 2%) widzimy też w województwach: kieleckim, wileńskim, poleskim, pomorskim, lwowskim i stanisławowskim. Wszystko to są województwa, gdzie za czasu wojny uprawa pszenicy bardzo upadła. Jest to więc stopniowy powrót do normy.

Dość zwyczajna klęska powodzi w roku 1927 dotknęła Polskę nie w zbyt dużym stopniu. Mówimy tu tylko o powodziach wiosennych i letnich, bo powódź, która w końcu lata dotknęła południowo-wschodnią Małopolskę, poczyniła szkody głównie w zebraniem zbożu i sianie, gdyż w polu oprócz okopowych już nic nie pozostawało. Co się zaś tyczy strat w zasiewach spowodowanych wcześniejszymi powodziami, to ogółem uległo zniszczeniu pośród 4 głównych zbóż 3182 ha pszenicy, 23227 ha żyta, 4234 ha jęczmienia

i 9 837 ha owsa. Procentowo dla całej Polski straty wynosiły w pszenicy—0,3%, w życie—0,5%, jęczmieniu—0,3% i owsie—0,4%. Najwięcej względnie ucierpiały żyto i owies, co się tłumaczy tem, że najczęściej dotknięte powodziami były rejony, produkujące głównie te zboża (okolice podgórskie i północny wschód Polski). Z pośród województw najczęściej ucierpiały województwa krakowskie i nowogródzkie. Szczegółowy rozkład strat według województw przedstawia następujące zestawienie.

% zniszczeń w stosunku do powierzchni zasianej
% des dégâts par rapport à la superficie ensemencée

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>
Polska—Pologne	0,3	0,5	0,3	0,4
Warszawa . . .	0,1	0,2	0,1	0,1
Łódź	0,2	0,2	0,2	0,2
Lublin	0,4	0,4	0,4	0,4
Wilno	—	—	0,1	0,1
Nowogródek . .	1,1	4,2	2,1	0,6
Wołyń	0,4	0,4	0,9	0,4
Poznań	1,0	0,6	0,6	0,7
Pomorze	0,1	0,1	—	—
Kraków	2,0	2,8	1,3	2,5
Stanisławów . .	—	0,1	—	—

Wśród zbóż kłosowych, ogólna powierzchnia których jest 10 306 tysięcy hektarów, 5 936 tysięcy hektarów, t. j. prawie $\frac{3}{4}$ powierzchni zajmują zboża ozime, z pozostałej $\frac{1}{4}$ —4 370 tysięcy hektarów zajmują cztery zasadnicze jare zboża: pszenica, żyto, jęczmień i owies.

Z pośród upraw roślin przemysłowych największe znaczenie mają plantacje buraków cukrowych. Większa część tych plantacji była na gruntach wielkiej własności, mianowicie 67,1%, t. j. powyżej $\frac{2}{3}$ ogólnej powierzchni, mała własność posiadała w r. 1927—31,4% ogólnej powierzchni i tylko 1,5% należało do fabryk cukru.

Podział obszaru plantacji według województw i rodzaju własności przedstawia poniższa tablica.

Plantacje buraków cukrowych — *Betteraves à sucre*

Województwa <i>Départements</i>	Powierzchnia uprawiona w ha <i>Superficie cultivée en ha</i>			
	Ogółem <i>Total</i>	Własność fabryczna <i>Terrains de fabriques</i>	Własność dworska <i>Grande propriété</i>	Własność włościańska <i>Petite propriété</i>
Polska—Pologne	202 066	3 119	135 614	63 333
Warszawa . . .	39 715	497	23 041	16 177
Łódź	11 420	252	7 014	4 154
Kielce	8 370	46	3 740	4 584
Lublin	16 098	1 012	10 022	5 064
Białystok . . .	374	—	268	106
Polesie	42	—	23	19
Wołyń	11 399	1 047	4 839	5 513
Poznań	79 750	8	59 454	20 288

(dok — fln)

Województwa <i>Départements</i>	Powierzchnia uprawiona w ha <i>Superficie cultivée en ha</i>			
	Ogółem <i>Total</i>	Własność fabryczna <i>Terrains de fabriques</i>	Własność dworska <i>Grande propriété</i>	Własność włościańska <i>Petite propriété</i>
Pomorze	20 471	4	15 539	4 928
Śląsk	544	—	542	2
Kraków	701	—	547	154
Lwów	6 038	253	4 031	1 754
Stanisławów . .	2 086	—	1 654	432
Tarnopol	5 058	—	4 900	158

U w a g a. W województwach tu niewymienionych buraków cukrowych nie uprawiano.

Note. Dans les départements non dénommés les betteraves à sucre ne sont pas cultivées.

W stosunku do roku poprzedniego powierzchnia plantacji ogółem w Polsce wzrosła o 17,7%, jednakże plantacje własności dworskiej wzrosły tylko o 8,0%, gdy własność włościańska dała zwiększenie o 11,4%, na skutek czego wzrósł, jak wyżej widzieliśmy, udział plantacji włościańskich w ogólnej powierzchni plantacji (w roku 1926 udział ten stanowił 30,7%). W poszczególnych województwach ta zmiana przedstawia się rozmaicie. W województwach zachodnich i stanisławowskim plantacje wielkiej własności wzrosły więcej, niż małej (w województwie śląskim plantacje drobnej własności prawie znikły). W województwach centralnych, wschodnich i lwowskim zachodzi zjawisko odwrotne. Przytem w województwach: łódzkim, kieleckim, lubelskim i wołyńskim plantacje wielkiej własności zmniejszyły się, gdy plantacje małej własności wzrosły. W województwie lwowskim skurczenie plantacji dworskich jest większe, niż włościańskich, które też się zmniejszyły.

Plantacje buraków cukrowych w 1927 r. w odsetkach obszaru 1926 r.

Plantations de betteraves à sucre en 1927 pour cent de la superficie de 1926

Województwa <i>Départements</i>	Własność fabryczna <i>Terrains de fabriques</i>	Własność dworska <i>Grande propriété</i>	Własność włościańska <i>Petite propriété</i>
Polska—Pologne	117,7	108,0	111,4
Warszawa	108,0	113,0	116,8
Łódź	106,3	99,3	105,5
Kielce	200,0	95,5	133,3
Lublin	124,2	97,3	105,3
Wołyń	175,7	90,2	160,2
Poznań	100,0	111,7	107,4
Pomorze	80,0	131,8	110,8
Śląsk	—	125,8	0,5
Lwów	110,0	76,1	84,8
Stanisławów	0,0	106,2	78,1

O pozostałych roślinach przemysłowych mówiliśmy już pokrótce wyżej.

Wszelkiego rodzaju ziemiopłody używane na paszę (pastewne i strączkowe oraz mieszanki) częściowo są koszone na paszę, częściowo są przyorywane jako nawóz zielony.

Stosunek ten w liczbach bezwzględnych przedstawia się następująco:

Ziemiopłody <i>Cultures</i>	Na paszę <i>Pour fourrage</i>	Na przyoranie <i>Pour en- grais vert</i>
	tysiące hektarów <i>milliers de hectares</i>	
Koniczyna pierwszy pokos . <i>Trèfle—premier fauchage</i>	716,9	13,6
Koniczyna drugi pokos . . . <i>Trèfle—second fauchage</i>	515,6	48,9
Seradela — <i>Seradelle</i>	103,2	81,3
Wyka — <i>Vesce</i>	108,8	10,1
Lucerna i esparceta <i>Luzerne et esparcette</i>	20,9	0,5
Bobik — <i>Féverole</i>	49,3	1,6
Peluszka — <i>Pois gris</i>	15,3	1,7
Mieszanki ze zbóż— <i>Méteil</i> . .	87,3	9,2
Mieszanki ze strączkowych . <i>Mélanges des légumineuses</i>	122,3	14,6
Razem—Total	1 694,6	181,5

Jak widzimy z powyższego, względnie najwięcej jest przyorywana seradela, która stanowi około 45% całej powierzchni seradeli, i takiż odsetek przyorywanych wszelkich pastewnych, strączkowych i mieszanek używanych na paszę. Oprócz seradeli pozostałe ziemiopłody są używane na przyoranie w minimalnej ilości. Nie mówimy tu o łubinie, który przedewszystkiem idzie na przyoranie, lecz który w Polsce jest prawie nie używany na paszę (odgoryczony łubin).

W poszczególnych województwach stosunek powierzchni przyoranej na nawóz zielony do całej ziemi ornej wynosił na 100 *ha*

Województwa <i>Départements</i>	Rok 1922 <i>Année 1922</i>	Rok 1927 <i>Année 1927</i>
Warszawa	5,0	4,4
Łódź	2,9	3,1
Kielce	3,0	3,0
Lublin	3,3	3,7
Białystok	1,8	1,9
Wilno	1,5	2,3
Nowogródek	3,2	3,9
Polesie	3,4	3,0
Wołyń	1,3	1,8
Poznań	3,7	4,0
Pomorze	2,3	3,2
Śląsk	.	1,6
Kraków	1,2	1,4
Lwów	2,3	1,9
Stanisławów	1,9	2,0
Tarnopol	1,9	1,7

Jak widzimy, z wyjątkiem województw warszawskiego, poleskiego, lwowskiego i tar-

nopolskiego, powierzchnia przyorywana wszędzie zwiększyła się. Co się zaś tyczy wymienionych czterech województw, to warszawskie i poleskie już w r. 1922 miały duże względnie obszary przyorywane.

Ogólny obszar różnych pastewnych, strączkowych i mieszanek przyoranych w roku 1927 wynosi dla całej Polski 529 tysięcy hektarów, co stanowi w stosunku do całej powierzchni obsianej 3,3%. Przytem należy zwrócić uwagę, że niektóre obszary jako międzyplony i poplony są rachowane dwukrotnie, raz przy powierzchniach zbóż lub innych roślin na nasienie lub paszę i drugi raz też same obszary na przyoranie.

Według poszczególnych województw przyorane obszary rozkładają się następująco:

Województwa <i>Départements</i>	Tysiące hektarów <i>Milliers de hectares</i>	% ziemi uprawionej <i>% de terres cultivées</i>
Warszawa	81	4,6
Łódź	37	3,2
Kielce	40	3,2
Lublin	60	3,8
Białystok	26	2,7
Wilno	24	2,6
Nowogródek	38	5,5
Polesie	33	5,7
Wołyń	21	2,1
Poznań	69	4,0
Pomorze	29	3,6
Śląsk	3	1,6
Kraków	13	1,5
Lwów	25	2,1
Stanisławów	11	2,2
Tarnopol	19	1,9

Jak widzimy z powyższego najwięcej jest rozpowszechnione przyoranie roślin jako nawóz zielony w województwach centralnych, bez białostockiego, nowogrodzkiego, poleskiego i zachodnich bez Śląska. Najmniej jest to praktykowane w województwach południowych, śląskiem i wołyńskiem.

W ciągu pięciu lat od 1922 roku do 1927 przyoranie na nawóz zielony nieco (prawda niewiele) się zwiększyło. W stosunku do powierzchni całej ziemi ornej w Polsce w 1922 roku uprawy przyorane na nawóz zielony wynosiły 2,8%, w r. 1927 ten stosunek wynosił 2,9%.

Produkcja — Production

Ogólne zbiory najważniejszych ziemiopłodów dla całej Polski w r. 1927 w porównaniu ze zbiorami lat poprzednich oraz przeciętnymi zbiorami w ostatnim pięcioleciu przed wojną (1909—13) i po wojnie (1922—26) wynosiły:

Zbiory ważniejszych ziemiopłodów — Récolte des produits les plus importants

Ziemiopłody	Ogólny zbiór w tysiącach q (=100 kg) Récolte globale en milliers de quintaux métriques					Zbiór w roku 1926/27 w % zbioru Récolte en 1926/27 p. c. de la récolte de			Produits
	1909—13	1922—26	1924/25	1925/26	1926/27	1909—13	1922—26	1925/26	
Pszenica	16 782,7	12 508,3	15 762,1	12 813,2	14 759,1	87,9	118,0	115,2	Froment
Żyto	57 111,6	52 449,5	65 345,0	50 114,3	56 883,8	99,6	108,5	113,5	Seigle
Chlebowe razem	73 894,3	64 957,8	81 107,1	62 927,5	71 642,9	97,0	110,3	113,8	Blés panif. total
Jęczmień	14 890,0	14 798,4	16 772,8	15 546,0	16 342,4	109,8	110,4	105,1	Orge
Owies	28 143,4	29 706,5	33 115,5	30 497,7	33 900,1	120,5	114,1	111,2	Avoine
Ważniejsze kłosowe razem	116 927,7	109 462,7	130 995,4	108 971,2	121 885,4	104,2	111,3	111,9	Céréales princi- pales total
Gryka	1 985,3	2 411,3	2 552,5	2 508,0	2 620,6	132,0	108,7	104,5	Sarrasin
Proso	806,5	1 188,8	1 232,3	1 146,3	1 371,1	170,0	115,3	119,6	Millet
Kłosowe razem	119 719,5	113 062,8	134 780,2	112 625,5	125 877,1	105,1	111,3	111,8	Céréales total
Kukurydza	716,2	935,4	880,8	1 058,3	1 026,7	143,4	109,8	97,0	Maïs
Groch, soczewica, bób, fasola, peluszką	2 433,7 ^a	2 192,7	2 313,3	2 204,5	2 079,0	.	94,8	94,3	Pois, lentilles, fèves, haricots, pois gris
Ziemniaki	247 899,0	281 751,0	291 061,4	248 786,2	317 580,6	128,1	112,7	127,7	Pommes de terre
Buraki cukrowe	41 132,5	33 263,9	36 872,0	37 248,8	36 200,5	88,0	108,8	97,2	Betteraves à sucre
Rzepak	295,8	444,4	523,6	462,3	492,4	166,5	110,8	106,5	Colza
Len nasienie	441,6	600,9	620,0	714,7	772,5	174,9	128,6	108,1	Lin graine
Len włókno	420,8	511,0	598,3	595,6	674,9	160,4	132,1	113,3	Lin filasse
Konopie nasienie	180,4	276,6	299,2	300,7	318,4	176,5	115,1	105,9	Chanvre graine
Konopie włókno	205,2	248,1	269,3	336,3	305,7	149,0	123,2	90,9	Chanvre filasse
Chmiel	23,3	14,7	15,3	14,3	19,6	84,1	133,3	137,1	Houblon
Tytoń	32,8	10,7 ^b	8,5	23,3	47,7	145,4	445,8	204,5	Tabac

^a Tylko groch. ^b Przeciętna 1923—26.^a Pois exclusivement. ^b Moyenne 1923—26.

W roku 1927 zbiory wszystkich ziemiopłodów, oprócz kukurydzy, jadalnych strączkowych i konopi włókna są wyższe, niż w roku 1926, a także wyższe, niż przeciętnie w ostatnim pięcioleciu (oprócz tylko strączkowych jadalnych).

Szczególniej przewyższają zbiór poprzedniego roku zbiory pszenicy, żyta, prosa, ziemniaków i buraków cukrowych. Co się tyczy porównania z okresem przedwojennym, to nie osiągnęły tego poziomu zbiory pszenicy i żyta (żyto już prawie osiąga), oraz strączkowych jadalnych, zbiory pozostałych ziemiopłodów poziom przedwojenny przekroczyły. Szczególniej wzrosły w porównaniu do poziomu przedwojennego zbiory prosa, gryki, kukurydzy, rzepaku, lnu i konopi.

Wogóle należy zaznaczyć, że rośliny przemysłowe i oleiste wykazują stały i poważny rozwój produkcji.

Przeciętny zbiór z hektara dla ważniejszych ziemiopłodów był w roku 1927 wyższy niż w roku poprzednim. Zbiór z hektara czterech ważniejszych kłosowych w sumie przedstawia się w poszczególnych województwach następująco:

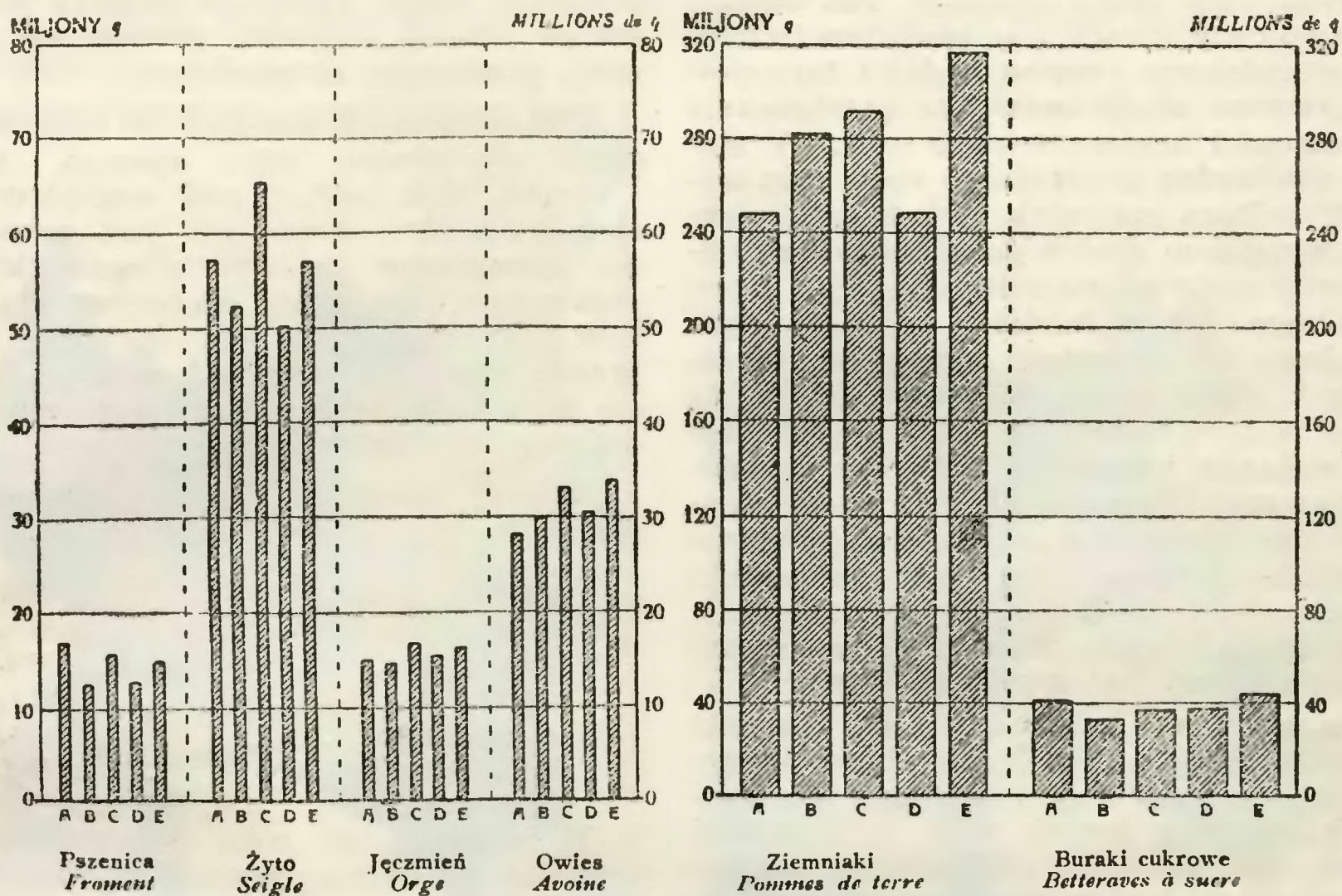
Zbiór w q z ha czterech ważniejszych kłosowych razem

Récolte en q par ha de quatre céréales principales

Województwa Départements	1924/25	1925/26	1926/27	1926/27 w od- setkach zbioru 1925/26 1926/27 p. c. de la récolte de 1925/26
Polska—Pologne	13,4	11,2	12,3	109,8
Warszawa	15,0	11,2	14,0	125,0
Łódź	14,5	12,3	12,4	100,8
Kielce	13,6	12,2	12,5	102,5
Lublin	14,1	12,8	12,6	98,4
Białystok	12,0	10,6	11,5	108,5
Wilno	7,8	6,0	7,1	118,3
Nowogródek	9,7	8,3	9,1	109,6
Polesie	9,9	8,3	9,5	114,5
Wolyń	12,1	9,0	12,2	135,6
Poznań	18,3	15,7	16,6	105,7
Pomorze	17,3	13,1	14,9	113,7
Śląsk	16,4	14,2	15,4	108,5
Kraków	11,8	10,3	10,5	101,9
Lwów	11,7	10,1	10,9	107,9
Stanisławów	11,9	10,9	12,1	111,0
Tarnopol	13,1	10,3	13,0	126,2

W stosunku do roku 1926 przeciętna wydajność hektara czterech ważniejszych zbóż wzrosła o 10%. Tylko w województwie łódzkim przeciętny zbiór z hektara prawie nie wykazał różnicy z rokiem ubiegłym i w lubelskim był niewiele niższy. W pozostałych

Zbiór. Polska ogółem — Récolte. Pologne entière

A—1909—13, B—1922—26, C—1925, D—1926, E—1927.

Przeciętny zbiór z ha
Kłosowe jadalne strączkowe i ziemniaki w przeliczeniu
na ziarno

Récolte moyenne par ha
Céréales légumineuses et pommes de terre calculés
en grains

Rośliny strączkowe i pastewne przybrane na nawozy
zielone na 100 ha ziemi uprawionej

Plantes légumineuses et fourragères utilisées comme
engrais par 100 ha de terres cultivées

województwach przeciętny plon w r. 1927 przewyższał takowy w r. 1926, w niektórych województwach nawet znacznie. Tak naprzykład w województwach: warszawskim (wzrost 25%), wołyńskim (wzrost 35,6%) i tarnopolskim (wzrost 26,2%) nadwyżka przekroczyła $\frac{1}{4}$ wydajności hektara w 1926 roku. W stosunku do bardzo urodzajnego roku 1925 wydajność hektara naturalnie była znacznie niższa, z wyjątkiem dwóch południowo-wschodnich województw: stanisławowskiego i tarnopolskiego. Jak widzieliśmy zima, wiosna i częściowo lato były dość sprzyjające dla zasiewów i, jeżeli chodzi o wydajność, to na niej najbardziej odbiły się niesprzyjające warunki w czasie kwitnienia zbóż, o czym mówiliśmy wyżej. Ujemnego efektu nie mogły poprawić dość dobre warunki meteorologiczne w miesiącu czerwcu. Tam gdzie te warunki kwitnienia były bardziej sprzyjające (jak w województwach południowych), tam często względnie lepszy był wynik zbiorów.

Jednakże, jak już mówiliśmy, warunki wiosny i lata 1927 roku były więcej sprzyjające dla ozimych zbóż i następnie dla okopowych, niż dla jarych zbóż, a z pośród ozimych zbóż najwięcej dla pszenicy, to też i na wydajności hektara każdego ziemiopłodu inaczej te warunki się odbiły.

Poniżej podajemy przeciętne dla całej Polski zbiory z hektara ważniejszych ziemiopłodów (dla każdego z osobna) w porównaniu z przeciętnymi zbiorami za kilka lat poprzednich oraz za pięciolecie ostatnie przed wojną (1909—13) i po wojnie (1921/22—1925/26).

Przeciętny dla Polski zbiór z hektara w r. 1926/27 i poprzednich wynosił w q dla ważniejszych sześciu ziemiopłodów

Récolte moyenne par ha pour toute la Pologne de six cultures principales en q

Rok — Année	Pszenica Froment	Żyto Seigle	Jęczmień Orge	Owies Avoine	Ziemiaki Pommes de terre	Buraki cukrowe Betteraves à sucre
1909 — 1913	12,4	11,2	11,8	10,2	103	245
1921/22—1925/26	11,7	11,2	12,3	11,7	122	207
1922/23	13,3	12,8	13,8	14,0	116	189
1923/24	8,2	8,3	9,9	9,3	115	197
1924/25	14,4	13,3	13,7	12,8	123	214
1925/26	11,6	10,4	12,6	11,7	105	201
1926/27	13,0	11,6	13,2	13,0	132	179

Dla pszenicy i żyta wyraźnie wyróżniają się lata gorsze 1923/24 i 1925/26 (w nich klęskowy 1923/24) oraz pozostałe lepsze lata, w których przeciętny zbiór z hektara był powyżej średniego za pięciolecie 1921/22—1925/26. Zwraca uwagę fakt, że obecny przeciętny pięcioletni zbiór żyta równa się przeciętnemu zbiorowi za pięciolecie 1909—1913. Dla pszenicy przedwojennej przeciętny plon

jest wyższy. Dla jęczmienia i owsa wyróżnia się tylko jeden klęskowy rok 1923/24, w pozostałych latach wydajność hektara jest wyższa (w jednym wypadku równa) od wydajności przeciętnej za pięciolecie.

Dla okopowych gorszych lat było (w ostatnim pięcioleciu) trzy: 1922/23, 1923/24 i 1925/26. Rok 1926/27 pod względem przeciętnego zbioru okopowych jest rekordowy: dla ziemniaków przewyższa wszystkie lata poprzednie i wszystkie przeciętne, dla buraków cukrowych tylko nie dochodzi jeszcze przeciętnego zbioru przed wojną. Okazuje się, że z tym ziemiopłodem jest najtrudniej osiągnąć wydajność przedwojenną.

W odsetkach przeciętnego zbioru z ha dla roku 1925/26, zbiór 1926/27 wynosił dla:

pszenicy	112,1
żyta	111,5
jęczmienia	104,8
owsa	111,1
ziemniaków	125,7
buraków cukrowych	89,1

W stosunku do roku poprzedniego rok 1927 daje największy wzrost wydajności dla ziemniaków, następnie buraków cukrowych i pszenicy. Najmniejszy przyrost był dla jęczmienia i owsa.

Przeprowadzimy jeszcze porównanie przeciętnych zbiorów według województw dla 1927 w stosunku do przeciętnej za ostatnie przed wojną pięciolecie.

W odsetkach przeciętnego zbioru z hektara dla lat 1909—1913, zbiór w roku 1926/27 wynosił dla całej Polski i poszczególnych województw

Récolte moyenne par ha en 1926/27 par rapport à la récolte moyenne à la période de 1909-1913. Proportions p. cent

Województwa Départements	Pszenica Froment	Żyto Seigle	Jęczmień Orge	Owies Avoine	Ziemiaki Pommes de terre	Buraki cukrowe Betteraves à sucre
W odsetkach — En pourcentages						
Polska—Pologne	104,8	103,6	111,9	127,5	128,2	73,1
Warszawa	113,8	114,9	120,2	149,0	149,5	69,7
Łódź	99,3	98,3	103,9	134,3	129,0	73,2
Kielce	114,2	114,6	124,1	158,2	152,7	77,7
Lublin	104,0	106,7	116,5	140,0	138,9	87,1
Białystok	118,9	130,7	134,8	153,4	183,1	64,9
Wilno	106,9	92,8	79,8	71,3	122,9	—
Nowogródek	148,0	137,3	140,5	129,7	163,3	—
Polesie	108,1	117,9	108,5	118,9	131,3	—
Wołyń	135,0	127,8	151,8	138,2	163,9	76,8
Poznań	93,1	88,4	97,4	106,5	105,4	68,7
Pomorze	91,1	82,5	93,7	95,4	94,2	80,0
Śląsk	95,3	98,7	100,0	99,4	108,1	—
Kraków	91,1	84,9	106,8	119,0	119,8	—
Lwów	83,7	84,6	97,4	110,9	96,7	77,5
Stanisławów	111,5	116,5	109,8	117,5	140,0	—
Tarnopol	109,2	110,3	112,3	113,7	119,2	—

Przeciętny zbiór z ha
Pszenica
Récolte moyenne par ha
Froment

Przeciętny zbiór z ha
Żyto
Récolte moyenne par ha
Seigle

Przeciętny zbiór z ha
Owies
Récolte moyenne par ha
Avoine

Przeciętny zbiór z ha
Ziemniaki
Récolte moyenne par ha
Pommes de terre

Widzimy dla pszenicy i żyta charakterystyczne zjawisko, że województwa z intensywną przed wojną kulturą rolną: poznańskie, pomorskie, śląskie a także łódzkie i krakowskie nie mogły osiągnąć poziomu wydajności przedwojennej (widocznie dotąd możliwem to było tylko w wyjątkowo dobrych warunkach atmosferycznych). Województwa leżące na wschodzie: nowogródzkie, wołyńskie i białostockie z prymitywną gospodarką rolną z łatwością przewyższają przeciętny poziom przedwojenny. W tych województwach należy spodziewać się obecnie nawet podniesienia poziomu kultury w stosunku do okresu przedwojennego. Jęczmień i owies zachowują się w roku 1927 (dzięki zmiennym warunkom atmosferycznym) nie zupełnie identycznie, jednakże i tu wyróżnia się wschodnia grupa województw złożona z województw: białostockiego, nowogródzkiego, wołyńskiego a także poleskiego. Jednocześnie ogromny wzrost plonów wykazują wszystkie województwa centralne. Do ziemniaków odnosi się to wszystko, co przed chwilą powiedzieliśmy w odniesieniu do jęczmienia i owsa. Buraki cu-

krowe w stosunku do okresu przedwojennego dają nadwyżkę plonów tylko w województwach: kieleckim, lubelskim i nieznacznie w wołyńskim. W województwie poznańskim brak jeszcze do przeciętnego przedwojennego poziomu 20%. Tu potwierdza się spostrzeżenie nasze, uczynione przy rozpatrywaniu plonów ważniejszych zbóż (pszenicy i żyta), co do największych trudności dla powrotu do przedwojennej wydajności w rejonach z najbardziej intensywną gospodarką rolną. W województwie białostockim uprawa buraków cukrowych odgrywa całkiem nieznaczną rolę. Jednolitą obniżkę w stosunku do przeciętnych przedwojennych plonów wykazuje województwo pomorskie. Własność większa wykazuje prawie wszędzie i dla wszystkich ziemiopłodów wydajność hektara większą, niż własność mała. Odchylenia są całkiem nieliczne i nieznaczne oraz dotyczą tylko upraw zajmujących nieznaczne przestrzenie (żyta jarego w województwie śląskim i lwowskim, jęczmienia ozimego w województwach lubelskim i śląskim).

Przeciętne zbiory główniejszych ziemiopłodów z hektara według rodzaju własności (w kwintalach)
Récolte moyenne par ha des cultures principales dans la grande et la petite propriété en quintaux métriques

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica ozima <i>Froment d'hiver</i>		Pszenica jara <i>Froment d'été</i>		Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>		Żyto jare <i>Seigle d'été</i>	
	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>
Polska — Pologne	14,8	11,8	13,1	10,0	13,2	11,0	10,0	8,1
Warszawa	15,8	13,3	12,6	10,6	14,6	12,2	8,3	8,1
Łódź	14,6	11,8	11,6	9,1	13,2	10,4	10,2	8,3
Kielce	14,1	11,4	10,5	8,8	12,9	10,3	9,7	8,0
Lublin	13,8	11,8	11,9	10,9	12,6	10,7	13,2	8,9
Białystok	13,3	11,6	11,1	10,2	12,1	11,4	9,4	7,7
Wilno	10,9	8,8	8,5	7,0	8,4	7,2	6,0	5,1
Nowogródek	11,7	11,1	9,0	7,9	10,3	8,8	7,1	6,5
Polesie	9,9	9,5	8,6	8,3	10,7	9,7	6,8	6,5
Wołyń	14,3	13,0	10,8	9,5	12,8	11,1	12,8	11,2
Poznań	20,1	16,9	20,2	17,1	17,1	14,2	13,7	12,4
Pomorze	20,1	17,8	14,9	14,5	15,8	13,2	9,9	9,2
Śląsk	15,7	13,5	9,5	9,1	16,3	14,4	8,1	8,5
Kraków	11,2	8,9	8,6	7,8	10,8	8,7	7,1	6,4
Lwów	12,1	9,9	10,9	9,4	11,3	9,6	7,8	8,0
Stanisławów	15,2	12,3	14,1	10,0	14,2	12,5	10,7	7,7
Tarnopol	14,6	12,5	12,6	9,9	14,2	12,6	—	9,0
Województwa <i>Départements</i>	Jęczmień ozimy <i>Orge d'hiver</i>		Jęczmień jary <i>Orge d'été</i>		Owies — <i>Avoine</i>		Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	
	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>
Polska — Pologne	18,5	13,8	15,1	12,1	14,8	12,2	146	127
Warszawa	15,1	13,4	17,0	13,9	16,0	13,9	150	133
Łódź	16,9	10,8	15,9	11,8	17,3	13,1	144	123
Kielce	15,3	11,1	14,7	12,8	16,4	13,6	156	139
Lublin	11,9	12,4	15,1	13,6	14,9	13,7	161	146
Białystok	—	—	12,6	11,6	15,7	11,1	142	127

(dok. — fin)

Województwa <i>Départements</i>	Jęczmień ozimy <i>Orge d'hiver</i>		Jęczmień jary <i>Orge d'été</i>		Owies — <i>Avoine</i>		Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	
	Większa własność	Mniejsza własność	Większa własność	Mniejsza własność	Większa własność	Mniejsza własność	Większa własność	Mniejsza własność
	<i>Grande propriété</i>	<i>Petite propriété</i>	<i>Grande propriété</i>	<i>Petite propriété</i>	<i>Grande propriété</i>	<i>Petite propriété</i>	<i>Grande propriété</i>	<i>Petite propriété</i>
Wilno	10,5	10,3	7,3	6,4	6,5	5,2	98	80
Nowogródek	—	7,5	10,8	10,1	9,0	7,9	107	93
Polesie	—	—	9,6	8,6	9,3	8,5	100	83
Wołyń	—	—	14,0	12,4	13,4	11,7	125	114
Poznań	20,5	17,2	20,6	17,2	22,1	18,3	166	145
Pomorze	19,5	15,8	19,0	17,0	18,6	15,7	143	126
Śląsk	14,9	16,3	18,0	16,3	17,3	15,1	144	129
Kraków	14,0	11,9	13,3	10,6	14,5	11,4	134	113
Lwów	12,5	11,0	12,5	10,9	13,7	11,8	132	114
Stanisławów	13,5	11,1	14,5	11,7	13,5	10,9	142	124
Tarnopol	9,9	8,9	14,2	12,2	14,3	12,8	161	146

Dla zanalizowania stosunku zbiorów wielkiej i małej własności obliczyliśmy różnice w przeciętnym zbiorze z *ha* jednego i drugiego rodzaju własności, przytem przewyżka zbioru z *ha* wielkiej własności nad zbiorem w małej oznaczamy znakiem (+), odwrotny wypadek znakiem (—).

Różnice przeciętnych zbiorów wielkiej i małej własności
Différence entre la récolte moyenne par ha de la grande et de la petite propriété

Województwa <i>Départements</i>	Psze- nica ozima <i>Froment d'hiver</i>	Psze- nica jara <i>Froment d'été</i>	Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>	Jęcz- mień jary <i>Orge d'été</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pommes de terre</i>
Polska—Pologne	+3,0	+3,1	+2,2	+3,0	+2,6	+19
Warszawa	+2,5	+2,0	+2,4	+3,1	+2,1	+17
Łódź	+2,8	+2,5	+2,8	+4,1	+4,2	+21
Kielce	+2,7	+1,7	+2,6	+1,9	+2,8	+17
Lublin	+2,0	+1,0	+1,9	+1,5	+1,2	+15
Białystok	+1,7	+0,9	+0,7	+1,0	+4,6	+15
Wilno	+2,1	+1,5	+1,2	+0,9	+1,3	+18
Nowogródek	+0,6	+1,1	+1,5	+0,7	+1,1	+14
Polesie	+0,4	+0,3	+1,0	+1,0	+0,8	+17
Wołyń	+1,3	+1,3	+1,7	+1,6	+1,7	+11
Poznań	+3,2	+3,1	+2,9	+3,4	+3,8	+21
Pomorze	+2,3	+0,4	+2,6	+2,0	+2,9	+17
Śląsk	+2,2	+0,4	+1,9	+1,7	+2,2	+15
Kraków	+2,3	+0,8	+2,1	+2,7	+3,1	+21
Lwów	+2,2	+1,5	+1,7	+1,6	+1,9	+18
Stanisławów	+2,9	+4,1	+1,7	+2,8	+2,6	+18
Tarnopol	+2,1	+2,7	+1,6	+2,0	+1,5	+15

Proste przyjrzenie się tym liczbom pozwala stwierdzić, że ziemiopłody wymagające intensywniejszej uprawy dają większą różnicę w zbiorze, i przytem w tych rejonach różnica dla jednego i tegoż ziemiopłodu jest większa, gdzie uprawa jest intensywniejsza. Pszenica daje większe różnice w przeciętnym zbiorze wielkiej i małej własności, niż żyto, i w województwie poznańskim lub łódzkim różnice są większe, niż w województwach wschodnich. W samych województwach wschodnich większe są różnice na Wołyniu i w województwie wileńskim, niż w województwie poleskim. Jeżeli weźmiemy prze-

ciętne zbiory z *ha* dla całej Polski i obliczymy różnicę zbioru wielkiej i małej własności w odsetkach przeciętnego zbioru wogóle, to otrzymamy następujące zestawienie:

Różnica zbioru wielkiej i małej własności z *ha* w odsetkach ogólnego przeciętnego zbioru

Différence entre la récolte moyenne par ha dans la grande et la petite propriété en proportions pour cent de la récolte moyenne globale

	Psze- nica ozima <i>Froment d'hiver</i>	Psze- nica jara <i>Froment d'été</i>	Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>	Żyto jare <i>Seigle d'été</i>	Jęcz- mień ozimy <i>Orge d'hiver</i>	Jęcz- mień jary <i>Orge d'été</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pommes de terre</i>
W odsetkach — <i>En pourcentages</i>								
Polska Pologne	22,9	27,7	19,0	21,6	29,6	22,9	20,0	14,4

Różnice dla bardziej intensywnych upraw uwydatniają się tu jeszcze bardziej (pszenica, jęczmień ozimy).

Interesującym jeszcze jest zestawienie tych różnic przeciętnego zbioru w wielkiej i małej własności w poszczególnych latach (podajemy tylko liczby przeciętne dla całej Polski).

Różnica przeciętnych zbiorów wielkiej i małej własności z *ha* w *q* dla całej Polski według lat

Différence entre la récolte moyenne en q par ha dans la grande et la petite propriété suivant les années

Ziemiopłody <i>Produits</i>	1923	1924	1925	1926	1927
Pszenica ozima <i>Froment d'hiver</i>	+3,3	+3,0	+3,6	+2,7	+3,0
Pszenica jara <i>Froment d'été</i>	+2,4	+2,7	+2,4	+2,8	+3,1
Żyto ozime <i>Seigle d'hiver</i>	+2,6	+1,7	+2,2	+1,7	+2,2
Żyto jare <i>Seigle d'été</i>	+1,5	+1,8	+1,7	+1,4	+1,9
Jęczmień ozimy <i>Orge d'hiver</i>	. a	+4,0	+5,9	+4,2	+4,7
Jęczmień jary <i>Orge d'été</i>	. a	+2,3	+2,7	+2,4	+3,0
Owies — <i>Avoine</i>	+2,3	+1,4	+2,2	+1,4	+2,6
Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	+15	+16	+22	+16	+19

a W roku 1923 nie był uwzględniony podział na jęczmień ozimy i jary.

a En 1923 ne fut pas prise en considération la répartition de l'orge en orge d'hiver et d'été.

Pomimo że urodzaj 1927 r. zawiódł oczekiwania pod względem ilościowym zbiorów a także pod względem wartości ziarna (ostatnie dzięki niesprzyjającym warunkom części wiosny), jednakże kwalifikacja ziarna w r. 1927 była lepsza, niż w poprzednim. Tu podajemy tę kwalifikację dla dwóch lat ostatnich wyrażoną w stopniach kwalifikacyjnych, analogicznych do stopni wyrażających stan zasiewów, przytem stopień 5 oznacza ziarno wyborowe, 4—dobre, 3—średnie, 2—szczupłe, 1—całkiem złe.

Przeciętna kwalifikacja ziarna w stopniach
Qualité des grains estimée en chiffres qualificatifs par département

Województwa <i>Départements</i>	1925/26		1926/27	
	Ozime <i>D'hiver</i>	Jare <i>D'été</i>	Ozime <i>D'hiver</i>	Jare <i>D'été</i>
Polska—Pologne	2,7	2,9	3,1	3,0
Warszawa . . .	2,3	2,7	3,2	3,0
Łódź	2,6	3,0	3,2	3,1
Kielce	2,7	2,8	3,0	3,1
Lublin	2,9	2,8	3,0	3,0
Białystok . . .	3,1	2,8	3,1	2,9
Wilno	2,6	2,8	2,9	2,3
Nowogródek . .	2,3	2,7	3,1	2,8
Polesie	2,4	2,8	3,3	3,0
Wołyń	2,3	2,5	3,1	3,0
Poznań	2,7	3,2	3,3	3,1
Pomorze	2,7	3,1	3,2	3,2
Śląsk	2,7	3,2	3,2	3,2
Kraków	2,7	2,9	3,0	3,2
Lwów	2,8	2,8	2,9	3,0
Stanisławów . .	3,1	2,9	3,3	3,0
Tarnopol	2,5	2,6	3,5	3,2

W roku 1927 w przeciwieństwie do poprzedniego ziarno ozimych zbóż było przeciętnie dla całej Polski nieco lepsze, niż jarych, jednakże różnica była bardzo mała, w niektórych zaś województwach wcale jej nie było. Trochę większą różnicę wykazuje grupa województw na wschodzie Polski, zaczynając na północy od województwa wileńskiego i kończąc na woj. stanisławowskim na południu. W stosunku do ubiegłego roku wykazało wielkie polepszenie ziarno zbóż ozimych.

Porównanie kwalifikacji ziarna zbóż ozimych i jarych za parę lat ostatnich daje następująca tabelka:

Ziarno zbóż <i>Grains</i>	1923—27 przeciętnie <i>moyenne</i>	1923	1924	1925	1926	1927
ozimych— <i>d'hiver</i>	3,1	3,5	2,8	3,6	2,7	3,1
jarych— <i>d'été</i>	3,1	3,6	2,9	3,1	2,9	3,0

Z powyższego zestawienia, widać, że kwalifikacja ziarna w r. 1927 utrzymywała się na przeciętnym poziomie za ostatnie pięciolecie. Oprócz tego widzimy charakterystyczne z roku na rok wahania: kwalifikacja jednego roku przewyższa przeciętny poziom

pięcioletni lub też jest na tym poziomie, aby następnego roku spaść poniżej tego poziomu. Czy w tem jest jakaś prawidłowość, trudno w tej chwili coś powiedzieć, gdyż rozporządzamy liczbami za zbyt mały okres czasu.

Przeciętna za ostatnie pięciolecie (dla całej Polski) jakoś ziarna w stopniach tylko o 0,1 różni się od stopnia 3,0, wyrażającego średnią wartość ziarna.

Lata 1923 i 1925 dla zbóż ozimych oraz 1923 dla zbóż jarych odznaczają się wysoką kwalifikacją ziarna.

Jeżeli przyjmiemy przeciętną za pięciolecie 1925—27 kwalifikację ziarna za podstawę = 100 i wyrazimy kwalifikację ziarna w poszczególnych latach w % tej podstawy, i przytem przy przejściu od skali pięciostopniowej do skali stuprocentowej przyjmiemy analogicznie do zasady, stosowanej przez nas przy stanie zasiewów—0,1 stopnia = 4% (tymczasowa zasada ustalona przy pomocy analizy matematycznej), otrzymamy następujące zestawienie:

Ziarno zbóż <i>Grains</i>	1923—27 przeciętnie <i>moyenne</i>	1923	1924	1925	1926	1927
ozimych— <i>d'hiver</i>	100,0	115,4	88,5	119,2	81,4	100,0
jarych— <i>d'été</i>	100,0	119,2	92,3	100,0	92,3	96,2

Przyjmując za podstawę przeciętny za lata 1923—27 zbiór osobno ozimych i osobno jarych zbóż (ogółem dla całej Polski), otrzymujemy dla poszczególnych lat następujący szereg liczb względnych, przedstawiających stosunek ilościowy całego zbioru w poszczególnych latach do przeciętnego zbioru w pięcioleciu 1923—27.

Zboża <i>Blés</i>	1923—27 przeciętnie <i>moyenne</i>	1923	1924	1925	1926	1927
ozime— <i>d'hiver</i>	100,0	109,4	67,9	122,5	93,8	106,8
jare— <i>d'été</i>	100,0	111,2	77,1	106,5	98,3	107,6

Jeżeli zaś sumę zbiorów zbóż ozimych i zbóż jarych (każdą osobno) przemnożymy przez podany wyżej stosunek kwalifikacji ziarna do przeciętnej pięcioletniej kwalifikacji i w otrzymanym przez nas nowym szeregu liczb, znów przyjmując za podstawę przeciętny zbiór za pięciolecie 1923—27, obliczymy stosunek tych liczb do wymienionej przeciętnej, otrzymamy następujący szereg liczb, przedstawiających stosunek ilościowy zbiorów każdego roku do przeciętnej pięcioletniej z uwzględnieniem kwalifikacji ziarna.

Zboża <i>Blés</i>	1923—27 przeciętnie <i>moyenne</i>	1923	1924	1925	1926	1927
ozime— <i>d'hiver</i>	100,0	126,2	60,0	146,0	76,3	106,8
jare— <i>d'été</i>	100,0	132,4	71,2	106,5	91,2	107,6

Jak widzimy, przy uwzględnieniu kwalifikacji ziarna różnice w wartości zbiorów lepszych i gorszych pogłębiają się, choć nie za-

wsze ilościowo dobry zbiór pokrywa się z dobrą kwalifikacją ziarna i odwrotnie. Jednakże złe zbiory 1924 roku okazują się przy uwzględnianiu jakości ziarna rzeczywiście bardzo złe. Dobry urodzaj ozimych w 1925 roku, ilościowo przewyższający przeciętny niespełna o $\frac{1}{4}$ tego zbioru, okazuje się w świetle kwalifikacji ziarna przewyższającym przeciętny zbiór prawie o $\frac{1}{2}$ tegoż. Prawie średnie zbiory 1926 roku dla ozimych zbóż po uwzględnieniu kwalifikacji ziarna stanowią tylko $\frac{3}{4}$ zbiorów normalnych. Dla roku 1927 przy średniej kwalifikacji ziarna zbiory są bliskie przeciętnych.

Słoma ozima była w roku 1927 naogół lepsza, jara zaś trochę gorsza, niż w roku poprzednim. Wogóle zaś przeciętny w Polsce zbiór słomy był średni. W poszczególnych województwach zbiór słomy ozimej nigdzie nie był poniżej średniego, zaś zbiór słomy jarej niżej średniego był tylko w grupie województw północno-wschodnich: białostockiem, wileńskiem, nowogródzkim i poleskim (najgorzej było w województwie wileńskim). Wpływały na to niewątpliwie ujemne warunki atmosferyczne części wiosny.

Kwalifikacja zbioru słomy w stopniach
Récolte de la paille en chiffres qualificatifs

Województwa <i>Départements</i>	1925/26		1926/27	
	Ozime <i>D'hiver</i>	Jare <i>D'été</i>	Ozime <i>D'hiver</i>	Jare <i>D'été</i>
Polska—Pologne . . .	3,1	3,1	3,2	3,0
Warszawa	3,1	2,8	3,3	3,1
Łódź	3,4	3,4	3,0	3,0
Kielce	3,4	3,4	3,0	3,0
Lublin	3,4	3,4	3,1	3,0
Białystok	2,9	2,9	3,2	2,9
Wilno	2,5	2,8	3,4	2,4
Nowogródek	2,6	2,8	3,1	2,8
Polesie	2,9	2,9	3,1	2,9
Wołyń	3,0	2,9	3,4	3,1
Poznań	3,2	3,5	3,4	3,3
Pomorze	3,0	3,2	3,5	3,3
Śląsk	3,2	3,4	3,0	3,0
Kraków	3,2	3,2	3,0	3,1
Lwów	3,1	3,3	3,3	3,1
Stanisławów	3,3	3,1	3,4	3,1
Tarnopol	3,3	3,2	3,4	3,0

U w a g a. Znaczenie stopni jest takie same, jak przy kwalifikacji zasiewów.

W zestawieniu z poprzednimi latami przeciętny dla Polski zbiór słomy przedstawiał się następująco (w stopniach kwalifikacyjnych):

Słoma zbóż <i>Paille des blés</i>	1923—27					
	przeciętnie <i>moyenne</i>	1923	1924	1925	1926	1927
ozimych— <i>d'hiver</i> . . .	3,1	3,4	2,6	3,5	3,1	3,2
jarych— <i>d'été</i> . . .	3,1	3,4	2,8	3,2	3,1	3,0

Zwraca uwagę w powyższej kwalifikacji przeciętnego zbioru słomy to, że przeciętny za pięciolecie zbiór jest kwalifikowany jednakowo dla słomy ozimej i jarej, przytem kwalifikacja (jak i przy kwalifikowaniu ja-

kości ziarna) niewiele—li tylko o 0,1 różni się od kwalifikacji średniego zbioru (przyjętej przez nas—3,0). Rok 1924 wykazuje przeciętny zbiór słomy poniżej średniego (szczególniej dla słomy zbóż ozimych), zaś lata 1923 i 1925 dla zbóż ozimych i 1923 dla zbóż jarych dają zbiór słomy znacznie powyżej średniego.

W przybliżeniu ogólny zbiór słomy czterech ważniejszych zbóż dla całej Polski wynosił w poszczególnych latach:

Zbiór słomy — Récolte de la paille

Rok — <i>Année</i>	Ogółem <i>Total</i>	Ozima <i>D'hiver</i>	Jara <i>D'été</i>
	miljony q — <i>millions q</i>		
Przeciętnie w latach 1923-27 <i>Moyenne</i>	184	125	59
1923	189	125	64
1924	142	90	52
1925	200	140	60
1926	180	120	60
1927	182	125	57

Jak widzimy, zbiór słomy naogół mało waha się z roku na rok. Tylko rok 1924 dał bardzo mały zbiór słomy. Rok 1925 miał urodzaj słomy nieco wyższy od przeciętnego, lecz różnica nie była wielka. Pozostałe lata są bardzo bliskie poziomowi przeciętnego. Prawie dokładnie przeciętnym był rok 1927.

Co się tyczy realizacji urodzaju 1927 roku, to odsetek zboża omłacany natychmiast po zbiorach w r. 1927 był mniejszy, niż w roku poprzednim w większości województw. Urodzaj 1927 r. był lepszy, i wogóle warunki w rolnictwie były o tyle lepsze, że rolnicy nie potrzebowali się spieszyć z realizacją zbiorów. Dla poszczególnych województw stosunek ten przedstawia poniższa tablica.

Natychmiastowo omłacano
Blé battu immédiatement après la moisson

Województwa <i>Départements</i>	Odsetek zbioru omłacany natychmiast po żniwach <i>Pourcentage du blé battu immédiatement après la moisson</i>	
	1926	1927
Polska — Pologne . . .	30	27
Warszawa	32	25
Łódź	32	28
Kielce	28	26
Lublin	26	27
Białystok	28	23
Wilno	25	20
Nowogródek	27	24
Polesie	25	22
Wołyń	33	34
Poznań	29	24
Pomorze	30	29
Śląsk	27	25
Kraków	32	33
Lwów	37	32
Stanisławów	34	34
Tarnopol	33	33

Jeżeli weźmiemy przeciętne liczby zboża omlacanego zaraz po zbiorach w stosunku do całych zbiorów dla poszczególnych lat, to otrzymamy następujące zestawienie. Natychmiast omlacano w Polsce

Rok	1923—27 przeciętnie moyenne	1923	1924	1925	1926	1927
%	28	24	30	29	30	27

Widzimy, że w latach nieurodzajnych omlaca się zaraz po zbiorach większy odsetek całego zbioru (jest to zrozumiałe gdyż sam zbiór wogóle jest mniejszy), lecz wahania z roku na rok nie są wielkie i obracają się blisko przeciętnej liczby dla pięciolecia — 28%, t. j. nieco tylko więcej $\frac{1}{4}$ ogólnego zbioru.

Okres zbioru ziemniaków pod względem pogody był w roku 1927 dobry, i straty przy kopaniu i natychmiast po wykopaniu nasłutek gnicia i innych powodów były w roku 1927 niewielkie, sporo mniejsze niż w roku poprzednim. W zestawieniu z tym ostatnim wygląda to następująco:

Straty w zbiorze ziemniaków

Pommes de terre pourries p. cent du total de la récolte

Województwa <i>Départements</i>	1924/25	1925/26	1926/27
W odsetkach — <i>En pourcentages</i>			
Polska—Pologne	5,4	4,7	3,0
Warszawa	6,8	7,4	2,9
Łódź	8,7	6,9	2,7
Kielce	10,4	4,8	1,0
Lublin	4,1	4,6	0,7
Białystok	6,9	4,8	6,2
Wilno	13,4	1,5	3,8
Nowogródek	5,3	5,7	3,5
Polesie	2,1	4,7	2,0
Wołyń	0,9	2,9	0,8
Poznań	1,5	3,0	2,4
Pomorze	3,0	1,8	2,0
Śląsk	4,5	4,4	4,9
Kraków	7,4	9,1	0,9
Lwów	6,3	4,5	8,6
Stanisławów	4,7	1,9	9,0
Tarnopol	2,3	0,4	2,3

Największe straty w ziemniakach były w województwach lwowskim i stanisławowskim.

Po odliczeniu z ogólnego zbioru ziemniaków powyższych strat, otrzymujemy faktyczny zbiór ziemniaków zdalnych do użycia. Jest to właściwy rozporządzalny zapas ziemniaków na spożycie ludności, paszę dla zwierząt i na użytek przemysłu.

Zbiór ziemniaków zdalnych do użycia

Récolte des pommes de terre propres à la consommation

Województwa <i>Départements</i>	Zbiór w tys. q <i>Récolte en milliers de q</i>	Województwa <i>Départements</i>	Zbiór w tys. q <i>Récolte en milliers de q</i>
Polska { 1924/25	275 361		
	237 173		
Pologne { 1926/27	338 067	Polesie	5 438
		Wołyń	8 898
Warszawa	37 337	Poznań	42 739
Łódź	26 329	Pomorze	16 555
Kielce	32 126	Śląsk	5 518
Lublin	33 021	Kraków	18 117
Białystok	18 453	Lwów	19 196
Wilno	7 983	Stanisławów	11 184
Nowogródek	5 425	Tarnopol	19 748

Stosunek zbioru ziemniaków zdalnych do użycia w roku 1927 i w latach poprzednich jest jeszcze korzystniejszy dla tego roku, niż stosunek ogólnego zbioru ziemniaków. W stosunku do roku poprzedniego zbiór roku 1927 przewyższa go o 70 przeszło milionów kwintali. Ogólne dla całej Polski straty w zbiorze ziemniaków w roku 1927 i pięciu latach poprzednich wynosiły w odsetkach całego zbioru

1922	1923	1924	1925	1926	1927
3,4%	1,4%	6,1%	5,4%	4,7%	3,0%

Widzimy, że jedynie rok 1923 był pod tym względem więcej sprzyjającym.

W Polsce duży odsetek zbioru ziemniaków zużywa się na paszę dla zwierząt gospodarskich. Przytem mniejsza własność co roku zużywa większy odsetek na paszę, niż własność większa.

Według poszczególnych województw i w porównaniu z rokiem poprzednim zużycie ziemniaków na paszę przedstawia się następująco:

Na paszę dla zwierząt gospodarskich przeznaczono na r. 1926/27 i 1927/28 następujące odsetki zbioru ziemniaków

Pommes de terre réservées pour fourrage p. cent du total de la récolte

Województwa <i>Départements</i>	1926/27	1927/28		
	Ogółem <i>Total</i>	Ogółem <i>Total</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>
W odsetkach — <i>En pourcentages</i>				
Polska—Pologne	26,4	25,9	23,3	27,1
Warszawa	23,2	31,4	29,0	33,0
Łódź	22,2	22,5	16,0	26,0
Kielce	28,4	27,4	22,0	29,0
Lublin	35,1	29,4	25,0	31,0
Białystok	26,1	24,4	26,0	24,0
Wilno	23,5	24,9	32,0	20,0
Nowogródek	36,5	23,8	27,0	22,0

(dok. — fin)				
Województwa <i>Départements</i>	1926/27	1927/28		
	Ogółem <i>Total</i>	Ogółem <i>Total</i>	Większa własność <i>Grande propriété</i>	Mniejsza własność <i>Petite propriété</i>
Polesie	19,1	22,0	20,0	23,0
Wołyń	37,6	35,7	35,0	36,0
Poznań	28,8	26,1	21,0	31,0
Pomorze	32,5	29,1	25,0	31,0
Śląsk	14,5	16,5	9,0	21,0
Kraków	13,9	20,0	13,0	21,0
Lwów	18,4	19,4	17,0	20,0
Stanisławów . .	18,4	20,4	23,0	20,0
Tarnopol . . .	29,3	25,5	27,0	25,0

W porównaniu z latami poprzednimi zużycie ziemniaków na paszę dla całej Polski przedstawia się następująco (lata bierzemy konsumcyjne po odpowiednim urodzaju, a więc następne po latach rolniczych).

*Zużycie ziemniaków na paszę
Pommes de terre pour fourrage*

	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28
	%	%	%	%	%	%
Ogółem— <i>Total</i> . . .	33,6	33,5	32,9	31,8	26,4	25,9
Wielka własność <i>Grande propriété</i> . .	30,2	29,1	32,9	31,8	24,9	23,3
Mała własność <i>Petite propriété</i> . .	34,9	35,5	33,3	31,7	27,0	27,1

Przeciętnie odsetek zbioru ziemniaków przeznaczonych na paszę z roku na rok zmniejsza się. Dla roku 1927/28 w stosunku do poprzedniego można byłoby wytłumaczyć to znacznie obfitszym urodzajem, jednakże zjawisko stałego zmniejszania się odsetku ziemniaków przeznaczonych na paszę występuje jakby niezależnie od obfitszego czy gorszego urodzaju. Wobec takiej stałości trudno wytłumaczyć to przypadkiem. Jeżeli rozpatrzmy odsetki według rodzajów własności, obraz przedstawia się trochę mniej jasno, jednakże i w tym wypadku widzimy tendencję zniżkową.

Rozpatrzmy jeszcze bezwzględne liczby dotyczące ziemniaków, przeznaczonych na paszę dla zwierząt gospodarskich. W roku 1927/28 według województw przedstawia się to następująco:

*W tysiącach q ilości ziemniaków przeznaczonych na paszę
Pommes de terre réservées pour fourrage en milliers de quintaux métriques*

Województwa <i>Départements</i>	W tysią- cach q <i>En milliers de q</i>	Województwa <i>Départements</i>	W tysią- cach q <i>En milliers de q</i>
Polska { 1927/28	79 880	Polesie	1 198
Pologne {		Wołyń	3 173
Warszawa . . .	11 728	Poznań	11 148
Łódź	5 935	Pomorze	4 811
Kielce	8 811	Śląsk	911
Lublin	9 694	Kraków	3 622
Białystok . . .	4 511	Lwów	3 731
Wilno	1 990	Stanisławów . .	2 287
Nowogródek . .	1 292	Tarnopol . . .	5 038

Dla całej Polski w roku 1927/28 i pięciu latach poprzednich zużycie ziemniaków na paszę wynosi w milionach kwintali:

1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28
107,7	87,7	83,1	87,5	62,6	79,9

W każdym bądź razie spadek zużycia ziemniaków na paszę jest wyraźny (tembardziej przy uwzględnieniu obfitego urodzaju ziemniaków w roku 1926/27). W stosunku do roku 1922/23 zużycie na paszę zmniejszyło się prawie o 30 milionów kwintali.

**Stan innych działów gospodarki rolnej
w roku 1926/27**

**Autres domaines de l'activité agricole
en 1926/27**

Łąki — Prairies

Pierwszy pokos siana odbył się prawie w całej Polsce w warunkach atmosferycznych pomyślnych. Wyjątek stanowi województwo lwowskie i następnie łódzkie, gdzie częściowo warunki były niepomyślne.

W znacznie mniejszym stopniu niepomyślne warunki atmosferyczne przytrafiały się w województwach poznańskim i pomorskim, jeszcze mniej w warszawskim, kieleckim, krakowskim i stanisławowskim. Na wschód od Narwi i Bugu warunki w czasie pokosu wszędzie były bardzo dobre. Potwierdza to w zupełności poniższe zestawienie.

Na każdych 100 korespondentów Głównego Urzędu Statystycznego stwierdzało, że zbiór siana pierwszego pokosu odbył się w warunkach

Pour cent rapports, nombre de rapports constatant que le premier fauchage a été effectué dans des conditions

Województwa <i>Départements</i>	pomyślnych <i>favorables</i>	niepomyślnych <i>défavorables</i>
Warszawa	86	14
Łódź	65	35
Kielce	87	13
Lublin	98	2
Białystok	100	0
Wilno	100	0
Nowogródek	98	2
Polesie	93	2
Wołyń	95	5
Poznań	75	25
Pomorze	81	19
Śląsk	93	7
Kraków	90	10
Lwów	49	51
Stanisławów	86	14
Tarnopol	96	4

W czasie drugiego pokosu warunki atmosferyczne też nie były złe.

Przeciętny zbiór słomy z *ha* w roku 1927 wypadł dla pierwszego pokosu głównie dzięki zimnej pogodzie mają niżej od zbioru roku ubiegłego, który zresztą należy uważać za rekordowy.

Drugi pokos 1927 roku dał zbiór niewiele różniący się od zbioru roku poprzedniego, i przeciętny zbiór koniczyny z hektara szczególnie w drugim pokosie był nieco niższy,

niż w roku 1926. Drugi pokos w ciągu ostatnich trzech lat daje przeciętny zbiór z *ha* niewiele różniący się z roku na rok. Rok 1924 dał wyjątkowo niskie, zaś rok 1923 wyjątkowo wysokie zbiory w drugim pokosie siana łąkowego.

Przeciętny zbiór siana z hektara dla całej Polski w q
Récolte moyenne du foin par ha en quintaux métriques
pour toute la Pologne

Rok <i>Année</i>	I pokos <i>I fauchage</i>			II pokos <i>II fauchage</i>			I po- kos <i>I fau- chage</i>	II po- kos <i>II fau- chage</i>
	Siano z łąk — <i>Foin de prairies</i>						Koniczyna <i>Trèfle</i>	
	su- chych pol- nych <i>sèches champ- êtres</i>	mo- krych nizin- nych <i>humides</i>	meljo- rowa- nych <i>amé- liorées</i>	su- chych pol- nych <i>sèches champ- êtres</i>	mo- krych nizin- nych <i>humides</i>	meljo- rowa- nych <i>amé- liorées</i>		
1923	20,7	21,7	29,9	17,4	18,2	23,6	36,0	30,6
1924	22,3	22,4	33,5	13,8	13,6	21,8	36,0	23,1
1925	16,6	17,4	26,7	15,9	15,9	24,1	29,1	24,7
1926	23,3	22,7	34,3	15,9	15,6	23,9	34,7	24,3
1927	22,0	20,9	31,3	16,4	15,1	23,7	34,2	22,0

Ogólny zbiór siana (obu pokosów) dla roku 1927 i lat poprzednich wynosił ogółem w Polsce:

Zbiór siana ogółem — miliony q
Récolte globale du foin — millions q

	przeciętnie <i>moyenne</i>						
	1923—27	1923	1924	1925	1926	1927	
Siano łąkowe	143,7	152,7	141,9	129,1	151,0	143,9	
<i>Foin de prairies</i>							
Siano koni- czynowe	36,7	39,3	34,5	34,7	36,3	38,3	
<i>Foin de trèfle</i>							

Widzimy, że zbiór siana łąkowego w r. 1927 był przeciętny, równy średniej za ostatnie pięciolecie, zaś zbiór siana koniczynowego nieco wyższy od średniej pięcioletniej. Największe zbiory siana w ostatnim pięcioleciu dał rok 1923. Po nim w kolejności następuje rok 1926 i trzecim z kolei jest rok 1927. Najgorszym dla siana był rok 1925, który był bardzo urodzajnym dla zbóż.

Oprócz siana łąkowego i koniczyny pewne ilości paszy dostarczają jeszcze inne pastewne i strączkowe, jako to: lucerna, esparceta, seradela, wyka, peluszką, bobik, mieszanki ze zbóż i mieszanki ze strączkowych. Wszystkie te ziemiopłody razem w roku 1927 dostarczyły w przybliżeniu 10,3 milionów kwintali, w tem seradela 2,5 milionów *q*, wyka 2,4 milionów *q*, mieszanki ze zbóż 1,9 milionów *q*, mieszanki ze strączkowych 2,7 milionów *q* i pozostałe — mniejsze ilości. Razem siano łąkowe, rośliny pastewne, strączkowe i mieszanki w r. 1927 dały ogólny zbiór paszy w ilości około 192¹/₂ milionów kwintali.

Sady owocowe — Vergers

Kwitnienie sadów owocowych w roku 1927 odbywało się w całej prawie Polsce w warunkach niepomyślnych, głównie dzięki niskiej temperaturze odpowiedniego okresu i dżdżystej, jak już widzieliśmy, pogodzie. Tak samo w większej części Polski przymrozki poczyniły szkody w sadach. Najmniejsze szkody w sadach z powodu przymrozków były w województwach północno-wschodnich — poleskiem, białostockim, nowogrodzkim i wileńskim (szczególniej w ostatnim), dzięki późnemu rozwijaniu się i kwitnieniu sadów w tych rejonach. Najwięcej od przymrozków ucierpiały województwa południowe wraz z wołyńskim oraz warszawskie, łódzkie i kieleckie. Korespondenci rolni Głównego Urzędu Statystycznego charakteryzują to następująco.

Na każdych 100 korespondentów stwierdzało, że
Pour cent rapports nombre de rapports constatant que

Województwa <i>Départements</i>	Warunki kwitnienia były <i>Les conditions de flo- raison ont été</i>		Uszkodzenia w sadach <i>Les dégâts dans les vergers</i>	
	pomyślne <i>favorables</i>	niepomyślne <i>défavorables</i>	były <i>ont eu lieu</i>	nie były <i>n'ont pas eu lieu</i>
Warszawa . .	12	88	93	7
Łódź	13	87	94	6
Kielce	10	90	93	7
Lublin	21	79	87	13
Białystok . .	20	80	68	32
Wilno	9	91	39	61
Nowogródek .	16	84	54	46
Polesie	18	82	78	22
Wołyń	10	90	95	5
Poznań	20	80	82	18
Pomorze . . .	9	91	85	15
Śląsk	29	71	92	8
Kraków	20	80	91	9
Lwów	13	87	90	10
Stanisławów .	20	80	91	9
Tarnopol . . .	11	89	94	6

Wogóle warunki kwitnienia w roku 1927 były dużo gorsze, niż w roku poprzednim. To też stan sadów nie był całkiem pomyślny i w czerwcu był niżej średniego, gorszy niż w czerwcu 1926 r.

Przeciętny dla całej Polski stan sadów w czerwcu był w latach

1924	1925	1926	1927
2,9	2,7	2,9	2,8

W poszczególnych województwach stan sadów w stopniach kwalifikacyjnych przedstawiał się następująco (stopnie kwalifikacyjne odpowiadają stopniom przy kwalifikowaniu stanu zasiewów).

Stan sadów w czerwcu

Etat des vergers au mois de juin en chiffres qualificatifs

Województwa Départements	1927	1926	Województwa Départements	1927	1926
Polska—Pologne	2,8	2,9			
Warszawa	2,8	2,8	Wołyń	3,1	2,9
Łódź	2,6	2,8	Poznań	2,7	2,8
Kielce	2,7	2,8	Pomorze	2,8	2,7
Lublin	2,7	2,9	Śląsk	2,7	3,0
Białystok	2,9	2,9	Kraków	2,6	2,8
Wilno	3,1	3,0	Lwów	2,5	3,1
Nowogródek	3,2	2,9	Stanisławów	2,6	2,9
Polesie	3,0	2,9	Tarnopol	2,5	2,9

Jedynie w województwie lwowskim i śląskim na południu i wileńskim na północy stan sadów w czerwcu był średnim, wszędzie w pozostałych województwach był niżej średniego.

Zbiór owoców wskutek wyżej opisanych przyczyn był także niżej średniego, jednakże rok 1927 pod względem zbioru owoców nie był gorszym, a częściowo był nawet lepszym, niż w roku 1926. Jedynie gruszki całkiem zawiodły, gdyż zbiór ich w r. 1927 był nie tylko że gorszym od zbioru w r. 1926, lecz był bardzo niewiele powyżej całkiem miernego zbioru. Można powiedzieć, że zbiór gruszek był prawie równomiernie nieudany w całej Polsce. Jedynie województwo kieleckie miało zbiór gruszek znacznie lepszy niż przeciętny dla całej Polski.

Szczegółowo te stosunki przedstawia poniższa tablica:

Zbiór owoców w stopniach ^aRécolte des fruits en chiffres qualificatifs ^a

Województwa Départements	Jabłka Pommes	Gruszki Poires	Śliwki Prunes	Wiśnie Cerises	Cze- reśnie Bigar- reaux
Polska—Pologne	2,6	2,2	2,5	2,5	2,6
Warszawa	2,8	2,2	2,5	2,6	2,7
Łódź	2,6	2,3	2,9	2,7	2,8
Kielce	2,6	2,4	2,7	2,3	2,6
Lublin	2,8	2,1	2,4	2,3	2,7
Białystok	2,6	2,2	2,8	2,5	2,4

^a Stopień 5—oznacza zbiór bardzo dobry (rekordowy), 4—dobry, 3—średni, 2—mierny, 1—zły.

^a 5—excellent, 4—bon, 3—moyen, 2—médiocre, 1—mauvais.

(dok. — fin)

Województwa Départements	Jabłka Pommes	Gruszki Poires	Śliwki Prunes	Wiśnie Cerises	Cze- reśnie Bigar- reaux
Wilno	2,8	2,1	2,4	2,5	2,6
Nowogródek	3,1	2,1	2,3	2,1	2,3
Polesie	2,6	2,2	2,7	2,4	2,3
Wołyń	2,8	2,2	2,3	2,2	2,6
Poznań	2,4	2,3	2,5	2,8	3,0
Pomorze	2,4	2,2	2,4	2,5	2,6
Śląsk	2,6	2,3	2,4	2,6	2,7
Kraków	2,6	2,3	2,7	2,4	2,6
Lwów	2,4	2,3	2,6	2,4	2,8
Stanisławów	2,5	2,3	2,6	2,7	2,9
Tarnopol	2,5	2,3	2,3	2,3	2,6

Opierając się na powyższem zestawieniu oraz posilując się danymi zebranymi przez Główny Urząd Statystyczny i ogłoszonymi w *Kwartalniku Statystycznym* r. 1926 zeszyt 1, możemy oszacować przeciętny zbiór z drzewa owocowego i ogólny zbiór owoców. Zbiór przeciętny z jednego drzewa wypadnie w r. 1927 jak podano niżej:

Zbiór przeciętny z drzewa wypadnie:

Jabłka	61 kg.
Gruszki	54 „
Śliwki	28 „
Wiśnie	20 „
Czereśnie	28 „

Zgodnie z danymi ogłoszonymi w wymienionym wyżej artykule możemy przyjąć następujące ilości drzew rodzących:

jabłonie	12 376 drzew
gruszki	3 094 „
śliwki	3 808 „
wiśnie	1 904 „
czereśnie	1 632 „

Wobec tego ogólny zbiór owoców w r. 1927 wyniósł w przybliżeniu następujące ilości:

Ogólny zbiór owoców w milionach kwintali
Récolte globale des fruits en millions de q

Jabłka — Pommes	7,6
Gruszki — Poires	1,7
Śliwki — Prunes	1,1
Wiśnie — Cerises	0,4
Czereśnie — Bigarreaux	0,5

Ogółem — Total . . 11,3

W roku 1925 ogólny zbiór tychże owoców wynosił w przybliżeniu 13,7 milionów q, a w roku 1926 około 11,5 milionów q. Są to liczby tylko orjentacyjne i dalekie od ścisłości.

EDOUARD SZTURM DE SZTREM

Cultures et récoltes en 1926/27

Résumé

Conditions atmosphériques

La température au cours de l'automne de 1926 a été en général supérieure à la norme (v. le tableau à la page 1). Ce n'est qu'en octobre que la température a été inférieure à la température normale, mais le mois de septembre a été chaud et la température du mois de novembre surpassait considérablement (de 4° C à 8° C) la température moyenne multiannuelle. Les quantités d'eaux tombées, trop abondantes en octobre, ont été normales en septembre et en novembre. L'insolation, considérable au mois de septembre, diminua en octobre pour s'accroître de nouveau en novembre, en dépassant même celle des deux années précédentes (v. le tableau à la page 2). Par suite de conditions atmosphériques favorables les travaux de champ suivaient leur train normal et la superficieensemencée de blés d'hiver s'accrut par rapport à l'année 1925. La superficie des terresensemencées a été pour le froment de 1 068 mille hectares, c. à d. de 2,5% supérieure à celle de l'année précédente et pour le seigle—de 5 014 mille hectares, c. à d. de 0,7% supérieure à celle de l'année précédente. L'état des cultures en automne a été bon, la végétation—normale (v. le tableau à la page 2).

L'hiver de 1926/27 n'était pas froid, la température moyenne, surtout en janvier et février, accusait des écarts en plus atteignant jusqu'à 3° C par rapport aux moyennes multi-annuelles. La couche de neige au cours de cet hiver a été très fragile et peu durable; elle disparaissait souvent pour reparaître de nouveau, mais en général son épaisseur a été inférieure à celle de l'année précédente (v. le tableau à la page 3).

Par suite de conditions favorables en automne et de l'hiver doux, les dégâts ont été minimes: pour le froment ils atteignaient à peine 1,2% de la superficieensemencée et pour le seigle—2,6% (v. le tableau à la page 3).

Les températures au mois de mars ont été en général très hautes et elles dépassaient la norme de 4° à 5°; le mois d'avril accusait une température moyenne normale; par contre, au mois de mai les températures variaient de 1½° à 6° au-dessous de la norme. Le mois de juin avait un caractère indécis, les mois de juillet et d'août accusaient les chaleurs tempérées avec des températures dépassant la norme 1½° à 2° (v. le tableau à la page 5). Les quantités d'eaux tombées, excessives en avril, ont été en mai au-dessous de la norme; elles ont ensuite augmenté au cours des mois de juin, de juillet et d'août, mais sans accuser une profusion excessive. En général, les quantités d'eaux tombées en 1927 ont été plus modérées qu'au cours des années précédentes. L'insolation au printemps et en été de 1927 a été assez haute, en tout cas bien meilleure que dans les mois respectifs des années antérieures, à l'exclusion du mois d'avril qui a été froid et pluvieux. Surtout le mois de juin se distinguait par une insolation considérablement plus haute que dans toute une série d'années précédentes, tandis que le mois de juillet accusait une insolation atténuée par rapport à celle de l'année précédente (v. le tableau à la page 6). La période de la floraison n'était pas favorable à cause des froids et des vents. L'état des cultures, très bon au commencement du printemps, s'empira en avril et en mai, mais ensuite au cours des mois de juin et de juillet il s'améliora de nouveau (v. le tableau à la page 9).

Maladies des plantes et mauvaises herbes

Les dégâts causés par les maladies des plantes et par les mauvaises herbes ont été en 1927 inférieurs que les dégâts moyens constatés au cours de la dernière période quinquennale et même moindres que dans chacune de ces années envisagées à part (v. les tableaux à la page 10 et 11).

Superficie cultivée

La superficie cultivée en 1926/27 accuse un accroissement sensible par rapport aux années précédentes.

Année 1922/23	15 296	milliers d'hectares
„ 1923/24	15 331	„ „
„ 1924/25	15 933	„ „
„ 1925/26	15 954	„ „
„ 1926/27	16 170	„ „

Le pourcentage des terres cultivées par rapport au total des terres labourables s'élève en 1926/27 à 88,3%.

Cependant le pourcentage susindiqué est loin d'être égal dans les départements particuliers: dans les départements de l'ouest, du centre (excepté le dép. de Białystok) et dans la partie occidentale des départements du sud le pourcentage des terres cultivées dépasse 90%, tandis que dans les régions situées dans l'est du pays il est bien inférieur et diminue par endroits jusqu'à 52%, p. ex. dans le dép. de Polesie (v. le tableau à la page 12). La répartition de la superficie d'après les différentes cultures est indiquée dans le tableau à la page 12. En comparaison avec la période d'avant-guerre, les cultures des plantes industrielles (colza, lin, chanvre, betteraves à sucre) accusent un accroissement considérable. La superficie des cultures du seigle, de l'orge et de l'avoine est presque égale à celle d'avant-guerre (moyenne des années 1909—13), seulement la superficie des cultures du froment n'atteint pas encore la superficie d'avant la guerre et en est inférieure de 15% (v. le tableau à la page 19). Par rapport à l'année précédente toutes les cultures accusent un certain accroissement (v. le tableau à la page 19).

Production

Les récoltes de tous les produits agricoles en 1927 s'expriment en chiffres supérieurs en comparaison à l'année précédente et même en comparaison aux chiffres moyens de la dernière période quinquennale de 1922—26 (excepté le pois).

Comparées à celles de l'avant-guerre (moyennes des années 1909—13), les récoltes du froment et du seigle, ainsi que celle du houblon n'atteignent pas encore le niveau d'avant la guerre (v. le tableau à la page 22). La récolte des pommes de terre fut en 1927 particulièrement abondante. L'accroissement général de la récolte en 1927 est dû aussi bien à l'accroissement de la superficie cultivée qu'à l'augmentation du rendement moyen par hectare (v. le tableau à la page 24). La différence entre le rendement dans la grande et dans la petite propriété foncière est d'autant plus grande dès que la culture d'une plante donnée doit être plus intensive (v. les tableaux à la page 26 et 27).

La qualité des grains en 1927 a été de valeur moyenne (v. le tableau à la page 28).

Autres domaines de l'activité agricole**P r a i r i e s**

La récolte du foin en 1927 a été inférieure à celle de l'année précédente (v. le tableau à la page 32), néanmoins elle peut être considérée comme moyenne. Le total de la récolte présente au juste le chiffre de la récolte moyenne quinquennale de 1923—27 (v. le tableau à la page 32). La récolte du foin de prairies est de 143,9 millions de quintaux, celle du foin de trèfle est de 38,3 millions de quintaux, celle d'autres plantes fourragères et des mélanges présente le chiffre de 10,3 millions de quintaux, ce qui fait le total de 192½ millions de quintaux.

V e r g e r s

Vu les conditions atmosphériques défavorables au début du printemps, la récolte des fruits en 1927 fut complètement manquée et au-dessus de la moyenne. La récolte des fruits les plus importants (pommes, poires, prunes, cerises et bigarreaux) présente en 1927 le total de 11,3 millions de q, tandis que pour l'année 1926 le chiffre respectif a été de 11,5 millions et pour l'année 1925—13,7 millions de quintaux. (v. les tabl. à la page 33).

Tabl. I. Powierzchnia zasiana i zbiór według województw

Superficie ensemencée et récolte par département

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Pszemica <i>Froment</i>			Żyto <i>Seigle</i>			Jęczmień <i>Orge</i>		
	Ogółem <i>Total</i>	Ozima <i>D'hiver</i>	Jara <i>D'été</i>	Ogółem <i>Total</i>	Ozime <i>D'hiver</i>	Jare <i>D'été</i>	Ogółem <i>Total</i>	Ozimy <i>D'hiver</i>	Jary <i>D'été</i>
Powierzchnia zasiana ha — <i>Superficie ensemencée ha</i>									
Polska—Pologne . . .	1 138 675	1 051 591	87 084	4 889 076	4 859 482	29 594	1 239 392	25 096	1 214 296
Warszawa	115 717	114 081	1 636	584 336	581 995	2 341	105 740	170	105 570
Łódź	63 641	60 402	3 239	418 301	417 206	1 095	63 186	511	62 675
Kielce	88 724	87 137	1 587	379 632	376 795	2 837	136 772	747	136 025
Lublin	149 637	144 523	5 114	419 764	418 878	886	116 475	906	115 569
Białystok	25 482	24 577	905	380 916	378 834	2 082	54 533	40	54 493
Wilno	10 573	8 008	2 565	370 527	367 605	2 922	71 281	27	71 254
Nowogródek	6 957	5 979	978	229 333	228 328	1 005	37 065	11	37 054
Polesie	7 301	4 993	2 308	199 432	197 412	2 020	24 176	—	24 176
Wołyń	104 388	102 104	2 284	359 660	359 053	607	70 509	—	70 509
Poznań	71 841	65 597	6 244	583 763	579 576	4 187	115 859	11 798	104 061
Pomorze	29 873	26 678	3 195	274 644	269 552	5 092	44 599	2 604	41 995
Śląsk	7 437	7 245	192	47 315	47 132	183	6 756	265	6 491
Kraków	88 779	86 548	2 231	162 612	160 138	2 474	91 573	712	90 861
Lwów	161 154	143 199	17 955	254 828	253 523	1 305	124 511	6 571	117 940
Stanisławów	60 405	42 393	18 012	68 394	67 914	480	49 140	96	49 044
Tarnopol	146 766	128 127	18 639	155 619	155 541	78	127 217	638	126 579
Ogólny zbiór q — <i>Récolte globale q</i>									
Polska—Pologne . . .	14 759 134	13 783 624	975 510	56 883 795	56 624 669	259 126	16 342 380	398 632	15 943 748
Warszawa	1 715 442	1 696 189	19 253	7 664 432	7 645 331	19 101	1 637 618	2 421	1 635 197
Łódź	851 766	816 738	35 028	4 715 149	4 705 302	9 847	849 304	8 060	841 244
Kielce	1 141 535	1 126 269	15 266	4 157 869	4 133 024	24 845	1 833 261	9 815	1 823 446
Lublin	1 935 441	1 876 620	58 821	4 715 656	4 707 041	8 615	1 642 404	11 018	1 631 386
Białystok	320 492	311 106	9 386	4 391 923	4 375 084	16 839	654 135	372	653 763
Wilno	98 452	79 294	19 158	2 835 631	2 819 563	16 068	474 484	280	474 204
Nowogródek	76 280	68 199	8 081	2 109 895	2 103 203	6 692	384 828	83	384 745
Polesie	67 783	48 334	19 449	1 968 627	1 955 299	13 328	214 741	—	214 741
Wołyń	1 413 262	1 389 813	23 449	4 147 354	4 140 316	7 038	912 391	—	912 391
Poznań	1 350 299	1 229 503	120 796	8 850 808	8 795 398	55 410	2 196 388	226 957	1 969 431
Pomorze	549 593	502 641	46 952	3 759 229	3 710 674	48 555	788 052	45 574	742 478
Śląsk	104 618	102 822	1 796	708 630	707 108	1 522	113 316	4 200	109 116
Kraków	818 681	800 572	18 109	1 462 739	1 446 406	16 333	1 011 084	9 186	1 001 898
Lwów	1 654 381	1 478 549	175 832	2 515 561	2 505 177	10 384	1 402 383	73 768	1 328 615
Stanisławów	760 435	557 745	202 690	870 523	866 676	3 847	602 919	1 141	601 778
Tarnopol	1 900 674	1 699 230	201 444	2 009 769	2 009 067	702	1 625 072	5 757	1 619 315
Przeciętny zbiór z ha w q — <i>Récolte moyenne par ha en q</i>									
Polska—Pologne . . .	13,0	13,1	11,2	11,6	11,7	8,8	13,2	15,9	13,1
Warszawa	14,8	14,9	11,8	13,1	13,1	8,2	15,5	14,2	15,5
Łódź	13,4	13,5	10,8	11,3	11,3	9,0	13,4	15,8	13,4
Kielce	12,9	12,9	9,6	11,0	11,0	8,8	13,4	13,1	13,4
Lublin	12,9	13,0	11,5	11,2	11,2	9,7	14,1	12,2	14,1
Białystok	12,6	12,7	10,4	11,5	11,5	8,1	12,0	9,3	12,0
Wilno	9,3	9,9	7,5	7,7	7,7	5,5	6,7	10,4	6,7
Nowogródek	11,0	11,4	8,3	9,2	9,2	6,7	10,4	7,5	10,4
Polesie	9,3	9,7	8,4	9,9	9,9	6,6	8,9	—	8,9
Wołyń	13,5	13,6	10,3	11,5	11,5	11,6	12,9	—	12,9
Poznań	18,8	18,7	19,3	15,2	15,2	13,2	19,0	19,2	18,9
Pomorze	18,4	18,8	14,7	13,7	13,8	9,5	17,7	17,5	17,7
Śląsk	14,1	14,2	9,4	15,0	15,0	8,3	16,8	15,8	16,8
Kraków	9,2	9,2	8,1	9,0	9,0	6,6	11,0	12,9	11,0
Lwów	10,3	10,3	9,8	9,9	9,9	8,0	11,3	11,2	11,3
Stanisławów	12,6	13,2	11,2	12,7	12,8	8,0	12,3	11,9	12,3
Tarnopol	13,0	13,3	10,8	12,9	12,9	9,0	12,8	9,0	12,8

Tabl. I. Powierzchnia zasiana i zbiór według województw (c. d.)

Superficie ensemencée et récolte par département (suite)

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Buraki cukrowe <i>Batteraves à sucre</i>	Gryka <i>Sarrasin</i>	Prose <i>Millet</i>	Kukurydza <i>Maïs</i>	Mieszanki ze zbóż na ziarno <i>Méteil pour graine</i>	Groch <i>Pois</i>	Fasola, bób, soczewica <i>Haricots, lentilles, fèves</i>
Powierzchnia zasiana ha — Superficie ensemencée ha									
Polska—Pologne	2 620 164	2 406 214	202 066	299 205	119 852	79 449	81 364	160 395	28 682
Warszawa	262 795	276 430	39 715	12 912	2 515	259	6 049	10 008	806
Łódź	173 165	209 765	11 420	10 956	3 100	12	2 880	6 684	563
Kielce	218 360	228 155	8 370	17 293	6 827	—	2 001	5 641	236
Lublin	268 612	221 506	16 098	47 609	18 821	92	5 930	16 314	3 214
Białystok	178 659	151 153	374	22 711	2 983	—	2 032	8 903	1 765
Wilno	141 382	96 112	—	26 024	5 845	—	2 291	20 499	1 902
Nowogródek	103 645	57 442	—	26 035	13 403	—	2 725	15 072	450
Polesie	77 688	63 096	42	29 781	17 839	—	3 518	11 311	1 639
Wołyń	177 789	76 220	11 399	36 036	16 007	274	1 711	9 765	1 821
Poznań	145 246	283 312	79 750	4 116	1 208	—	25 931	14 866	2 885
Pomorze	75 599	128 710	20 471	2 005	125	—	15 403	11 046	299
Śląsk	45 134	43 281	544	456	—	—	2 998	2 224	293
Kraków	216 663	158 854	701	3 655	7 299	142	900	3 561	2 125
Lwów	270 618	179 363	6 038	31 618	7 734	5 173	1 219	9 362	3 525
Stanisławów	113 368	97 422	2 086	5 970	6 054	37 965	2 594	2 442	3 505
Tarnopol	151 441	135 393	5 058	22 028	10 062	35 532	3 182	12 697	3 654
Ogólny zbiór q — Récolte globale q									
Polska—Pologne	33 900 098	317 580 630	36 200 464	2 620 587	1 371 062	1 026 715	1 160 292	1 714 955	363 995
Warszawa	3 907 047	28 437 512	5 838 105	127 478	30 871	4 230	78 789	113 897	11 112
Łódź	2 519 180	27 062 400	1 838 620	104 412	32 780	191	36 001	75 498	6 324
Kielce	3 149 592	32 450 650	1 163 430	153 513	84 655	—	23 842	56 617	3 471
Lublin	3 771 533	33 251 375	2 398 602	443 736	241 874	1 478	75 510	183 934	42 862
Białystok	2 005 968	19 663 175	55 352	188 955	31 869	—	23 506	97 309	25 203
Wilno	804 574	8 289 817	—	171 521	53 190	—	15 125	130 231	19 866
Nowogródek	857 166	5 621 038	—	162 249	121 967	—	24 092	138 260	3 729
Polesie	683 753	5 548 792	4 998	207 080	170 923	—	30 001	97 785	15 902
Wołyń	2 186 717	8 972 332	1 356 481	367 567	189 535	3 929	19 437	109 556	21 359
Poznań	2 862 647	43 810 244	16 827 250	45 892	14 901	—	454 061	225 103	51 333
Pomorze	1 251 887	16 892 371	4 503 620	26 127	1 250	—	238 478	147 983	4 669
Śląsk	714 929	5 798 723	55 488	5 547	—	—	49 242	24 055	4 410
Kraków	2 574 651	18 282 599	71 502	30 550	86 772	2 086	9 297	42 247	27 146
Lwów	3 304 063	21 009 287	935 890	279 702	94 631	81 622	15 363	86 081	41 852
Stanisławów	1 293 251	12 286 369	367 136	54 310	81 586	500 808	26 607	31 214	43 409
Tarnopol	2 013 140	20 203 946	783 990	251 948	134 258	432 371	40 941	155 185	41 348
Przeciętny zbiór z ha w q — Récolte moyenne par ha en q									
Polska—Pologne	13,0	132	179	8,8	11,4	12,9	14,3	10,7	12,7
Warszawa	14,9	139	147	9,9	12,3	16,3	13,0	11,4	13,8
Łódź	14,5	129	161	9,5	10,6	15,9	12,5	11,3	11,2
Kielce	14,4	142	139	8,9	12,4	—	11,9	10,0	14,7
Lublin	14,0	150	149	9,3	12,9	16,1	12,7	11,3	13,3
Białystok	11,2	130	148	8,3	10,7	—	11,6	10,9	14,3
Wilno	5,7	86	—	6,6	9,1	—	6,6	6,4	10,4
Nowogródek	8,3	98	—	6,2	9,1	—	8,8	9,2	8,3
Polesie	8,8	88	119	7,0	9,6	—	8,5	8,6	9,7
Wołyń	12,3	118	119	10,2	11,8	14,3	11,4	11,2	11,7
Poznań	19,7	155	211	11,1	12,3	—	17,5	15,1	17,8
Pomorze	16,6	131	220	13,0	10,0	—	15,5	13,4	15,6
Śląsk	15,8	134	102	12,2	—	—	16,4	10,8	15,1
Kraków	11,9	115	102	8,4	11,9	14,7	10,3	11,9	12,8
Lwów	12,2	117	155	8,8	12,2	15,8	12,6	9,2	11,9
Stanisławów	11,4	126	176	9,1	13,5	13,2	10,3	12,8	12,4
Tarnopol	13,3	149	155	11,4	13,8	12,2	12,9	12,2	11,3

Tabl. I. Powierzchnia zasiana i zbiór według województw (c. d.)
Superficie ensemencée et récolte par département (suite)

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Peluszkana ziarno <i>Pois gris p. graine</i>	Rzepak i rzepik ozimy i jary <i>Colza d'hiver et d'été</i>	Len — Lin		Konopie <i>Chanvre</i>		Mak <i>Pavots</i>	Buraki pastewne <i>Bettleraves pour bétail</i>	Marchew <i>Carottes</i>
			nasienie <i>graine</i>	włókno <i>filasse</i>	nasienie <i>graine</i>	włókno <i>filasse</i>			
Powierzchnia zasiana ha — <i>Superficie ensemencée ha</i>									
Polska — Pologne . . .	24 754	46 144	109 506		43 575		3 438	137 744	54 681
Warszawa	4 355	6 924	5 990		1 498		1 103	7 584	6 387
Łódź	763	7 582	9 000		117		82	8 075	5 466
Kielce	809	5 933	5 027		1 796		180	5 811	4 474
Lublin	1 506	8 831	13 693		6 852		271	4 994	3 744
Białystok	1 863	1 485	18 752		471		83	1 840	522
Wilno	2 099	15	13 818		507		67	9 496	4 144
Nowogródek	4 706	3 180	12 073		198		99	9 370	5 055
Polesie	461	112	7 038		195		50	7 401	5 403
Wołyń	363	1 888	4 860		4 922		637	7 083	5 416
Poznań	3 201	5 829	3 644		195		114	23 385	6 520
Pomorze	4 067	3 528	1 271		70		46	10 362	1 933
Śląsk	—	—	—		—		—	3 340	80
Kraków	112	79	4 182		2 356		171	9 408	1 226
Lwów	165	617	5 282		12 690		190	15 824	1 596
Stanisławów	284	74	2 790		5 655		226	4 626	1 024
Tarnopol	—	67	2 086		6 053		119	9 145	1 691
Ogólny zbiór q — <i>Récolte globale q</i>									
Polska — Pologne . . .	281 792	492 401	772 487	674 944	318 398	305 748	22 336	28 220 437	10 379 496
Warszawa	54 061	71 781	48 519	47 172	14 231	10 854	6 559	1 864 000	1 367 997
Łódź	8 764	78 559	77 823	74 448	1 053	843	611	1 798 628	1 212 804
Kielce	8 317	62 095	34 230	37 200	15 537	16 164	1 224	1 506 583	1 088 230
Lublin	16 732	94 569	116 974	93 113	57 282	54 404	2 110	1 257 528	870 228
Białystok	18 224	14 551	142 244	131 671	3 304	2 873	607	371 180	106 102
Wilno	15 618	147	77 381	54 256	2 450	2 225	382	1 192 392	483 154
Nowogródek	40 428	24 730	61 107	59 158	1 049	881	392	1 316 672	798 945
Polesie	4 015	1 208	46 752	29 533	1 223	1 004	375	895 338	700 043
Wołyń	4 052	16 120	22 811	20 443	26 372	22 572	3 440	1 142 945	795 440
Poznań	48 489	79 931	27 454	27 588	1 365	1 560	804	5 242 980	1 534 782
Pomorze	56 556	39 268	10 209	7 499	490	560	298	2 319 914	365 040
Śląsk	—	—	—	—	—	—	—	727 248	14 480
Kraków	1 076	1 185	30 613	27 898	15 491	19 585	1 272	1 906 416	194 412
Lwów	1 683	6 680	37 480	35 852	91 357	93 901	1 356	3 318 446	287 489
Stanisławów	3 777	605	21 412	15 553	42 596	35 391	2 151	951 512	183 056
Tarnopol	—	972	17 478	13 560	44 598	42 931	755	2 408 655	377 294
Przeciętny zbiór z ha w q — <i>Récolte moyenne par ha en q</i>									
Polska — Pologne . . .	11,4	10,7	7,1	6,2	7,3	7,0	6,5	205	190
Warszawa	12,4	10,4	8,1	7,9	9,5	7,2	5,9	246	214
Łódź	11,5	10,4	8,6	8,3	9,0	7,2	7,5	223	222
Kielce	10,3	10,5	6,8	7,4	8,7	9,0	6,8	259	243
Lublin	11,1	10,7	8,5	6,8	8,4	7,9	7,8	252	232
Białystok	9,8	9,8	7,6	7,0	7,0	6,1	7,3	202	203
Wilno	7,4	9,8	5,6	3,9	4,8	4,4	5,7	126	117
Nowogródek	8,6	7,8	5,1	4,9	5,3	4,4	4,0	141	158
Polesie	8,7	10,8	6,6	4,2	6,3	5,1	7,5	121	130
Wołyń	11,2	8,5	4,7	4,2	5,4	4,6	5,4	161	147
Poznań	15,1	13,7	7,5	7,6	7,0	8,0	7,1	224	235
Pomorze	13,9	11,1	8,0	5,9	7,0	8,0	6,5	224	189
Śląsk	—	—	—	—	—	—	—	218	181
Kraków	9,6	15,0	7,3	6,7	6,6	8,3	7,4	203	159
Lwów	10,2	10,8	7,1	6,8	7,2	7,4	7,1	210	180
Stanisławów	13,3	8,2	7,7	5,6	7,5	6,3	9,5	206	179
Tarnopol	—	14,5	8,4	6,5	7,4	7,1	6,3	263	223

Tabl. I. Powierzchnia zasiana i zbiór według województw (dok.)
Superficie ensemencée et récolte par département (fin)

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Kapusta <i>Choux</i>	Cebula <i>Oignons</i>	Cykorja <i>Chicorée</i>	Chmiel <i>Houblon</i>	Bobik na nasienie <i>Féveroles pour semence</i>	Wyka na nasienie <i>Vesces pour semence</i>	Łubin na nasienie <i>Lupins pour semence</i>	Mieszanki ze strączkowych na nasienie <i>Mélanges des légumineuses p. semence</i>	Seradela na nasienie <i>Seradelle pour semence</i>	Koni- czyna na nasienie <i>Trèfle pour semence</i>
Powierzchnia zasiana ha — <i>Superficie ensemencée ha</i>										
Polska—Pologne	63 986	11 985	2 113	2 579	14 018	80 275	159 799	109 123	100 725	280 575
Warszawa	6 928	1 208	1 459	14	542	9 522	21 076	6 451	32 207	34 050
Łódź	3 253	1 096	400	72	175	5 652	13 775	2 617	10 108	13 720
Kielce	3 995	883	—	174	577	7 144	16 751	1 515	4 884	12 926
Lublin	6 668	1 314	—	410	2 158	5 513	17 934	2 624	14 243	24 924
Białystok	3 088	366	—	—	154	3 400	7 610	1 043	2 648	10 063
Wilno	1 847	331	—	—	1 046	4 418	4 036	2 593	1 403	16 261
Nowogródek	4 734	362	—	—	19	6 181	6 766	1 450	2 515	23 488
Polesie	5 176	325	—	17	133	2 494	8 514	5 203	2 096	6 891
Wołyń	5 114	935	—	1 520	1 612	6 796	7 292	1 821	727	37 324
Poznań	2 641	809	140	130	280	7 147	30 061	45 253	20 054	27 557
Pomorze	454	160	53	—	241	4 023	6 384	30 555	8 590	18 268
Śląsk	386	172	—	—	79	724	715	253	—	2 165
Kraków	8 770	574	61	20	1 826	2 926	2 282	819	177	6 440
Lwów	5 209	1 014	—	123	2 678	6 064	8 009	1 192	593	13 896
Stanisławów	3 694	1 558	—	19	624	3 254	2 924	267	—	4 202
Tarnopol	2 029	878	—	80	1 874	5 017	5 670	5 467	480	28 400
Ogólny zbiór q — <i>Récolte globale q</i>										
Polska—Pologne	9 053 677	1 268 929	346 905	19 587	173 330	856 315	2 037 990	1 488 472	849 409	569 483
Warszawa	1 118 288	110 528	230 522	151	7 812	106 295	277 494	74 725	296 304	74 910
Łódź	579 331	166 124	72 800	569	2 300	59 911	165 789	33 118	81 221	28 668
Kielce	810 421	109 872	—	1 775	7 627	73 684	220 551	17 969	39 559	26 714
Lublin	1 301 162	132 714	—	3 485	29 216	62 071	254 604	31 979	125 338	55 730
Białystok	450 090	41 052	—	—	1 648	33 564	93 768	11 497	20 340	19 674
Wilno	174 294	19 860	—	—	7 851	33 650	44 516	19 676	8 395	21 140
Nowogródek	347 807	32 580	—	—	167	47 192	68 918	9 817	13 105	30 462
Polesie	343 124	17 857	—	77	1 426	18 250	81 827	29 658	12 937	9 388
Wołyń	440 910	77 345	—	10 032	21 548	73 769	91 520	17 251	5 276	65 874
Poznań	374 115	82 604	24 220	845	4 480	103 284	413 085	705 125	165 598	63 381
Pomorze	69 811	16 647	9 116	—	3 791	56 673	81 767	451 628	73 781	45 748
Śląsk	66 232	18 621	—	—	1 147	9 640	11 355	3 108	—	5 726
Kraków	1 316 252	64 787	10 248	222	18 538	28 639	23 760	9 966	1 151	12 332
Lwów	831 633	97 620	—	1 292	32 037	56 800	95 966	12 520	3 410	27 792
Stanisławów	420 834	182 168	—	211	7 867	33 101	29 154	2 503	—	8 646
Tarnopol	409 373	98 550	—	928	25 875	59 792	83 916	57 932	2 994	73 298
Przeciętny zbiór z ha w q — <i>Récolte moyenne par ha en q</i>										
Polska—Pologne	141	106	164	7,6	12,4	10,7	12,8	13,6	8,4	2,0
Warszawa	161	91	158	10,8	14,4	11,2	13,2	11,6	9,2	2,2
Łódź	178	152	182	7,9	13,1	10,6	12,0	12,7	8,0	2,1
Kielce	203	124	—	10,2	13,2	10,3	13,2	11,9	8,1	2,1
Lublin	195	101	—	8,5	13,5	11,3	14,2	12,2	8,8	2,2
Białystok	146	112	—	—	10,7	9,9	12,3	11,0	7,7	2,0
Wilno	94	60	—	—	7,5	7,6	11,0	7,6	6,0	1,3
Nowogródek	73	90	—	—	8,8	7,6	10,2	6,8	5,2	1,3
Polesie	66	55	—	4,5	10,7	7,3	9,6	5,7	6,2	1,4
Wołyń	86	83	—	6,6	13,4	10,9	12,6	9,5	7,3	1,8
Poznań	142	102	173	6,5	16,0	14,5	13,7	15,6	8,3	2,3
Pomorze	154	104	172	—	15,7	14,1	12,8	14,8	8,6	2,5
Śląsk	172	108	—	—	14,5	13,3	15,9	12,3	—	2,6
Kraków	150	113	168	11,1	10,2	9,8	10,4	12,2	6,5	1,9
Lwów	160	96	—	10,5	12,0	9,4	12,0	10,5	5,8	2,0
Stanisławów	114	117	—	11,1	12,6	10,2	10,0	9,4	—	2,1
Tarnopol	202	112	—	11,6	13,8	11,9	14,8	10,6	6,2	2,6

Tabl. 2. Zbiór paszy — Récolte des plantes fourragères

Przeciętnie z ha w q

Récolte moyenne par ha en q

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Siano — Foin						Koniczyna <i>Trèfle</i>		Sera- dela <i>Sera- delle</i>	Wyka <i>Vesce</i>	Lu- cerna i es- par- ceta <i>Lu- zerna et es- par- celle</i>	Bobik <i>Fève- roles</i>	Pe- luszka <i>Pois pour bétail</i>	Mie- szanki ze zbóż <i>Méteil</i>	Mie- szanki ze strą- czko- wych <i>Mélan- ge des légumi- neuses</i>
	I pokos z łąk <i>I fauchage des prairies</i>			II pokos z łąk <i>II fauchage des prairies</i>			I pokos <i>I fauchage</i>	II pokos <i>II fauchage</i>							
	polnych <i>ordi- naires</i>	nizin- nych <i>humidi- des</i>	meljo- rowa- nych <i>amé- liorées</i>	polnych <i>ordi- naires</i>	nizin- nych <i>humidi- des</i>	meljo- rowa- nych <i>amé- liorées</i>									
Polska—Pologne	22,0	20,9	31,3	16,4	15,1	23,7	34,2	22,0	23,8	22,2	23,8	19,6	22,5	21,4	22,4
Warszawa . . .	31,3	27,7	41,8	21,6	19,7	26,0	43,2	26,4	27,5	31,2	31,2	26,9	32,9	27,7	33,1
Łódź	29,7	29,5	38,7	22,1	19,8	27,3	40,1	28,1	25,8	30,1	34,6	27,2	30,0	26,9	29,3
Kielce	25,0	23,5	31,5	18,4	19,0	26,4	34,2	23,5	19,9	23,1	23,0	32,5	22,5	25,2	25,0
Lublin	26,0	23,1	31,5	19,3	18,3	22,3	35,4	25,1	23,4	27,1	20,8	22,6	25,5	25,3	26,8
Białystok . . .	24,0	24,3	29,9	18,0	17,7	22,1	33,6	23,5	24,1	24,5	17,0	24,6	27,3	24,4	26,3
Wilno	18,8	16,9	23,0	12,2	11,3	12,2	33,0	13,9	15,5	13,2	11,3	9,9	11,5	14,2	14,5
Nowogródek . .	20,3	17,2	24,8	11,9	11,6	18,6	32,3	15,4	14,0	15,9	11,3	—	17,5	14,6	15,8
Polesie	16,9	16,8	20,0	12,3	10,2	13,8	25,7	13,1	12,2	14,4	—	9,0	20,7	25,2	15,9
Wołyń	15,5	15,5	16,3	13,6	12,5	14,8	24,6	15,8	13,0	16,2	11,3	10,8	9,9	16,7	18,1
Poznań	30,3	26,0	35,8	22,3	20,6	26,6	40,1	28,5	26,2	25,4	28,1	22,3	25,1	22,9	24,7
Pomorze	28,8	25,5	33,5	22,4	20,8	27,4	40,3	27,3	26,9	25,9	28,8	19,6	24,8	21,6	22,9
Śląsk	22,3	22,8	24,1	19,9	19,0	22,1	32,2	25,7	—	25,1	22,4	20,2	—	13,8	22,5
Kraków	23,2	23,8	29,3	17,4	16,8	19,7	29,7	21,4	24,4	25,8	24,7	29,4	25,5	27,2	25,9
Lwów	21,7	22,6	29,7	17,4	16,0	23,4	29,1	21,4	17,7	20,9	21,2	27,2	22,4	20,9	23,9
Stanisławów . .	19,3	22,7	25,6	16,5	17,8	24,8	26,8	18,1	20,6	19,1	17,3	23,1	23,9	15,3	21,6
Tarnopol	19,5	23,0	32,4	16,8	16,5	22,0	27,2	19,3	20,7	18,5	21,1	16,6	—	15,4	19,5

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów

Superficie ensemencée et récolte par arrondissement

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — Récolte q				
	Pszennica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszennica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Warszawa										
Błonie	5 757	23 894	4 969	9 327	11 103	84 889	285 309	75 200	137 107	1 310 154
Ciechanów . . .	6 829	21 898	5 805	12 704	10 102	91 272	289 380	84 176	170 234	1 445 522
Gostynin	5 856	22 596	2 575	8 191	8 817	87 024	279 976	37 338	135 971	1 102 125
Grójec	6 728	29 285	4 486	24 210	19 241	99 655	373 936	54 020	304 568	2 979 590
Kutno	9 782	16 537	7 959	9 663	7 656	143 719	215 902	119 627	157 169	1 127 744
Lipno	7 886	31 071	7 739	12 090	11 879	131 223	448 440	149 587	185 937	1 679 187
Łowicz	4 315	24 245	3 734	10 987	10 939	52 592	281 215	55 943	171 397	1 793 996
Maków	1 690	19 590	1 435	7 758	9 491	25 223	262 078	23 478	136 547	1 345 672
Mińsk Mazow. .	992	23 318	3 602	13 436	12 605	14 102	304 032	47 477	194 768	1 663 887
Mława	2 210	30 283	4 428	9 763	15 470	31 509	339 725	72 383	137 116	1 987 555
Nieszawa	8 890	33 085	6 843	6 243	11 866	146 045	502 980	124 416	112 325	1 756 168
Płock	7 740	34 810	6 854	16 964	13 695	118 819	490 821	115 937	264 638	1 985 775
Płońsk	4 595	29 187	4 797	14 182	13 570	66 226	420 699	86 496	238 530	1 717 937
Przasnysz	5 050	20 240	2 266	7 405	6 963	74 503	257 665	38 453	111 655	999 229
Pułtusk	7 176	26 024	3 861	11 444	12 820	85 299	288 190	49 885	133 020	1 464 163
Radzymin	634	22 635	1 868	8 910	11 326	7 722	284 385	22 543	128 377	1 420 388
Rawa	3 004	30 849	4 403	18 160	15 688	39 615	351 464	51 515	239 712	2 227 696
Rypin	4 544	27 440	5 493	10 953	12 124	72 630	381 152	91 086	164 687	1 669 700
Sierpc	3 970	27 659	3 859	8 748	13 955	59 716	386 838	47 277	111 907	2 005 975
Skierniewice . .	2 639	22 266	3 081	10 156	9 517	38 155	282 456	40 161	153 455	1 433 776
Sochaczew	4 782	19 662	2 787	9 602	9 073	69 181	238 373	38 920	142 443	1 284 605
Warszawa	2 312	20 223	6 282	12 838	17 307	37 129	288 520	92 061	217 131	2 346 939
Włocławek	8 336	27 539	6 614	9 061	11 223	139 194	410 896	119 639	158 353	1 689 729

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów (c. d.)

Superficie ensemencée et récolte par arrondissement (suite)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — <i>Récolte q</i>				
	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Lódź										
Brzeziny	2 669	26 181	3 206	11 870	12 873	33 954	268 026	33 393	153 916	1 426 198
Kalisz	6 194	26 569	5 459	15 313	14 619	102 995	336 846	81 533	275 709	2 032 041
Kolo	5 756	34 842	4 470	10 345	14 748	85 764	424 720	71 967	191 383	2 462 916
Konin	2 324	27 298	3 227	7 538	13 003	30 702	305 653	49 373	122 869	2 158 498
Lask	3 930	26 946	5 602	13 432	16 245	49 215	288 191	73 946	181 332	1 721 970
Leczyca	9 655	34 552	4 695	16 638	16 551	128 939	425 515	64 323	235 981	2 069 776
Lódź	3 025	27 065	2 654	9 964	11 177	37 284	265 270	26 546	120 564	1 084 169
Piotrków	5 338	44 298	9 396	16 931	20 534	69 877	438 550	109 924	204 865	1 950 730
Radomsko	6 584	39 011	7 109	14 540	23 363	66 970	413 517	98 580	215 192	3 029 846
Sieradz	5 898	34 792	3 941	14 363	19 806	78 673	454 601	61 032	228 372	2 812 452
Słupca	3 779	22 845	4 405	8 413	12 959	59 737	271 527	67 810	134 608	1 956 809
Turek	6 688	30 900	3 950	14 217	15 140	83 523	336 810	47 959	197 616	2 013 620
Wieluń	1 801	43 002	5 072	19 601	18 747	24 133	485 923	62 918	256 773	2 343 375
Kielce										
Będzin	990	9 179	2 053	4 227	7 745	10 265	95 367	27 590	61 318	969 170
Częstochowa	3 289	29 797	6 632	14 724	20 460	39 740	332 826	90 696	217 592	2 624 328
Ilża	4 038	33 306	10 574	18 709	17 594	48 256	362 746	153 729	273 081	2 814 311
Jędrzejów	9 506	24 966	9 669	12 753	15 435	128 248	266 673	141 614	197 828	2 337 629
Kielce	4 079	27 322	5 360	11 028	13 863	45 421	272 810	65 331	147 075	2 023 998
Końskie	1 613	16 152	3 876	8 455	10 669	19 059	151 415	40 795	85 069	1 553 381
Kozienice	1 648	30 274	7 580	14 752	11 643	19 163	345 605	99 424	214 274	1 523 364
Miechów	15 319	18 287	13 994	16 552	12 673	229 488	245 503	203 319	270 601	1 989 661
Olkusz	2 057	16 922	9 587	12 671	13 041	26 943	224 202	122 989	200 338	1 818 906
Opatów	7 305	24 733	13 854	19 540	13 698	103 800	323 545	197 774	326 057	2 246 472
Opoczno	2 889	29 679	4 811	13 174	16 105	30 010	294 982	49 273	204 386	2 282 371
Pińczów	7 808	18 759	8 307	9 834	10 858	97 942	228 378	114 171	141 453	1 518 650
Radom	5 412	33 989	8 383	19 927	18 675	67 009	322 924	107 941	234 989	2 685 286
Sandomierz	7 804	16 606	9 889	12 661	9 393	92 860	171 431	119 880	171 840	1 463 988
Stopnica	7 022	20 381	13 131	14 930	13 196	78 515	157 903	165 622	189 916	1 786 505
Włoszczowa	6 243	15 195	5 727	7 740	11 429	86 502	198 926	91 446	123 875	1 501 922
Zawiercie	1 702	14 085	3 345	6 683	11 678	18 314	162 623	41 667	89 900	1 310 708
Lublin										
Biała	1 863	21 011	3 131	8 113	10 781	18 784	239 610	36 506	104 973	1 229 932
Biłgoraj	6 299	17 332	5 691	11 530	7 740	59 363	143 286	56 341	148 075	1 046 076
Chelm	21 765	24 615	7 648	14 144	13 916	300 435	278 708	119 309	227 718	2 129 148
Garwolin	5 081	28 071	6 534	14 332	13 374	60 360	274 036	79 943	195 055	1 946 160
Hrubieszów	15 296	12 882	6 921	15 483	8 948	213 089	159 018	94 983	229 504	1 379 632
Janów	8 375	20 185	9 128	20 384	14 101	93 003	175 153	117 232	250 689	1 968 236
Konstantynów	1 986	22 108	4 724	12 540	12 219	23 190	272 007	64 963	164 586	2 013 443
Krasnystaw	16 439	15 453	8 676	18 086	9 848	250 933	194 708	129 352	277 443	1 668 864
Lubartów	3 800	28 467	4 235	12 022	9 474	46 360	315 984	58 898	158 690	1 496 892
Lublin	15 409	28 880	12 153	24 061	18 430	206 366	364 321	206 578	405 697	2 953 690
Luków	3 363	32 738	5 506	17 618	14 143	38 407	347 045	62 658	220 204	2 148 506
Puławy	5 930	23 821	10 955	13 301	13 245	82 406	321 570	184 561	219 467	1 960 260
Radzyń	4 835	19 605	2 511	14 431	11 763	47 383	233 300	39 144	225 124	1 646 820
Siedlce	2 587	21 919	2 754	9 509	11 849	28 287	232 604	33 524	103 352	1 826 367
Sokolów	6 372	22 111	3 493	10 242	11 439	77 258	260 771	42 852	134 170	1 674 972
Tomaszów	10 974	13 860	8 200	14 753	5 603	162 354	181 661	129 357	172 610	923 635
Węgrów	2 805	18 941	2 977	9 081	11 206	35 536	204 051	34 514	108 855	1 624 884
Włodawa	3 666	29 673	4 306	14 127	13 104	43 113	317 501	48 658	163 873	1 860 768
Zamość	12 792	18 092	6 932	14 855	10 323	148 814	200 322	103 031	261 448	1 753 090
Białystok										
Augustów	657	18 710	2 781	10 166	7 618	8 435	193 773	34 034	116 194	826 482
Białystok	1 127	28 928	4 404	16 288	11 883	12 947	286 688	49 725	135 728	1 484 528

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów (c. d.)

Superficie ensemencée et récolte par arrondissement (suite)

Pięć ważniejszych ziemioplodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — <i>Récolte q</i>				
	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Bielsk	2 101	32 607	8 593	19 199	14 996	27 028	376 462	114 467	204 836	1 519 039
Grodno	3 132	64 892	6 834	24 101	20 386	38 478	707 533	79 153	240 112	2 977 873
Kolno	2 221	18 156	2 241	7 498	8 621	31 374	225 652	32 988	95 678	1 256 222
Łomża	3 477	23 145	2 741	10 109	9 436	53 755	328 440	43 454	187 017	1 555 774
Ostrołęka . . .	2 644	23 884	1 777	5 219	9 101	28 963	270 826	23 340	67 560	1 431 210
Ostrów	2 751	22 042	2 103	12 011	7 517	31 043	230 613	21 038	130 240	960 808
Sokółka	462	30 432	5 597	15 346	12 849	5 415	404 598	71 016	173 200	1 381 556
Suwałki	803	33 964	3 888	16 581	17 503	12 224	462 105	45 881	238 767	2 071 667
Szczuczyn . . .	1 804	14 450	1 971	7 086	6 657	21 559	161 456	22 997	93 749	786 795
Wółkowysk . . .	1 342	49 306	8 264	21 689	14 638	13 765	524 522	76 616	182 512	2 098 984
Wysokie Maz.	2 961	20 400	3 339	13 366	9 948	35 506	219 255	39 426	140 375	1 312 237
Wilno										
Brasław	585	25 249	7 025	11 054	5 209	3 888	152 348	39 191	35 474	394 105
Dzisna	1 431	36 308	10 539	17 291	7 273	17 601	323 804	77 989	103 746	676 389
Mołodeczno . . .	635	18 331	2 945	6 812	5 439	5 645	175 568	28 188	53 303	526 183
Oszmiana	642	50 551	6 217	12 828	10 507	4 797	336 426	53 498	81 169	998 761
Postawy	1 270	41 108	10 932	12 930	12 601	10 917	312 463	57 492	58 490	910 903
Święciany	1 461	74 367	13 208	26 817	20 882	11 282	518 242	54 565	117 487	1 508 524
Wilejka	1 817	41 723	6 298	15 268	11 761	17 876	357 694	44 086	100 769	1 152 578
Wilno	2 732	82 890	14 117	38 382	22 440	26 446	659 086	119 475	254 136	2 122 374
Nowogródek										
Baranowicze . . .	855	10 519	2 958	5 680	3 856	8 079	105 120	28 629	44 064	395 730
Lida	762	69 897	9 014	29 975	14 200	7 424	600 937	89 239	218 818	1 479 741
Nieśwież	734	18 074	2 676	8 202	5 135	7 345	200 387	26 291	74 931	597 916
Nowogródek . . .	1 759	24 107	4 228	10 029	6 806	25 470	226 089	48 579	98 284	620 373
Słonim	1 255	31 352	3 876	11 577	7 813	11 580	272 215	34 427	86 365	688 569
Stołpce	861	25 054	3 203	12 746	6 570	8 775	222 720	24 343	100 693	607 904
Wołożyn	731	50 330	11 110	25 436	13 052	7 607	482 427	133 320	234 011	1 230 805
Polesie										
Brześć n/B. . . .	2 079	41 464	3 944	16 921	13 825	21 290	455 030	41 077	165 353	1 325 110
Drohiczyn	719	12 186	1 146	6 909	4 179	5 946	135 454	8 632	53 696	426 345
Kamień Kosz. . .	648	3 715	1 157	2 208	1 919	7 050	30 735	9 212	21 427	243 112
Kobryń	657	22 265	1 729	8 036	6 875	5 403	220 708	12 506	68 952	566 419
Kossów	759	32 649	3 959	12 481	9 720	4 604	238 877	36 162	88 846	822 000
Łuniniec	269	17 456	2 266	5 224	5 356	2 548	175 088	21 231	49 719	357 481
Pińsk	424	25 454	2 861	7 680	8 185	4 117	266 655	24 787	73 743	661 475
Prużana	588	22 459	2 109	8 571	5 988	4 760	220 480	18 449	67 487	548 092
Sarny	924	13 149	3 665	6 698	5 745	9 891	129 876	32 018	68 437	472 716
Stolin	234	8 635	1 340	2 960	1 304	2 174	95 724	10 667	26 093	126 042
Wołyń										
Dubno	17 364	47 240	13 546	29 469	10 235	235 318	586 566	174 542	438 571	1 238 031
Horochów	12 969	26 276	6 860	18 181	8 349	185 412	318 999	100 453	261 428	1 192 366
Kostopol	3 251	17 018	3 363	6 686	3 475	26 175	130 146	17 990	51 423	396 592
Kowel	6 976	51 700	4 381	16 559	9 798	94 306	412 996	48 225	169 506	1 113 474
Krzemieniec . . .	18 526	48 217	8 224	28 805	7 216	231 711	564 139	113 491	339 899	865 920
Luboml	2 873	15 341	3 291	8 049	4 037	44 275	245 271	54 960	111 211	358 111
Łuck	13 335	63 996	8 502	17 821	12 323	198 423	784 502	114 894	202 792	1 677 638
Równe	10 120	42 590	8 782	20 280	10 001	139 418	523 868	101 473	208 496	850 085
Włodzimierz . . .	7 517	21 409	6 344	14 599	6 641	83 124	211 024	77 397	173 347	845 550
Zdołbunów . . .	11 457	25 873	7 216	17 340	4 145	175 100	369 843	108 966	230 044	434 565

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów (c. d.)
Superficie ensemencée et récolte par arrondissement (suite)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów -- Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — Récolte q				
	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Poznań										
Bydgoszcz . . .	2 706	21 754	3 908	4 867	9 395	50 312	337 661	73 410	93 497	1 373 997
Chodzież . . .	563	18 166	2 243	3 042	8 678	9 853	282 454	43 306	56 277	1 206 242
Czarnków . . .	304	10 395	1 249	2 097	8 955	3 852	110 994	15 776	25 793	1 056 690
Gniezno . . .	2 620	28 922	6 405	6 495	18 606	43 447	387 224	102 812	111 714	2 883 930
Gostyń . . .	4 486	11 756	3 636	5 923	10 551	90 049	193 186	76 250	133 551	1 598 382
Grodzisk . . .	1 155	12 291	2 220	2 070	11 568	26 031	213 863	39 832	46 368	1 839 312
Inowrocław . .	6 084	17 239	7 211	3 164	6 922	125 874	304 631	168 349	75 303	1 266 726
Jarocin . . .	2 277	17 506	2 907	4 943	7 533	41 581	267 578	56 129	96 389	1 340 874
Kępno . . .	1 286	15 884	1 535	7 883	7 781	22 170	236 748	26 955	145 047	988 187
Kościan . . .	1 878	14 432	4 129	3 162	7 497	32 450	245 655	85 144	61 569	1 173 417
Koźmin . . .	3 886	8 470	2 349	6 373	4 278	69 570	111 937	45 008	145 420	659 145
Krotoszyn . . .	3 285	8 196	1 911	4 822	4 402	58 145	111 466	36 147	93 547	567 858
Leszno . . .	1 821	18 207	2 391	5 125	7 492	39 516	298 566	57 000	125 050	1 303 608
Międzychód . .	531	12 775	1 050	2 272	5 831	8 868	184 109	14 653	34 307	787 185
Mogilno . . .	1 825	21 912	4 101	3 927	8 049	32 200	323 959	76 110	80 896	1 491 642
Nowy Tomysł . .	1 084	19 072	1 395	3 105	8 918	20 704	280 358	26 482	56 201	1 302 028
Oborniki . . .	1 586	23 631	3 843	5 535	9 820	30 010	375 448	68 674	98 523	1 541 740
Odolanów . . .	1 087	13 136	1 061	4 636	5 256	15 750	179 022	15 570	79 729	725 328
Ostrów . . .	1 132	8 437	986	2 719	4 300	18 551	128 826	17 613	45 407	675 100
Ostrzeszów . . .	301	10 371	634	2 916	4 649	3 690	113 577	8 295	39 074	567 178
Pleszew . . .	2 487	11 544	1 799	5 334	5 892	50 440	217 245	34 948	116 785	1 003 129
Poznań . . .	2 320	32 962	7 419	6 262	17 179	46 352	582 475	150 245	130 876	3 126 578
Rawicz . . .	2 429	10 668	2 169	3 906	4 737	52 205	179 204	44 119	95 853	817 652
Strzelno . . .	3 534	8 799	5 970	2 113	4 809	71 469	151 007	130 457	45 298	864 149
Szamotuły . . .	3 121	20 656	5 204	5 134	10 729	59 998	344 580	109 523	112 435	1 652 266
Szubin . . .	1 871	19 715	3 926	3 719	8 739	32 698	260 648	65 622	64 892	1 197 243
Śmigiel . . .	1 395	13 852	2 533	3 484	6 842	26 776	231 328	54 731	76 300	1 026 300
Śrem . . .	1 888	21 944	4 438	5 121	8 679	33 300	355 205	79 353	100 884	1 423 356
Środa . . .	2 685	22 520	5 612	4 533	9 369	44 217	308 216	89 829	80 637	1 639 575
Wągrowiec . . .	2 013	29 837	5 446	4 697	11 545	35 739	401 935	88 239	83 607	1 350 765
Wolsztyn . . .	789	18 195	1 920	3 127	7 649	12 716	254 566	34 182	55 973	1 193 244
Września . . .	1 902	18 162	3 885	3 427	7 948	31 850	254 790	69 072	67 776	1 285 948
Wyrzysk . . .	2 902	24 050	6 139	5 239	11 608	59 787	346 674	113 853	105 251	1 694 768
Żnin . . .	2 608	18 307	4 235	4 024	7 106	50 129	275 673	78 700	82 558	1 186 702
Pomorze										
Brodnica . . .	1 429	23 191	3 578	2 730	9 836	25 106	368 755	64 188	52 307	1 378 421
Chelmno . . .	4 466	11 804	4 601	3 532	6 125	90 637	204 394	97 840	74 432	915 075
Chojnice . . .	1 064	26 047	1 424	5 529	9 006	16 905	269 967	21 048	78 287	1 011 244
Działdowo . . .	166	10 553	1 065	1 882	4 928	2 485	125 544	15 719	27 060	693 056
Gniew . . .	2 474	5 127	2 345	2 635	3 715	42 458	83 302	43 360	47 944	470 053
Grudziądz . . .	4 342	13 414	4 004	5 496	6 183	83 756	257 189	79 485	113 453	792 373
Kartuzy . . .	656	18 998	1 066	10 227	10 413	6 505	205 656	15 342	118 976	1 026 662
Kościerzyna . .	759	20 927	962	6 164	9 816	11 289	245 055	13 684	85 063	1 045 644
Lubawa . . .	983	22 393	4 044	4 578	9 466	16 829	330 995	66 800	80 652	1 431 503
Morski . . .	311	2 687	372	1 516	1 492	4 994	35 032	5 192	24 080	156 862
Sępólno . . .	324	15 245	2 118	4 716	4 649	5 248	181 461	31 606	69 529	651 073
Starogard . . .	1 817	15 359	2 241	3 912	8 601	30 083	197 555	35 109	67 907	1 109 421
Świecie . . .	2 109	28 002	4 234	4 859	13 821	35 631	369 246	65 734	81 546	1 875 731
Tczew . . .	2 214	4 812	1 744	2 792	2 442	41 180	83 043	35 084	65 393	349 602
Toruń . . .	2 932	13 438	4 373	2 848	6 546	62 693	223 505	86 030	61 474	1 076 914
Tuchola . . .	561	12 271	1 939	2 656	5 735	10 809	176 405	31 696	48 903	812 511
Wąbrzeźno . . .	2 665	15 001	3 300	3 313	6 817	51 255	246 302	64 070	64 924	957 563
Wejherowo . . .	601	15 375	1 189	6 214	9 119	11 730	155 823	16 065	89 957	1 138 663

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów (c. d.)
Superficie ensemencée et récolte par arrondissement (suite)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — <i>Récolte q</i>				
	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszenica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Śląsk										
Bielsko . . .	1 763	5 755	1 865	9 469	5 328	21 387	72 185	30 711	135 165	587 608
Cieszyn . . .	984	1 947	483	1 091	1 032	11 716	25 982	7 874	15 499	125 136
Katowice . . .	331	3 432	168	2 841	3 369	5 865	56 184	3 145	55 236	429 690
Lubliniec . . .	176	1 445	155	1 064	1 158	2 656	21 930	2 787	15 978	150 510
Pszczyna . . .	1 212	15 392	1 790	16 729	14 194	17 476	221 361	26 537	279 333	1 909 325
Rybnik . . .	2 468	15 277	1 962	10 863	14 275	37 472	244 146	36 162	174 363	2 051 338
Świętochłowice	239	1 541	140	1 281	1 687	4 127	28 428	2 472	21 379	248 671
Tarnow. Góry	264	2 526	193	1 796	2 238	3 919	38 414	3 628	17 976	296 445
Kraków										
Biała . . .	1 364	3 787	1 530	8 315	5 115	15 660	46 361	20 127	116 152	616 295
Bochnia . . .	5 505	11 140	4 492	9 716	7 512	47 014	86 264	40 561	118 426	1 025 448
Brzesko . . .	7 762	11 312	6 577	9 859	9 923	74 187	100 677	75 756	126 195	1 260 221
Chrzanów . . .	1 058	7 920	2 495	6 066	6 834	10 053	59 223	23 644	65 513	683 400
Dąbrowa . . .	6 034	7 983	3 904	7 451	7 322	60 940	64 697	46 151	107 981	1 171 668
Gorlice . . .	5 139	5 623	3 095	2 625	7 856	49 334	45 862	30 019	28 875	847 766
Grybów . . .	5 799	4 231	2 650	8 322	4 910	42 302	34 627	30 221	87 381	574 470
Jasło . . .	6 296	8 849	6 408	10 820	5 814	50 407	77 669	67 341	125 512	691 866
Kraków . . .	5 368	12 418	3 772	10 753	7 613	69 336	150 497	49 919	163 910	982 077
Limanowa . . .	3 508	6 325	4 026	10 497	6 666	27 428	49 899	48 715	114 417	593 274
Maków . . .	2 771	5 695	3 586	14 285	6 847	28 780	62 313	39 765	198 562	693 345
Mielec . . .	6 212	13 684	5 257	9 171	9 547	59 961	113 354	68 081	132 749	1 384 315
Myslenice . . .	1 568	3 304	1 453	6 634	2 906	14 127	25 339	13 695	78 775	372 638
Nowy Sącz . . .	5 021	8 922	7 715	8 118	9 715	44 110	83 430	75 607	92 545	952 070
Nowy Targ . . .	1 371	3 495	7 205	34 548	15 111	13 985	25 597	67 007	262 565	1 027 548
Oświęcim . . .	1 260	5 657	2 414	5 854	3 591	15 217	70 334	38 257	85 346	491 849
Pilzno . . .	4 055	7 402	4 486	7 672	4 202	32 374	57 299	45 775	88 995	525 250
Ropczyce . . .	4 649	7 543	5 594	8 803	9 230	33 929	50 005	53 143	107 397	1 070 680
Tarnów . . .	5 556	9 376	2 747	11 085	7 002	50 109	70 224	26 124	137 454	945 329
Wadowice . . .	3 716	8 130	2 996	10 505	8 049	36 956	78 573	33 869	131 313	910 062
Wieliczka . . .	4 223	5 761	4 992	4 844	2 315	37 068	65 740	63 398	77 020	310 210
Żywiec . . .	544	4 055	4 179	10 720	10 774	5 404	44 755	53 909	127 568	1 152 818
Lwów										
Bóbrka . . .	5 424	7 670	4 357	7 459	7 964	63 357	81 853	65 656	117 901	1 177 846
Brzozów . . .	2 383	7 126	4 624	7 655	8 245	21 392	84 079	54 187	113 340	1 158 310
Dobromil . . .	3 986	8 469	1 581	7 571	3 270	37 038	70 980	14 969	71 970	322 341
Drohobycz . . .	3 770	7 355	3 409	11 488	8 409	32 389	69 126	31 949	134 789	929 145
Gródek Jagiell.	4 813	7 378	5 442	7 160	6 952	55 218	98 497	57 433	80 667	856 312
Jarosław . . .	9 007	17 410	7 624	12 854	8 927	109 399	170 097	86 718	165 832	1 139 011
Jaworów . . .	3 647	11 951	3 716	8 966	5 010	29 796	95 761	35 396	96 923	491 178
Kolbuszowa . . .	3 354	17 588	3 909	9 102	6 372	22 292	111 408	46 667	101 194	807 758
Krosno . . .	5 014	3 851	6 122	9 090	8 235	49 325	39 598	69 935	114 083	879 438
Lisko . . .	3 180	5 587	1 846	31 868	7 213	24 523	49 241	16 921	290 666	481 145
Lubaczów . . .	6 723	12 228	4 499	9 862	7 876	57 785	97 185	42 815	111 109	886 936
Lwów . . .	9 478	10 855	7 177	14 709	10 194	108 357	147 807	82 805	206 080	1 371 366
Łańcut . . .	6 629	10 071	4 122	8 194	5 021	89 518	125 864	64 859	161 422	743 108
Mościska . . .	5 198	7 367	3 634	8 186	5 677	51 174	66 403	40 347	101 890	581 425
Nisko . . .	3 375	10 930	3 893	6 642	4 631	31 616	94 067	38 665	101 457	633 356
Przemyśl . . .	12 178	10 179	3 491	10 626	8 021	119 101	123 877	39 996	148 501	647 575
Przeworsk . . .	3 438	6 253	3 340	2 972	3 212	43 780	63 429	46 179	39 295	481 800
Rawa . . .	9 693	10 468	7 394	10 599	6 863	90 987	84 635	70 977	95 951	773 521
Rudki . . .	2 980	3 294	4 252	6 773	4 823	35 406	42 927	56 039	86 281	617 344
Rzeszów . . .	7 165	16 147	7 167	12 684	8 085	71 262	156 690	78 115	193 108	986 669
Sambror . . .	7 514	10 421	7 549	9 940	5 331	76 491	125 176	86 229	142 975	630 572

Tabl. 3. Powierzchnia zasiana i ogólny zbiór według powiatów (dok.)
Superficie ensemencée et récolte par arrondissement (fin)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia zasiana ha <i>Superficie ensemencée ha</i>					Ogólny zbiór q — <i>Récolte q</i>				
	Pszemica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>	Pszemica <i>Froment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęczmień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziemniaki <i>Pommes de terre</i>
Sanok	4 892	7 516	4 735	17 868	10 279	30 370	80 447	44 117	202 623	852 381
Sokal	16 558	9 773	7 014	10 227	9 514	200 948	98 715	82 564	124 060	1 369 622
Stary Sambor	4 561	8 763	1 696	9 907	4 128	47 280	103 118	17 540	77 269	338 195
Strzyżów	6 891	9 498	3 481	7 307	4 350	65 474	90 196	38 992	87 076	562 808
Tarnobrzeg	2 802	7 699	4 527	4 080	4 406	22 675	52 603	44 108	51 700	544 348
Żółkiew	6 501	8 981	3 910	6 829	6 355	67 428	91 782	48 205	85 901	745 777
Stanisławów										
Bohorodczany	1 009	4 028	1 549	5 420	4 982	10 677	51 696	16 060	55 373	609 560
Dolina	1 538	6 459	1 091	4 313	5 526	19 074	98 737	14 394	54 980	516 627
Horodenka	13 834	10 136	7 791	7 176	12 387	201 287	144 861	112 646	97 323	1 752 516
Kalusz	3 597	5 769	5 640	7 248	8 131	41 393	77 025	61 911	96 371	821 429
Kołomyja	4 664	6 003	3 837	7 761	5 512	62 125	86 661	51 654	103 957	815 776
Kosów	617	545	610	1 126	2 561	6 747	5 695	5 612	11 485	230 490
Nadwórna	382	1 528	472	3 207	3 017	3 126	15 846	3 779	47 200	416 597
Peczeniżyn	93	717	400	1 088	2 274	1 190	8 389	5 120	12 730	386 580
Rohatyn	10 931	9 375	7 002	9 952	11 825	135 356	118 023	96 260	133 360	1 753 864
Skole	445	1 782	1 293	8 484	4 328	3 357	14 495	8 736	70 706	472 683
Stanisławów	5 185	3 430	5 736	7 953	7 835	60 317	37 271	63 496	100 300	819 346
Stryj	1 926	3 466	4 307	7 032	4 793	23 742	40 917	46 481	89 161	618 929
Śniatyn	5 623	3 710	1 464	5 465	6 651	77 991	45 442	19 067	67 524	876 391
Tłumacz	5 221	4 074	4 510	10 274	9 212	66 832	53 585	59 979	140 861	1 344 952
Turka	1 122	1 378	1 053	19 479	2 493	7 395	12 953	7 898	128 561	246 807
Żydaczów	4 218	5 994	2 385	7 390	5 895	39 826	58 927	29 826	83 359	603 822
Tarnopol										
Borszczów	12 562	13 310	11 848	8 486	6 987	160 217	172 681	156 931	97 259	1 034 953
Brody	8 979	6 133	4 807	8 855	6 313	126 750	83 722	68 540	117 967	859 673
Brzeżany	11 488	10 060	8 386	11 577	10 058	151 204	139 452	103 501	147 273	1 461 769
Buczacz	17 420	15 425	11 327	15 702	10 729	224 940	198 643	160 497	201 084	1 685 189
Czortków	9 509	10 540	5 638	4 767	6 646	130 296	155 065	67 730	66 532	1 063 824
Kamionka Str.	7 331	6 193	3 446	6 070	3 909	79 204	73 546	45 519	86 095	566 282
Kopczyńce	8 303	8 502	8 421	5 948	9 500	109 279	112 887	105 951	72 114	1 496 086
Podhajce	5 108	7 118	7 650	9 666	8 612	64 036	95 299	82 563	126 305	1 163 948
Przemysław	8 513	7 208	4 768	8 424	5 071	93 534	80 133	47 987	104 800	685 220
Radziechów	6 355	8 998	3 750	4 194	5 816	78 280	100 781	57 245	66 305	1 004 010
Skalat	10 104	8 985	9 106	8 723	9 577	131 277	105 503	117 629	104 025	1 473 021
Tarnopol	7 651	13 606	11 242	15 287	11 222	102 043	193 856	154 097	230 521	1 702 480
Trembowla	4 774	6 228	8 380	7 499	7 033	70 589	93 420	104 096	100 486	1 165 119
Zaleszczyki	9 319	10 632	8 541	6 348	8 164	131 962	127 639	100 730	94 311	1 206 680
Zbaraż	8 223	7 576	6 364	10 267	9 212	112 843	94 608	86 616	128 265	1 242 768
Zborów	5 096	9 645	7 019	10 418	8 063	58 708	105 874	66 445	140 223	1 142 539
Złoczów	6 031	5 460	6 524	9 210	8 481	75 512	76 660	98 995	129 575	1 250 385

Tabl. 4. Przeciętny zbiór z hektara według powiatów
Récolte moyenne par hectare et par arrondissement

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Psze- nica <i>Fro- ment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęcz- mień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pom- mes de terre</i>	Powiaty <i>Arrondissements</i>	Psze- nica <i>Fro- ment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęcz- mień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pom- mes de terre</i>
kwintale — quintaux						kwintale — quintaux					
Warszawa						Lublin					
Błonie	14,7	11,9	15,1	14,7	118	Biała	10,1	11,4	11,7	12,9	114
Ciechanów	13,4	13,2	14,5	13,4	143	Bilgoraj	9,4	8,3	9,9	12,8	135
Gostynin	14,9	12,4	14,5	16,6	125	Chełm	13,8	11,3	15,6	16,1	153
Grójec	14,8	12,8	12,0	12,6	155	Garwolin	11,9	9,8	12,2	13,6	146
Kutno	14,7	13,1	15,0	16,3	147	Hrubieszów	13,9	12,3	13,7	14,8	154
Lipno	16,6	14,4	19,3	15,4	141	Janów	11,1	8,7	12,8	12,3	140
Łowicz	12,2	11,6	15,0	15,6	164	Konstantynów	11,7	12,3	13,8	13,1	165
Maków	14,9	13,4	16,4	17,6	142	Krasnystaw	15,3	12,6	14,9	15,3	169
Mińsk Mazow.	14,2	13,0	13,2	14,5	132	Lubartów	12,2	11,1	13,9	13,2	158
Mława	14,3	11,2	16,3	14,0	128	Lublin	13,4	12,6	17,0	16,9	160
Nieszawa	16,4	15,2	18,2	18,0	148	Łuków	11,4	10,6	11,4	12,5	152
Płock	15,3	14,1	16,9	15,6	145	Puławy	13,9	13,5	16,8	16,5	148
Płońsk	14,4	14,4	18,0	16,8	127	Radzyń	9,8	11,9	15,6	15,6	140
Przasnysz	14,8	12,7	17,0	15,1	144	Siedlce	10,9	10,6	12,2	10,9	154
Pułtusk	11,9	11,1	12,9	11,6	114	Sokolów	12,1	11,8	12,3	13,1	146
Radzymin	12,2	12,6	12,1	14,4	125	Tomaszów	14,8	13,1	15,8	11,7	165
Rawa	13,2	11,4	11,7	13,2	142	Węgrów	12,7	10,8	11,6	12,0	145
Rypin	16,0	13,9	16,6	15,0	138	Włodawa	11,8	10,7	11,3	11,6	142
Sierpe	15,0	14,0	12,3	12,8	144	Zamość	11,6	11,1	14,9	17,6	170
Skierniewice	14,5	12,7	13,0	15,1	151	Białystok					
Sochaczew	14,5	12,1	14,0	14,8	142	Augustów	12,8	10,4	12,2	11,4	108
Warszawa	16,1	14,3	14,7	16,9	136	Białystok	11,5	9,9	11,3	8,3	125
Włocławek	16,7	14,9	18,1	17,5	151	Bielsk	12,9	11,5	13,3	10,7	101
Łódź						Grodno	12,3	10,9	11,6	10,0	146
Brzeziny	12,7	10,2	10,4	13,0	111	Kolno	14,1	12,4	14,7	12,8	146
Kalisz	16,6	12,7	14,9	18,0	139	Łomża	15,5	14,2	15,9	18,5	165
Koło	14,9	12,2	16,1	18,5	167	Ostrołęka	11,0	11,3	13,1	12,9	157
Konin	13,2	11,2	15,3	16,3	166	Ostrów	11,3	10,5	10,0	10,8	128
Łask	12,6	10,7	13,2	13,5	106	Sokołka	11,7	13,3	12,7	11,3	108
Łęczyca	13,4	12,3	13,7	14,2	125	Suwałki	15,2	13,6	11,8	14,4	118
Łódź	12,3	9,8	10,0	12,1	97	Szczuczyn	12,0	11,2	11,7	13,2	118
Piotrków	13,1	9,9	11,7	12,1	95	Wolkowysk	10,3	10,6	9,3	8,4	143
Radomsko	10,2	10,6	13,9	14,8	130	Wysokie Maz.	12,0	10,7	11,8	10,5	132
Sieradz	13,4	13,1	15,5	15,9	142	Wilno					
Ślupca	15,8	11,9	15,4	16,0	151	Brasław	6,6	6,0	5,6	3,2	76
Turek	12,5	10,9	12,1	13,9	133	Dzisna	12,3	8,9	7,4	6,0	93
Wieluń	13,4	11,3	12,4	13,1	125	Mołodeczno	8,9	9,6	9,6	7,8	97
Kielce						Oszmiana	7,5	6,7	8,6	6,3	95
Będzin	10,4	10,4	13,4	14,5	125	Postawy	8,6	7,6	5,3	4,5	72
Częstochowa	12,1	11,2	13,7	14,8	128	Święciany	7,7	7,0	4,1	4,4	72
Ilża	12,0	10,9	14,5	14,6	160	Wilejka	9,8	8,6	7,0	6,6	98
Jędrzejów	13,5	10,7	14,6	15,5	151	Wilno	9,7	8,0	8,5	6,6	95
Kielce	11,1	10,0	12,2	13,3	146	Nowogródek					
Końskie	11,8	9,4	10,5	10,1	146	Baranowicze	9,4	10,0	9,7	7,8	102
Kozienice	11,6	11,4	13,1	14,5	131	Lida	9,7	8,6	9,9	7,3	104
Miechów	15,0	13,4	14,5	16,3	157	Nieśwież	10,0	11,1	9,8	9,1	116
Olkusz	13,1	13,2	12,8	15,8	139	Nowogródek	14,5	9,4	11,5	9,8	91
Opatów	14,2	13,1	14,3	16,7	164	Słonim	9,2	8,7	8,9	7,5	88
Opoczno	10,4	9,9	10,2	15,5	142	Stolpce	10,2	8,9	7,6	7,9	93
Pińczów	12,5	12,2	13,7	14,4	140	Wołożyn	10,4	9,6	12,0	9,2	94
Radom	12,4	9,5	12,9	11,8	144						
Sandomierz	11,9	10,3	12,1	13,6	156						
Stopnica	11,2	7,7	12,6	12,7	135						
Włoszczowa	13,9	13,1	16,0	16,0	131						
Zawiercie	10,8	11,5	12,5	13,5	112						

Tabl. 4. Przeciętny zbiór z hektara według powiatów (c. d.)
Récolte moyenne par hectare et par arrondissement (suite)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty Arrondissements	Psze- nica From- ent	Żyto Seigle	Jęcz- mień Orge	Owies Avoine	Ziem- niaki Pom- mes de terre	Powiaty Arrondissements	Psze- nica From- ent	Żyto Seigle	Jęcz- mień Orge	Owies Avoine	Ziem- niaki Pom- mes de terre
	kwintale — quintaux						kwintale — quintaux				
Polesie						Pomorze					
Brześćn/Bugiem	10,2	11,0	10,4	9,8	96	Brodnica . . .	17,6	15,9	17,9	19,2	140
Drohiczyn . .	8,3	11,1	7,5	7,8	102	Chelmno . . .	20,3	17,3	21,3	21,1	149
Kamień Koszyc.	10,9	8,3	8,0	9,7	127	Chojnice . . .	15,9	10,4	14,8	14,2	112
Kobryń . . .	8,2	9,9	7,2	8,6	82	Działdowo . .	15,0	11,9	14,8	14,4	141
Kossów . . .	6,1	7,3	9,1	7,1	85	Gniew . . .	17,2	16,2	18,5	18,2	127
Luniniec . . .	9,5	10,0	9,4	9,5	67	Grudziądz . .	19,3	19,2	19,9	20,6	128
Pińsk . . .	9,7	10,5	8,7	9,6	81	Kartuzy . . .	9,9	10,8	14,4	11,6	99
Prużana . . .	8,1	9,8	8,7	7,9	92	Kościerzyna . .	14,9	11,7	14,2	13,8	107
Sarny . . .	10,7	9,9	8,7	10,2	82	Lubawa . . .	17,1	14,8	16,5	17,6	151
Stolin . . .	9,3	11,1	8,0	8,8	97	Morski . . .	16,1	13,0	14,0	15,9	105
Wołyń						Sępólno . . .	16,2	11,9	14,9	14,7	140
Dubno . . .	13,6	12,4	12,9	14,9	121	Starogard . .	16,6	12,9	15,7	17,4	129
Horochów . .	14,3	12,1	14,6	14,4	143	Świecie . . .	16,9	13,2	15,5	16,8	136
Kostopol . . .	8,1	7,6	5,3	7,7	114	Tczew . . .	18,6	17,3	20,1	23,4	143
Kowel . . .	13,5	8,0	11,0	10,2	114	Toruń . . .	21,4	16,6	19,7	21,6	165
Krzemieniec .	12,5	11,7	13,8	11,8	120	Tuchola . . .	19,3	14,4	16,3	18,4	142
Luboml . . .	15,4	16,0	16,7	13,8	89	Wąbrzeźno . .	19,2	16,4	19,4	19,6	140
Łuck . . .	14,9	12,3	13,5	11,4	136	Wejherowo . .	19,5	10,1	13,5	14,5	125
Równe . . .	13,8	12,3	11,6	10,3	85	Śląsk					
Włodzimierz .	11,1	9,9	12,2	11,9	127	Bielsko . . .	12,1	12,5	16,5	14,3	110
Zdobunów . .	15,3	14,3	15,1	13,3	105	Cieszyn . . .	11,9	13,3	16,3	14,2	121
Poznań						Katowice . . .	17,7	16,4	18,7	19,5	128
Bydgoszcz . .	18,6	15,5	18,8	19,2	146	Lubliniec . . .	15,1	15,2	18,0	15,0	130
Chodzież . . .	17,5	15,5	19,3	18,5	139	Pszczyna . . .	14,4	14,4	14,8	16,7	135
Czarnków . . .	12,7	10,7	12,6	12,3	118	Rybnik . . .	15,2	16,0	18,4	16,1	144
Gniezno . . .	16,6	13,4	16,1	17,2	155	Świętochłowice	17,3	18,4	17,7	16,7	147
Gostyń . . .	20,1	16,4	21,0	22,5	151	Tarnowskie G.	14,8	15,2	18,8	10,0	132
Grodzisk . . .	22,6	17,4	17,9	22,4	159	Kraków					
Inowrocław .	20,7	17,7	23,3	23,8	183	Biała . . .	11,5	12,2	13,2	14,0	120
Jarocin . . .	18,3	15,3	19,3	19,5	178	Bochnia . . .	8,5	7,7	9,0	12,2	137
Kępno . . .	17,2	14,9	17,6	18,4	127	Brzesko . . .	9,6	8,9	11,5	12,8	127
Kościan . . .	17,3	17,0	20,6	19,5	157	Chrzanów . . .	9,5	7,5	9,5	10,8	100
Koźmin . . .	17,9	13,2	19,2	22,8	154	Dąbrowa . . .	10,1	8,1	11,8	14,5	160
Krotoszyn . .	17,7	13,6	18,9	19,4	129	Gorlice . . .	9,6	8,2	9,7	11,0	108
Leszno . . .	21,7	16,4	23,8	24,4	174	Grybów . . .	7,3	8,2	11,4	10,5	117
Międzychód .	16,7	14,4	14,0	15,1	135	Jasło . . .	8,0	8,8	10,5	11,6	119
Mogilno . . .	17,6	14,8	18,6	20,6	185	Kraków . . .	12,9	12,1	13,2	15,2	129
Nowy Tomysł .	19,2	14,7	19,0	18,1	146	Limanowa . . .	7,9	7,9	12,1	10,9	89
Oborniki . . .	18,9	15,9	17,9	17,8	157	Maków . . .	10,4	10,9	11,1	13,9	101
Odolanów . . .	14,5	13,6	14,7	17,2	133	Mielec . . .	9,7	8,3	13,0	14,5	145
Ostrów . . .	16,4	15,3	17,9	16,7	157	Myślenice . . .	9,0	7,7	9,4	11,9	128
Ostrzeszów . .	12,3	11,0	13,1	13,4	122	Nowy Sącz . . .	8,7	9,4	9,8	11,4	98
Pleszew . . .	20,3	18,8	19,4	21,9	170	Nowy Targ . .	10,2	7,3	9,3	7,6	68
Poznań . . .	20,0	17,7	20,3	20,9	182	Oświęcim . . .	12,1	12,4	15,8	14,6	137
Rawicz . . .	21,5	16,8	20,3	24,5	173	Pilzno . . .	8,0	7,7	10,2	11,6	125
Strzelno . . .	20,2	17,2	21,9	21,4	180	Ropczyce . . .	7,3	6,6	9,5	12,2	116
Szamotuły . .	19,2	16,7	21,0	21,9	154	Tarnów . . .	9,0	7,5	9,5	12,4	135
Szubin . . .	17,5	13,2	16,7	17,4	137	Wadowice . . .	10,0	9,7	11,3	12,5	113
Śmigiel . . .	19,2	16,7	21,6	21,9	150	Wieliczka . . .	8,7	11,4	12,7	15,9	134
Srem . . .	17,7	16,2	17,9	19,7	164	Żywiec . . .	9,9	11,0	12,9	11,9	107
Sroda . . .	16,5	13,7	16,0	17,8	175						
Wągrowiec . .	17,8	13,5	16,2	17,8	117						
Wolsztyn . . .	16,1	14,0	17,8	17,9	156						
Września . . .	16,7	14,0	17,8	19,8	162						
Wyrzysk . . .	20,6	14,4	18,5	19,9	146						
Znin . . .	19,2	15,1	18,6	20,5	167						

Tabl. 4. Przeciętny zbiór z hektara według powiatów (dok.)
Récolte moyenne par hectare et par arrondissement (fin)

Pięć ważniejszych ziemiopłodów — Cinq produits principaux

1926/27

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Psze- nica <i>Fro- ment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęcz- mień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pom- mes de terre</i>	Powiaty <i>Arrondissements</i>	Psze- nica <i>Fro- ment</i>	Żyto <i>Seigle</i>	Jęcz- mień <i>Orge</i>	Owies <i>Avoine</i>	Ziem- niaki <i>Pom- mes de terre</i>
kwintale — quintaux					kwintale — quintaux						
Lwów						Horodenka . .	14,6	14,3	14,5	13,6	141
Bóbrka	11,7	10,7	15,1	15,8	148	Kalusz	11,5	13,4	11,0	13,3	101
Brzozów	9,0	11,8	11,7	14,8	140	Kolomyja . . .	13,3	14,4	13,5	13,4	148
Dobromil	9,3	8,4	9,5	9,5	99	Kosów	10,9	10,4	9,2	10,2	90
Drohobycz . . .	8,6	9,4	9,4	11,7	110	Nadwórna . . .	8,2	10,4	8,0	14,7	138
Gródek Jagiell.	11,5	13,4	10,6	11,3	123	Peczeniżyn . .	12,8	11,7	12,8	11,7	170
Jarosław	12,1	9,8	11,4	12,9	128	Rohatyn	12,4	12,6	13,7	13,4	148
Jaworów	8,2	8,0	9,5	10,8	98	Skole	7,5	8,1	6,8	8,3	109
Kolbuszowa . . .	6,6	6,3	11,9	11,1	127	Stanisławów . .	11,6	10,9	11,1	12,6	105
Krosno	9,8	10,3	11,4	12,6	107	Stryj	12,3	11,8	10,8	12,7	129
Lisko	7,7	8,8	9,2	9,1	67	Śniatyn	13,9	12,2	13,0	12,4	132
Lubaczów	8,6	7,9	9,5	11,3	113	Tłumacz	12,8	13,2	13,3	13,7	146
Lwów	11,4	13,6	11,5	14,0	135	Turka	6,6	9,4	7,5	6,6	99
Łańcut	13,5	12,5	15,7	22,4	148	Żydaczów . . .	9,4	9,8	12,5	11,3	102
Mościska	9,8	9,0	11,1	12,4	102						
Nisko	9,4	8,6	9,9	15,3	137	Tarnopol					
Przemyśl	9,8	12,2	11,5	14,0	81	Borszczów . . .	12,8	13,0	13,2	11,5	148
Przeworsk	12,7	10,1	13,8	13,2	150	Brody	14,1	13,7	14,3	13,3	136
Rawa	9,4	8,1	9,6	9,1	113	Brzeżany	13,2	13,9	12,3	12,7	145
Rudki	11,9	13,0	13,2	12,7	128	Buczacz	12,9	12,9	14,2	12,8	157
Rzeszów	9,9	9,7	10,9	15,2	122	Czortków	13,7	14,7	12,0	14,0	160
Sambor	10,2	12,0	11,4	14,4	118	Kamionka Str.	10,8	11,9	13,2	14,2	145
Sanok	6,2	10,7	9,3	11,3	83	Kopyczyńce . .	13,2	13,3	12,6	12,1	157
Sokal	12,1	10,1	11,8	12,1	144	Podhajce	12,5	13,4	10,8	13,1	135
Stary Sambor . .	10,4	11,8	10,3	7,8	82	Przemyślany . .	11,0	11,1	10,1	12,4	135
Strzyżów	9,5	9,5	11,2	11,9	129	Radziechów . .	12,3	11,2	15,3	15,8	173
Tarnobrzeg . . .	8,1	6,8	9,7	12,7	124	Skalat	13,0	11,7	12,9	11,9	154
Żółkiew	10,4	10,2	12,3	12,6	117	Tarnopol	13,3	14,2	13,7	15,1	152
						Trembowła . . .	14,8	15,0	12,4	13,4	166
Stanisławów						Zaleszczyki . .	14,2	12,0	11,8	14,9	148
Bohorodeczany .	10,6	12,8	10,4	10,2	122	Zbaraż	13,7	12,5	13,6	12,5	135
Dolina	12,4	15,3	13,2	12,7	93	Zborów	11,5	11,0	9,5	13,5	142
						Złoczów	12,5	14,0	15,2	14,1	147

Tabl. 5. Obszar plantacji buraków cukrowych
Étendue des plantations des betteraves à sucre

1927

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>				Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>			
	Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych <i>terrains de fabriques</i>	dwor- skich <i>grande propriété</i>	włościań- skich <i>petite propriété</i>		Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych <i>terrains de fabriques</i>	dwor- skich <i>grande propriété</i>	włościań- skich <i>petite propriété</i>
Warszawa					Pultusk	744	—	456	288
Blonie	2 629	186	1 282	1 161	Rawa	170	—	170	—
Ciechanów	2 512	14	1 698	800	Rypin	1 038	—	924	114
Gostynin	1 549	—	920	629	Sierpc	516	—	402	114
Grójec	968	58	490	420	Skierniewice . .	1	—	—	1
Kutno	6 005	185	3 143	2 677	Sochaczew . . .	2 620	54	1 059	1 507
Lipno	2 207	—	1 574	633	Warszawa	410	—	200	210
Łowicz	1 873	—	583	1 290	Włocławek	4 445	—	2 888	1 557
Maków	190	—	108	82					
Mława	296	—	221	75	Łódź				
Nieszawa	5 622	—	2 934	2 688	Brzeziny	17	—	17	—
Płock	4 012	—	2 793	1 219	Kalisz	2 156	45	1 316	795
Płońsk	1 516	—	989	527	Koło	1 741	—	1 041	700
Przasnysz	392	—	207	185	Konin	799	—	560	239

Tabl. 5. Obszar plantacji buraków cukrowych (c. d.)
Étendue des plantations des betteraves à sucre (suite)

1927

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>				Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>			
	Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych terrain de fabriques	dwor- skich grande propriété	włościań- skich petite propriété		Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych terrain de fabriques	dwor- skich grande propriété	włościań- skich petite propriété
Lask	45	—	45	—	Poznań				
Lęczyca	3 023	201	1 584	1 238	Bydgoszcz	1 413	—	1 346	67
Piotrków	20	—	20	—	Chodzież	213	—	211	2
Sieradz	453	—	208	245	Czarnków	304	—	279	25
Słupca	1 439	—	1 139	300	Gniezno	2 763	8	1 433	1 322
Turek	865	6	562	297	Gostyń	3 756	—	3 140	616
Wieluń	862	—	522	340	Grodzisk	2 642	—	2 206	436
Kielce					Inowrocław	9 642	—	6 301	3 341
Będzin	11	—	11	—	Jarocin	2 513	—	2 162	351
Częstochowa	60	—	60	—	Kępno	652	—	626	26
Iłża	119	—	54	65	Kościan	2 225	—	1 851	374
Kozienice	1 059	—	146	913	Koźmin	2 778	—	2 137	641
Miechów	1 959	19	521	1 419	Krotoszyn	1 680	—	1 060	620
Opatów	1 305	6	997	302	Leszno	1 955	—	1 523	432
Pińczów	2 704	16	973	1 715	Międzychód	531	—	494	37
Radom	86	—	86	—	Mogilno	2 436	—	1 280	1 156
Sandomierz	857	5	712	140	Nowy Tomyśl	1 332	—	1 140	192
Stopnica	210	—	180	30	Oborniki	1 319	—	1 202	117
Lublin					Odolanów	169	—	155	14
Biała	33	—	6	27	Ostrów	699	—	642	57
Biłgoraj	17	—	17	—	Ostrzeszów	373	—	348	25
Chelm	587	52	392	143	Pleszew	1 602	—	1 278	324
Garwolin	357	—	52	305	Poznań	2 788	—	2 323	465
Hrubieszów	2 899	67	1 989	843	Rawicz	2 907	—	1 699	1 208
Janów	1 030	200	528	302	Strzelno	6 361	—	3 837	2 524
Konstantynów	38	—	34	4	Szamotuły	3 454	—	2 950	504
Krasnystaw	1 253	20	905	328	Szubin	2 102	—	1 701	401
Lubartów	280	—	202	78	Śmigiel	1 482	—	1 320	162
Lublin	3 974	147	2 592	1 235	Śrem	2 006	—	1 791	215
Łuków	6	—	6	—	Środa	3 862	—	2 974	888
Puławy	1 646	291	758	597	Wągrowiec	1 961	—	1 630	331
Radzyń	238	—	237	1	Wolsztyn	736	—	704	32
Siedlce	68	—	19	49	Września	5 205	—	3 023	2 182
Sokołów	242	—	226	16	Wyrzysk	2 409	—	2 104	305
Tomaszów	2 023	235	1 059	729	Żnin	3 480	—	2 584	896
Zamość	1 407	—	1 000	407	Pomorze				
Białystok					Brodnica	932	—	768	164
Ostrołęka	142	—	100	42	Chelmno	4 936	—	3 194	1 742
Ostrów	212	—	148	64	Chojnice	68	—	60	8
Wysokie Mazow.	20	—	20	—	Działdowo	96	—	83	13
Polesie					Gniew	1 976	—	1 765	211
Brześć n/Bugiem	41	—	23	18	Grudziądz	2 213	4	1 502	707
Kobryń	1	—	—	1	Kartuzy	28	—	28	—
Wołyń					Kościerzyna	15	—	15	—
Dubno	745	183	314	248	Lubawa	320	—	198	122
Horochów	245	65	145	35	Morski	94	—	94	—
Krzemieniec	798	—	775	23	Sępólno	229	—	210	19
Łuck	1 365	—	836	529	Starogard	750	—	639	111
Równe	4 326	287	1 486	2 553	Świecie	892	—	749	143
Włodzimierz	946	15	723	208	Tczew	1 362	—	1 257	105
Zdobunów	2 974	497	560	1 917	Toruń	4 784	—	3 578	1 206
					Tuchola	154	—	148	6
					Wąbrzeźno	1 622	—	1 251	371
					Śląsk				
					Bielsko	16	—	16	—
					Cieszyn	21	—	21	—
					Lubliniec	13	—	11	2
					Pszczyna	232	—	232	—
					Rybnik	228	—	228	—
					Tarnowskie Góry	34	—	34	—

Tabi. 5. Obszar plantacji buraków cukrowych (dok.)
Étendue des plantations des betteraves à sucre (fin)

1927

Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>				Powiaty <i>Arrondissements</i>	Powierzchnia plantacji ha <i>Superficie des plantations ha</i>			
	Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych terrain de fabriques	dwor- skich grande propriété	włościań- skich petite propriété		Ogółem <i>Total</i>	fabrycz- nych terrain de fabriques	dwor- skich grande propriété	włościań- skich petite propriété
Kraków					Stanisławów				
Biała	6	—	6	—	Horodenka	853	—	641	212
Dąbrowa	59	—	59	—	Kałuż	5	—	5	—
Kraków	408	—	287	121	Kołomyja	408	—	223	185
Mielec	25	—	25	—	Nadwórna	12	—	12	—
Ropczyce	159	—	126	33	Rohatyn	368	—	368	—
Tarnów	24	—	24	—	Stanisławów	186	—	185	1
Wadowice	20	—	20	—	Stryj	16	—	16	—
Lwów					Śniatyn	88	—	54	34
Bóbrka	641	253	268	120	Tłumacz	47	—	47	—
Brzozów	65	—	65	—	Żydaczów	103	—	103	—
Dobromil	30	—	30	—	Tarnopol				
Gródek Jagiell. . .	115	—	115	—	Borszczów	410	—	410	—
Jarosław	1 651	—	826	825	Brody	311	—	311	—
Jaworów	18	—	18	—	Brzeżany	293	—	293	—
Lisko	3	—	3	—	Buczacz	213	—	203	10
Lwów	103	—	103	—	Czortków	402	—	379	23
Łańcut	282	—	280	2	Kamionka Str. . . .	148	—	148	—
Mościska	95	—	95	—	Kopyczyńce	381	—	343	38
Nisko	14	—	14	—	Podhajce	112	—	112	—
Przemyśl	604	—	445	159	Przemyślany	264	—	264	—
Przeworsk	1 141	—	738	403	Radziechów	98	—	98	—
Rawa	231	—	150	81	Skalat	255	—	252	3
Rudki	130	—	130	—	Tarnopol	399	—	372	27
Rzeszów	122	—	119	3	Trembowla	49	—	49	—
Sambor	26	—	26	—	Zaleszczyki	307	—	307	—
Sanok	77	—	77	—	Zbaraż	206	—	174	32
Sokal	384	—	288	96	Zborów	488	—	488	—
Strzyżów	26	—	24	2	Złoczów	722	—	697	25
Tarnobrzeg	257	—	194	63					
Żółkiew	23	—	23	—					

U w a g a. W powiatach tu niewymienionych plantacji buraków cukrowych nie było.

Note. Dans les arrondissements non mentionnés ci-dessus il n'y avait pas de plantations des betteraves à sucre.

Tabl. 6. Stan zasiewów w stopniach — État des cultures en chiffres

W drugiej połowie miesiąca
 Pendant la seconde moitié du mois

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Pszenica ozima — <i>Froment d'hiver</i>										Żyto ozime — <i>Seigle d'hiver</i>									
	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
Polska—Pologne .	3,4	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	3,5	3,3	3,6	3,6	3,4	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,3	3,0	3,3	3,4
Warszawa	3,4	3,7	3,7	3,5	3,5	3,6	3,4	3,1	3,6	3,6	3,4	3,9	3,9	3,7	3,6	3,7	3,2	2,9	3,2	3,4
Łódź	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	3,4	3,1	3,4	3,5	3,4	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,0	2,8	3,0	3,1
Kielce	3,3	3,5	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4	3,1	3,5	3,6	3,4	3,7	3,6	3,5	3,5	3,6	3,2	3,0	3,2	3,4
Lublin	3,2	3,5	3,5	3,3	3,3	3,4	3,4	3,1	3,5	3,4	3,3	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3	3,1	2,9	3,2	3,3
Białystok	3,5	3,6	3,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,0	3,5	3,7	3,6	3,7	3,9	3,7	3,6	3,5	3,4	2,9	3,3	3,6
Wilno	3,4	3,4	3,5	3,1	3,5	3,2	3,1	2,8	3,5	3,2	3,5	3,7	3,6	3,4	3,4	3,4	3,4	2,9	3,4	3,7
Nowogródek	3,3	3,4	3,5	3,3	3,2	3,3	3,2	2,9	3,2	3,4	3,2	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	3,4	2,9	3,3	3,5
Polesie	3,1	3,2	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2	2,9	3,4	3,5	3,2	3,3	3,4	3,3	3,4	3,4	3,3	2,8	3,4	3,6
Wołyń	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3	3,3	3,5	3,6	4,0	3,9	3,7	3,8	3,8	3,6	3,3	3,3	3,4	3,2	3,7	3,6
Poznań	3,6	3,7	3,7	3,7	3,4	3,6	3,5	3,2	3,4	3,5	3,5	3,8	3,8	3,7	3,5	3,5	3,3	3,0	3,3	3,4
Pomorze	3,4	3,7	3,7	3,6	3,3	3,5	3,5	3,1	3,6	3,7	3,4	3,8	3,7	3,7	3,5	3,6	3,5	2,8	3,3	3,5
Śląsk	3,4	3,5	3,5	3,5	3,2	3,4	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,6	3,5	3,5	3,2	3,2	3,3	3,2	3,3	3,4
Kraków	3,2	3,6	3,5	3,4	3,4	3,5	3,4	3,2	3,3	3,3	3,0	3,4	3,4	3,3	3,3	3,1	3,0	3,0	3,2	3,2
Lwów	3,5	3,8	3,7	3,5	3,5	3,6	3,5	3,4	3,6	3,4	3,2	3,6	3,7	3,5	3,5	3,5	3,3	3,2	3,3	3,2
Stanisławów	3,4	3,7	3,5	3,3	3,3	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5	3,7	3,7	3,4	3,5	3,7	3,7	3,5	3,7	3,5
Tarnopol	3,5	3,8	3,8	3,6	3,7	3,7	3,8	3,6	3,8	3,9	3,8	3,8	3,8	3,6	3,7	3,8	3,7	3,4	3,7	3,7

Tabl. 6. Stan zasiewów w stopniach (c. d.) — État des cultures en chiffres (suite)

W drugiej połowie miesiąca.

Pendant la seconde moitié du mois.

1926/27

Województwa Départements	Jęczmień ozimy — Orge d'hiver								Rzepak ozimy — Colza d'hiver							
	X	XI	XII	III	IV	V	VI	VII	X	XI	XII	III	IV	V	VI	VII
Polska—Pologne	3,5	3,7	3,6	3,5	3,3	3,1	3,3	3,4	—	3,7	3,7	3,4	3,4	3,5	3,6	3,2
Warszawa	3,5	3,5	3,7	3,4	3,1	3,0	3,2	3,3	—	3,5	3,6	3,5	3,2	3,3	3,6	3,6
Łódź	3,7	3,6	3,5	3,5	3,0	2,8	3,1	3,2	—	3,8	3,7	3,6	3,2	3,5	3,6	3,6
Kielce	3,1	3,4	3,3	3,4	3,3	3,1	3,2	3,4	—	3,5	3,6	3,6	3,5	3,7	3,8	3,8
Lublin	3,3	3,3	3,4	3,3	3,2	3,1	3,0	3,4	—	3,7	3,6	3,5	3,5	3,3	3,6	3,5
Białystok	2,5	3,0	3,5	3,3	3,1	3,2	3,4	3,5	—	3,4	3,8	3,4	3,0	2,8	3,4	3,2
Wilno	.	3,5	3,5	3,0	3,4	3,0	.	.	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowogródek	.	.	4,5	3,3	.	.	3,2	.	—	.	4,0	3,0	3,5	3,8	3,2	.
Polesie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	3,5	3,1	4,0	3,0	3,0	3,3
Wołyń	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,6	3,5	3,3	3,4	3,9	3,9	3,7
Poznań	3,6	3,8	3,7	3,4	3,3	3,2	3,3	3,4	—	3,9	3,7	3,4	3,5	3,4	3,6	3,6
Pomorze	3,4	3,8	3,7	3,6	3,6	3,1	3,3	3,5	—	3,7	3,5	3,4	3,6	3,3	3,4	3,7
Śląsk	3,8	3,9	3,9	3,4	3,1	3,1	3,3	3,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków	3,5	3,9	3,5	3,4	3,2	3,1	3,3	3,3	—	3,7	3,3	3,2	3,4	3,5	3,5	3,4
Lwów	3,4	3,5	3,6	3,5	3,3	3,1	3,4	3,5	—	3,8	3,6	3,6	3,6	3,7	3,6	3,5
Stanisławów	3,2	3,6	3,4	3,4	3,4	3,2	3,6	3,7	—	—	3,9	3,7	3,7	3,7	3,7	3,4
Tarnopol	3,7	3,3	3,6	3,5	3,6	3,2	3,3	3,6	—	4,0	3,9	3,7	3,7	3,6	3,6	4,0

Województwa Départements	Pszemica jara Froment d'été			Żyto jare Seigle d'été			Jęczmień jary Orge d'été			Owies Avoine			Gryka Sarrasin		Proso Millet	
	V	VI	VII	V	VI	VII	V	VI	VII	V	VI	VII	VI	VII	VI	VII
Polska—Pologne	3,2	3,3	3,3	3,0	3,0	3,1	3,0	3,2	3,6	3,1	3,2	3,4	3,3	3,4	3,0	3,2
Warszawa	3,3	3,6	3,6	3,0	3,1	3,3	3,0	3,2	3,4	3,0	3,2	3,4	3,1	3,2	3,0	3,2
Łódź	3,0	3,3	3,4	3,0	2,8	2,9	2,9	3,0	3,2	2,9	3,1	3,3	3,1	2,9	2,9	3,8
Kielce	3,0	3,3	3,0	2,9	3,1	2,8	3,0	3,2	3,4	3,0	3,3	3,5	3,1	3,1	2,9	3,0
Lublin	2,9	3,2	3,3	2,9	3,1	3,1	3,0	3,3	3,5	3,0	3,3	3,4	3,1	3,3	2,8	3,1
Białystok	2,7	3,3	3,3	2,7	3,1	3,2	2,9	3,4	2,5	2,9	3,3	3,2	3,2	3,3	3,3	3,2
Wilno	2,8	2,9	3,1	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	3,3	2,8	2,5
Nowogródek	2,7	3,1	3,2	2,5	3,1	2,9	2,9	3,2	3,3	2,9	3,2	3,3	3,1	3,4	3,0	3,0
Polesie	2,8	3,1	3,3	2,8	3,2	3,2	2,8	3,2	3,3	2,8	3,2	3,3	3,3	3,4	3,1	3,2
Wołyń	3,1	3,8	3,7	3,1	3,4	3,2	3,2	3,5	3,6	3,3	3,3	3,6	3,6	3,7	3,2	3,5
Poznań	3,1	3,3	3,5	2,9	3,1	3,2	3,0	3,2	3,5	3,1	3,2	3,5	3,0	3,3	3,1	3,1
Pomorze	3,0	3,4	3,3	2,8	3,2	3,2	2,9	3,3	3,6	2,9	3,3	3,5	3,1	2,7	3,1	3,0
Śląsk	2,8	3,0	2,6	3,0	3,3	3,0	3,1	3,2	3,4	3,1	3,1	3,4	3,1	3,3	—	—
Kraków	3,0	3,1	3,2	2,9	3,1	3,0	3,0	3,1	3,4	3,1	3,2	3,7	3,3	3,2	3,1	2,8
Lwów	3,0	3,4	3,1	2,9	3,2	3,0	3,1	3,2	3,4	3,1	3,3	3,6	3,2	3,1	3,0	3,1
Stanisławów	3,3	3,2	3,2	3,2	3,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,4	3,3	3,5	3,2	3,2	3,1	3,3
Tarnopol	3,4	3,3	3,4	3,2	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,4	3,3	3,5	3,4	3,3

Województwa Départements	Rzepak jary Colza d'été			Len Lin		Konopie Chanvre		Groch Po.s		Łubin Lupin		Ziemniaki Pommes de terre		
	V	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VIII
Polska—Pologne	3,0	3,2	3,2	3,2	3,2	3,5	3,3	3,2	3,4	3,4	3,5	3,2	3,6	3,6
Warszawa	2,9	3,1	3,2	3,1	3,5	3,2	3,0	3,2	3,7	3,3	3,5	3,1	3,9	3,9
Łódź	3,2	3,1	3,0	3,2	3,1	3,2	3,4	3,2	3,5	3,4	3,6	3,0	3,4	3,4
Kielce	2,9	3,3	3,2	3,2	3,2	3,1	3,2	3,3	3,5	3,4	3,7	3,2	3,8	3,7
Lublin	3,0	3,1	3,2	3,2	3,1	3,3	3,2	3,2	3,5	3,4	3,4	3,1	3,6	3,5
Białystok	3,0	3,0	2,9	3,2	3,3	3,2	3,2	3,2	3,7	3,4	3,2	3,2	3,8	3,6
Wilno	—	—	—	3,0	2,9	3,2	2,7	2,8	3,1	3,3	3,1	2,7	2,9	2,8
Nowogródek	3,0	3,5	3,5	3,4	3,3	3,8	3,3	3,0	3,5	3,3	3,2	3,0	3,0	3,3
Polesie	3,0	3,4	3,3	3,4	3,2	3,4	3,2	3,3	3,4	3,4	3,2	3,3	3,7	3,4
Wołyń	3,1	3,3	3,5	3,5	3,4	3,8	3,5	3,6	3,7	3,6	3,5	3,6	3,7	3,7
Poznań	3,1	3,2	3,4	3,1	3,4	3,4	3,3	3,4	3,6	3,3	3,5	3,2	3,6	3,5
Pomorze	2,9	3,1	3,2	3,2	3,4	3,2	2,8	3,2	3,7	3,3	3,5	2,9	3,5	3,6
Śląsk	—	—	—	—	—	—	—	3,1	3,4	3,1	3,4	3,2	3,7	3,5
Kraków	4,0	4,0	3,0	3,4	3,4	3,5	3,5	3,1	3,4	3,2	3,4	3,4	3,9	3,6
Lwów	3,3	3,7	3,2	3,4	3,4	3,4	3,4	3,3	3,2	3,4	3,3	3,4	3,7	3,5
Stanisławów	3,0	3,7	3,0	3,3	3,0	3,4	3,0	3,6	3,2	3,3	2,9	3,6	3,5	3,5
Tarnopol	3,3	3,0	.	3,3	3,2	3,7	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6

Tabl. 6. Stan zasiewów w stopniach (dok.) — État des cultures en chiffres (fin)W drugiej połowie miesiąca
Pendant la seconde moitié du mois

1926/27

Województwa <i>Départements</i>	Buraki cukrowe <i>Betteraves à sucre</i>			Koniczyna — <i>Trèfle</i>							
	VI	VII	VIII	X	XI	XII	III	IV	V	VI	VII
Polska—Pologne	3,1	3,5	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	3,2	3,5	3,6
Warszawa	2,9	3,5	3,6	3,9	3,7	3,7	3,5	3,5	3,2	3,2	3,5
Łódź	3,0	3,1	3,4	3,7	3,6	3,6	3,4	3,4	3,1	3,3	3,5
Kielce	3,0	3,5	3,7	3,5	3,5	3,4	3,4	3,5	3,2	3,4	3,6
Lublin	3,2	3,5	3,5	3,7	3,7	3,5	3,5	3,6	3,1	3,4	3,4
Białystok	3,0	3,4	3,5	3,8	3,7	3,8	3,4	3,3	2,8	3,3	3,3
Wilno	—	—	—	3,2	3,3	3,1	3,2	3,2	2,9	3,4	3,9
Nowogródek	—	—	—	3,7	3,4	3,5	3,3	3,5	3,2	3,8	4,1
Polesie	3,1	3,0	3,5	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3	2,9	3,4	3,4
Wołyń	3,6	3,3	3,8	4,1	3,9	3,7	3,5	3,7	3,7	3,9	3,8
Poznań	3,0	3,6	3,5	3,9	3,7	3,6	3,5	3,5	3,3	3,6	3,7
Pomorze	3,0	3,4	3,6	3,8	3,8	3,7	3,4	3,6	3,2	3,6	3,7
Śląsk	3,0	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3	3,2	3,0	3,3	3,3
Kraków	3,3	3,5	3,4	2,5	3,4	3,3	3,4	3,4	3,1	3,2	3,3
Lwów	3,3	3,4	3,4	3,4	3,5	3,3	3,4	3,5	3,3	3,5	3,5
Stanisławów	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,3	3,4	3,1
Tarnopol	3,2	3,6	3,4	3,7	3,6	3,5	3,6	3,7	3,6	3,5	3,4

Województwa <i>Départements</i>	Łąki — <i>Prairies</i>											
	Suche polne — <i>Ordinaires</i>				Mokre nizinne — <i>Humides</i>				Meljorowane — <i>Améliorées</i>			
	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII
Polska—Pologne	2,9	3,2	3,2	3,1	2,7	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4	3,7	3,6
Warszawa	2,8	3,2	3,2	3,4	2,4	2,8	2,8	3,3	2,8	3,5	3,7	3,2
Łódź	2,9	3,2	3,4	3,4	2,5	2,8	2,8	2,9	3,2	3,3	3,6	3,7
Kielce	2,9	3,1	3,4	3,3	2,7	2,8	2,9	3,1	3,2	3,1	3,8	3,8
Lublin	2,9	3,3	3,2	3,0	2,5	2,8	2,9	2,9	3,2	3,4	3,6	3,5
Białystok	2,7	3,2	3,2	3,0	2,4	2,8	3,0	3,1	3,0	3,5	3,6	3,8
Wilno	2,5	3,4	3,5	3,4	2,5	3,0	3,2	3,4	2,8	3,7	3,8	3,3
Nowogródek	2,6	3,4	3,6	3,3	2,5	3,0	3,1	3,3	3,0	3,4	4,0	3,6
Polesie	2,8	3,2	3,1	2,9	2,9	3,0	3,2	3,2	3,3	3,6	4,0	3,6
Wołyń	3,2	3,4	3,1	3,2	3,1	3,2	3,0	3,1	3,5	3,3	3,7	3,1
Poznań	2,9	3,1	3,4	3,4	2,5	2,7	2,8	2,8	3,2	3,4	3,7	3,6
Pomorze	2,7	3,0	3,3	3,2	2,4	2,7	2,8	2,9	3,0	3,2	3,5	3,5
Śląsk	2,9	3,0	3,1	2,9	2,8	3,1	3,0	3,1	3,2	3,4	3,5	3,3
Kraków	2,8	3,0	3,2	3,0	2,9	3,1	3,0	3,1	3,3	3,4	3,5	3,5
Lwów	3,0	3,1	3,3	3,1	2,9	3,1	3,0	3,1	3,4	3,6	3,8	3,5
Stanisławów	3,1	3,0	2,7	2,8	3,3	3,2	3,1	3,1	3,6	3,7	3,5	3,0
Tarnopol	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,2	3,0	3,1	3,3	3,4	3,9	3,4

Województwa <i>Départements</i>	Pastwiska — <i>Pâturages</i>											
	Naturalne — <i>Naturels</i>				Sztuczne wchodzące w płodozmian <i>Artificiels faisant partie de l'assolement</i>				Stale nie wchodzące w płodozmian <i>Permanents ne faisant pas partie de l'assolement</i>			
	V	VI	VII	VIII	V	VI	VII	VIII	VI	VII	VIII	
Polska—Pologne	2,6	3,0	3,0	2,9	2,8	3,3	3,3	3,5	3,0	2,9	3,2	
Warszawa	2,5	2,9	3,1	3,2	2,6	3,3	3,5	3,5	2,9	3,0	3,1	
Łódź	2,6	2,9	3,2	3,1	2,9	3,3	3,4	3,4	2,8	3,0	3,0	
Kielce	2,7	2,9	3,0	3,0	3,0	3,2	3,4	3,4	3,0	2,9	3,0	
Lublin	2,6	3,0	3,0	2,8	2,8	3,5	3,5	3,2	3,0	2,8	2,9	
Białystok	2,4	3,1	3,0	2,9	2,8	3,4	3,3	3,2	3,1	3,0	2,9	
Wilno	2,4	3,1	3,0	2,8	2,7	3,4	3,1	3,2	3,2	3,0	2,8	
Nowogródek	2,4	3,1	3,0	2,9	2,5	3,2	3,7	3,2	3,2	3,0	3,0	
Polesie	2,7	3,2	2,9	2,8	2,7	3,3	3,3	3,1	3,0	2,8	3,0	
Wołyń	3,0	3,3	3,1	3,1	3,1	3,3	3,1	3,2	3,3	2,8	3,0	
Poznań	2,6	2,9	3,2	3,1	2,9	3,2	3,3	3,4	2,9	3,1	3,0	
Pomorze	2,5	3,0	3,2	3,0	2,6	3,4	3,4	3,3	2,8	3,0	3,0	
Śląsk	2,8	3,0	3,0	2,8	3,0	3,3	3,1	3,4	3,2	3,0	3,0	
Kraków	2,6	2,9	3,0	2,9	3,0	3,1	3,3	3,1	3,0	2,9	2,9	
Lwów	2,8	3,0	3,0	2,8	2,9	3,2	3,4	3,4	3,0	3,1	3,0	
Stanisławów	3,0	3,0	2,6	2,7	3,1	3,3	3,0	2,8	2,9	2,6	2,7	
Tarnopol	2,6	3,0	2,7	2,8	3,0	3,1	2,6	3,0	3,2	2,7	2,8	

Tabl. 7. Temperatura powietrza i opady — Températures et eaux tombées

1926/27

Stacje <i>Stations météorologiques</i>	1926				1927							
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Przeciętna miesięczna temperatura powietrza w °C — Température moyenne mensuelle en °C												
Nowy Port	13,8	7,2	6,4	1,1	—1,0	—1,2	4,8	5,5	8,2	13,8	18,2	17,8
Bydgoszcz	14,2	7,3	6,4	0,0	—0,3	—0,2	5,9	6,6	10,9	15,6	19,6	18,0
Poznań	14,5	7,8	6,8	0,4	1,1	—0,2	6,6	7,3	10,7	15,5	19,2	17,9
Ciechocinek	14,2	7,1	6,9	.	—0,8	—0,8	5,7	6,7	10,3	16,0	19,8	.
Warszawa	13,7	7,1	7,6	—1,7	—2,2	—2,4	5,4	6,7	10,5	16,5	19,9	18,3
Białystok	13,3	6,1	7,4	—3,5	—4,6	—3,9	4,1	6,7	10,4	17,4	.	19,2
Kalisz	14,1	7,7	7,1	—0,1	0,6	—0,1	7,0	7,7	11,2	16,3	19,1	18,1
Łódź	14,1	7,2	7,8	—1,4	—0,8	—1,7	6,0	6,4	10,3	16,1	19,2	17,9
Radom	13,7	7,3	8,5	—1,6	—1,8	—2,5	6,1	7,0	10,5	16,5	19,4	18,3
Cieszyn	14,4	9,1	10,8	—1,4	1,0	—1,5	6,8	7,7	11,3	17,0	18,6	18,2
Kraków	14,9	8,6	9,5	—0,9	—1,1	—1,8	7,0	8,2	11,8	17,5	19,7	18,9
Zakopane	10,7	6,4	8,3	—4,2	—3,0	—6,3	3,4	4,4	8,3	13,9	15,3	14,9
Tarnów	15,3	9,6	11,0	—1,1	—0,1	—1,1	8,4	8,9	12,0	17,7	19,4	18,9
Lwów	13,3	8,1	8,9	—2,4	—3,6	—4,3	5,6	7,3	7,0	11,5	19,4	19,0
Kołomyja	13,4	9,2	6,8	—2,2	—5,3	—5,8	5,3	8,6	12,0	18,0	18,9	23,9
Białokrynica	12,9	8,1	8,1	—2,5	—5,3	—5,1	4,2	7,5	11,8	17,9	18,7	18,6
Brześć n/Bugiem (Mitki)	12,9	6,3	7,8	—2,7	—3,5	—4,0	4,4	6,8	10,6	17,0	20,0	18,2
Bieniakonie	11,6	4,4	5,5	—4,9	—7,5	—6,1	1,4	4,3	8,2	15,2	19,2	16,7
Wilno	11,8	4,6	5,8	—4,4	—6,6	—5,3	1,7	4,9	9,1	15,7	20,5	17,9
Miesięczna suma opadów w mm — Quantité mensuelle des eaux tombées en mm												
Nowy Port	39	50	35	32	19	15	33	26	61	59	48	83
Bydgoszcz	34	45	50	43	39	16	37	72	50	85	63	49
Poznań	49	57	54	52	33	24	42	76	38	67	102	83
Ciechocinek	37	40	30	.	41	17	30	51	42	56	69	.
Warszawa	45	50	19	38	25	16	28	75	38	75	140	64
Białystok	61	45	25	48	11	13	51	35	51	37	.	26
Kalisz	42	68	51	62	56	22	57	72	37	101	108	47
Łódź	51	60	21	59	52	18	44	95	35	139	142	63
Radom	53	114	33	50	44	25	38	113	87	80	78	59
Cieszyn	50	150	28	72	70	37	44	101	46	101	186	60
Kraków	33	136	34	49	49	12	54	69	40	54	98	106
Zakopane	109	138	49	74	67	43	74	78	77	149	160	233
Tarnów	80	124	37	67	50	46	59	105	28	143	142	125
Lwów	41	90	14	36	17	14	25	74	67	65	92	90
Kołomyja	36	38	9	20	15	4	13	49	64	82	59	166
Białokrynica	56	60	3	38	14	8	17	69	95	86	187	108
Brześć n/Bugiem (Mitki)	49	80	26	24	18	8	34	47	77	42	56	73
Bieniakonie	77	36	55	24	6	10	50	64	95	83	101	84
Wilno	65	28	39	50	15	10	66	36	77	100	69	95